

עֲזָרִי מַעַם ה' עוֹשֶׂה שְׁמִים וָאָרֶץ

בְּעִיר קְרֹאקָא

סְפּוּר מִשְׁנֵי בְּעִלִּי תְּשׁוּבָה

בְּעִיר קְרֹאקָא

הַסְפּוּר שֶׁקָּרָה בְּזֶמֶן שֶׁה"מַגְלָה עֲמָקוֹת" כִּהֵן כָּרֵב
בְּעִיר קְרֹאקָא. וּבִשְׁעָתוֹ זָעַזַע אֶת הָעוֹלָם כָּלוֹ,
בְּמִיָּחָד אֶת יְהוּדֵי אֵירוּפָּה.

בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת פִּיטְמוּ אֶת הַמַּטְבַּח הַיְּהוּדִי בְּבִשׁוֹ
טְרִיפָה, סִפּוּר מְזַעֵזַע שֶׁאִירַע בְּזֶמֶן כַּהֲנֻתוֹ שֶׁל
הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נֹתָן נֹטַע שְׁפִירָא זְצוּקֶלֶלֶה"ה,
בַּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר "מַגְלָה עֲמָקוֹת".

סְפּוּר מְצִיאוֹתַי שֶׁקָּרָה לִפְנֵי 400 שָׁנָה לְעוֹרֵר
עַל עֲנִיֵּן הַפְּשָׁרוֹת כְּמוֹבָא בְּזֶהָר הַקָּדוֹשׁ הַרְבֵּה
פְּעָמִים, וּכְפִי שְׁעוֹרָרוֹ גְּדוּלֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁהִגְאֵלָה
מִתְעַפְּקֶת מִפְּנֵי שְׁלֹא נִזְהָרִים מִמַּאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת.

הַסֵּפֶר כְּבֵר יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵינוּ קְרוֹב לְמַלְיוֹן עוֹתָקִים,
וְעַתָּה יוֹצֵא לְאוֹר מַחֲדָשׁ, חוֹדֵשׁ אֲדָר א' תשע"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשימחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכלל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו
ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

ה.....	הקדמה לספור על העיר קראקא
ט.....	גלגולו של הספר: "בעיר קראקא"
יא.....	בעל מגלה עמקות
יב.....	יסורי יתומים
יב.....	רעב בין עיניהם
יד.....	מציאה
יט.....	תאות הבצע
יט.....	פרובוקציה
יז.....	אטליז משלהם
יח.....	העסק מתפתח
יח.....	שומרי סוד
יט.....	החתן לומד
כ.....	הרהורי חרטה
כא.....	השתף מרגיע
כג.....	שתף לצרה
כד.....	מחליטים לפנות אל הרב
כה.....	זעקת שבר
כו.....	הרב נדהם
כח.....	נתיצת כלי הבשר
כט.....	כנוס הרבנים
ל.....	מה קרה?
לא.....	דין תורה
לב.....	זעקת שבר
לג.....	אין חוטא שאין לו תקנה
לד.....	הקצבים מתכוננים לגזר דינם

לה	גזר הדין
לו	השמידת הרכוש
לז	גלות של שלש שנים
לח	מחזה מחריד
לט	להצילם מדינה של גיהנם
מ	דרך התשובה
א	זכור הנשמה
מד	גלות ארצה
מה	איתנים ברוחם
מו	עם תם הגלות
מח	זכים וטהורים
ט	נקיים מכל חטא ופשע
נ	הכתב המפרש
נא	מגלת הקלף
נב	הזקנה קופצת
נג	בצל המות
נה	השתף בחלום
נו	מיהו בעל "מגלה עמקות"
נז	בפני בית דין של מעלה
נט	המקטרגים במלוא הקטרוג
ס	הנשמות מיללות
סד	אשריך, בעל תשובה
סו	עין לא ראתה
סח	אלפי אלפים בעלי תשובה על ידי הצדיק מזכה הרבים הגדול רבי אמנון יצחק שליט"א
ע	18 נקודות מהספור
ע	הספור ממבט אחר
עא	למבט מן הצד אחר קראקא

הקדמה לספור על העיר קראקא

מאחר וימי התשובה דופקים בשער, אנו חפצים בזאת לעורר את הלבבות הרדומים, ומדפיסים כאן מחדש את הספור "בעיר קראקא", שכל הקורא אותו בודאי נדהם, ואין שום ספק שישפיע טוב על הקורא. מהספור הזה נתן לראות בברור מה הוא הענש החמור של מאכיל נבלות וטרפות, וגם רואים שבעקבות זה מתים יהודים בגיל צעיר מאד ובאופן פתאומי (כפי שאנו שומעים כאן לאחרונה ואיננו יודעים למה, אנשים מתים בגיל צעיר מאד ומשאירים משפחות של יתומים זועקים, "בית החיים" מלא בילדים צעירים שנפטרו בדמי ימיהם, משמיעים לצבור במודעות לחזר בתשובה ולהגיד את כל ספר התהלים וכדומה, ואין יודעים היכן להתחיל לחזר בתשובה, מרבים בתפללות, זעקות, תעניות, מפזרים ממון רב לצדקה ואין עונה, ידוע המקרה הנורא שהיה בארצות הברית שמתו בתוך זמן קצר עשרים נשים תחת גיל ארבעים וכלן מכנה אחת, והשאירו משפחות של יתומים, כל אחת כעשרה ילדים, כ-300 יתומים זועקים "אמא, למה עזבתנו", ולא מבינים על מה עשה ה' ככה, בפרט שידוע שאין בכל העולם חלוקת צדקה רבה כל כך כמו בבארא פארק ובווילימסבורג. האם זה לא עוזר? כמו כן בארצנו הקדושה שומעים על צעירים וילדים שנפטרים וגם שם מרבים בתפללות וזעקות ומחלקים צדקה לעניים, יש הרבה מפעלים של חסד, האם כל זה לא מספיק, מה הסבה שאין עונה לכל הפעלות?).

עוד יותר נתן לראות מכאן שאפילו רב שהוא כל כך גדול כמו הבעל "מגלה עמקות" זי"ע, גם נתן היה לרמות אותו כל כך הרבה שנים, ותחת נשיאותו בעירו נתנו לכל בני העיר לאכול נבלות וטרפות רח"ל באין מפריע, לכן על כל יהודי בימים אלה להתבונן טוב במה שנעשה מסביבו, ויעשה חשבון במה והיכן אוהזים, ובכדי לערוך את החשבון בקלות יתר, העתקנו קטע מהספר "ברית מטה משה" (הדפס בשנת תס"א), שממש נתן לראות שאפילו בזמנים ההם מאחר ושחטו במהירות מסוגת, זעק המחבר שזה ממש נבלות וטרפות, והוא כותב שהשוחטים מתעיפים ומאבדים את ההרגשה ועוד מכשולות, מכל שכן בזמנינו שהמכשולות הכפלו חייב כל יהודי להזהר ולדעת מה הוא אוכל.

כמו כן אנו מדפיסים תשובה משו"ת בית הלל מהגה"צ רבי הלל מקאלאמייע זי"ע, שם רואים שמחטא זה של אכילת נבלות וטרפות מתים ילדים קטנים רח"ל, ואינם קרואים יותר בניו של הקדוש ברוך הוא (אפילו כשהולכים למקוה וקובעים עתים לתורה כל יום). גם הדפסנו מהרבי של שאמלוי זי"ע דברים מענינים בענין המכשולות בשחיטה, ובפרט מה שהוא מספר בשם רבה של צאנז זי"ע (שו"ת דברי חיים יורה דעה סימן ז'), שעל ידי אכילת נבלות וטרפות ירדו קהלות רבות מדרך הישר (לערך שלשה וחצי מליון ירדו מהדרך), ושללא נרמה את עצמינו שאנו יותר טובים מהם, כי לא רק בדור הזה שחנף בארצות הברית, אלא אפילו בקרב אלו שחנכו במולדת הישנה באירופה רואים הבדל נכר איך נראו אז לעמת מה שהם היום, ועל אף שכאן הלבישו שטריימלים וקאפוטות, אף שבאירופה היו מגלחים, כל זה רק בחיצוניות, אף בפנימיות הם הרבה יותר גרועים.

וכל זה נובע מכך שאוכלים מאכלות אסורות כפי שכתוב בפרי חדש, וכפי שהרמ"א כותב שם (ביו"ד דעה סימן פ"א סעיף ז') שאשה המינקת שלא תאכל דברים שהם אסורים (והט"ז והש"ך אומרים שכל זה מדבר אפילו אצל אשה שצריכה לאכול זאת בגלל פקוח נפש, אסור לה להניק את הילד) ועל כך אומר הפרי חדש ז"ל, ולפי שבזמננו אין נזהרים בענינים אלו על כן רוב הבנים יוצאים לתרבות רעה ורבים עזי פנים שבדור ואין יראת שמים נוגע בלבבם... ואף שהוכיחו אותם אינם מקבלים מוסר... ולפיכך צריך לזהר בזה... (פרי חדש סימן כ"ו). ובדיוק אותו דבר כותב הגאון החיד"א זי"ע בספרו "מחזיק ברכה" על הרמ"א המזכיר לעיל.

כשרואים מלים כאלה של גאונים וצדיקים חובתינו להתבונן האם אצלנו אין מצב דומה, שומעים מדי יום ביומו ספורים על ילדים מבתים חרדים דברים שלכאורה היו מתאימים לקרות לילדים שנולדו אצל הורים המתגוררים ביירות, וזה מה שכתוב "רוב ילדים" ואלו אצלנו זה רק מעוט, תדעו שהמספר גדול יותר, כי לא כל המעשיות מגיעים לאנשים, וכשכל אחד ידע מכל הנעשה היה כבר מזמן חשוף בעינים, אף לדאבון כלנו העינים כבר מזמן תועות ממאכלות אסורות ולא שומעים ולא יודעים, כפי שכתוב בספר "דגל מחנה אפרים" בפרשת עקב על הפסוק "ומלתם את ערלת לבבכם" בשם הרמב"ם בתשובותיו שהשיב לאלו שהיו להם ספקות בתחית

המתים, הוא טען שספקות כאלו נולדות אצל בן אדם רק על ידי אכילת מאכלות אסורות, עד כדי כך שיש להם ספקות אפילו ב"ג עקרים.

גם צריכים לערוך חשבון הנפש על מה שהבאר מים חיים כותב בפרישת חיי שרה וזה לשונו: בדורותנו אנו שאם בא מישהו וספין בידו ואומר שהוא שוחט ובודק וממחה מאמינים לו וכלל אין מבררים עליו, ואומרים שמן הסתם כל מי שמצוי אצל השחיטה ממחה הוא, ואותו דבר בין חלב ודגים וכדומה דברים שיש עליהם חשש אסור כשקונים דברים כאלו שיש לבדוק שלא יהיו בהם חלילה תולעים, אז הוא אומר לעצמו שמן הסתם הוא יהודי חרד ולא יתן לאכול משהו שאסור באכילה, אף כשמגיעים לענייני כספים כאן הוא מפסיק להאמין עד שהוא לא ישאל ויחקר היטב מי הוא אותו אדם האם הוא נאמן, האם נתן להאמין לו או לא, ולבסוף כשהוא נותן לו כבר את הכסף הוא מביא עדים וחותמים ונותנים, והוא עדין רועד כל הזמן האם הוא יחזיר לו את הכסף. עד כאן דברי הבאר מים חיים. (יש לעין בפנים הספר היכן שהוא מאריך יותר בעניין).

עתה בכל בקור בחנות היה צריך לעשות את אותו החשבון, כשנכנסים לחנות לקנות משהו, ורואים על המוצר חותמת של רב שהוא אינו מכיר כלל, ואפילו אם הוא כבר פעם שמע עליו הוא עדין אינו יודע איזה סוג אדם הוא, ואז באמת הוא היה צריך לחשב בלבו האם באותה שיטה עוורת הוא גם היה מאמין לו בענייני כספים, ואותו דבר בכל הקשור לקייטרינג ומסעדות.

כן צריך כל יהודי תמיד להעמיד לנגד עיניו את מה שהחפץ חיים כותב בספרו "מחנה ישראל" שחיל יהודי שאל אותו מה עליו להעדיף, הוא יכול להיות במחלקה שהמפקד הוא אדם טוב וירשה לשחוט ולאכל כשר אף הוא יאלץ לעבוד שם בשבת, או שיעדיף מחלקה אחרת ששם הוא לא יוכל לאכול כשר אף לא יאלץ לעבוד בשבת, והחפץ חיים הורה לו ללכת למחלקה שמחללים שבת, והטעם, שאמנם שבת הוא אסור סקילה אף כשהוא ישוב הביתה הוא יוכל לשמור הרבה שבתות, אף כשהוא יאכל נבלות וטרפות חס ושלום "הפגם ישאר בנשמתו לעולם", עד כאן דברי החפץ חיים.

כְּשֶׁמִתְבוֹנְנִים בְּדַבָּרִים אֱלוֹ שֶׁל הַחֶפֶץ חַיִּים זי"ע, חַיֵּב כָּל אָדָם לַעֲרֹךְ חֲשָׁבוֹן נֶפֶשׁ עַד כַּמָּה חַיִּים לְהַזְהִיר מִלְּאָכֵל נִבְלוֹת וטִרְפוֹת, כִּי זֶה נִשְׁאָר עַד עוֹלָם, וְאִם אֶחָד לֹא הָיָה מִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ לְסִפְקוֹת בְּעֵינָיו זֶה בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכָל שָׂכָן בְּרוּחָנִיּוֹת. וְעַל כֵּן הָיָה יָתוּ אֶל לְבוֹ כָּל זְמַן שְׁעוֹד נִתֵּן בִּימֵי הַתְּשׁוּבָה וְשִׁלָּא יִרְמוּ אֶת עַצְמָם בְּתִרוּצִים שׁוֹנִים, וְשִׁכָּל אֶחָד יֵדַע שֶׁעַל כָּל כְּזִית שֶׁל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה שְׁאוּכָלִים מִשְׁחָקִים בְּסִפֵּק נִבְלָה וטִרְפָּה, וְאִין כָּל חֲלוּק אִיזָה חוֹתֶמֶת יֵשׁ לְבָשֶׁר הַבְּהֵמָה. וּבְעוֹפּוֹת חַיִּים גַּם כֵּן לִדְעַת מִי הוּא הַשּׁוֹחֵט, וְכַמָּה הוּא שׁוֹחֵט לְשִׁעָה מִבְּלִי שֶׁהוּא נָח, וְהֵאֵם לֹא מְדַבֵּר בְּשִׁחִיטַת מְכוּנָה, וּבָשׂוּם אִפֹּן לֹא לְסִמּוֹ עַל הַשֵּׁם שֶׁיֵּשׁ עַל הַחוֹתֶמֶת, וּבִזְכוּת הַתְּשׁוּבָה כָּלֵנוּ נִזְכָּה לִישׁוּעָה וְנִתְבָּרַךְ בְּבִרְכַּת כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה בְּכָלֵל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

גלגולו של הספר "בעיר קראקא"

הלילה עטף את היקום, כל דירי הבית נמים את שנתם, אך הרבי ראשו ורבו מנחים היו בסגית "ועד הפשרות", תורם הוא לכך כ-14-12 שעות מיזמו, זאת מלבד העבודה שהיה קם בארבע לפנות בוקר ללמד, כל רגע יקר בעיניו ומנצל עד תם.

כל חייו שאף הרבי לזכות את עם ישראל ועסוק עד מאד בתקון הכלל בהפצת ספרים ובתקון ענינים שונים הנחוצים ועומדים על הפרק.

באותו לילה בשנת תשל"ד בחצות הופיעה לפתע הרבנית בפתח החדר והשיטה לו עלון ובו ספור באידיש בעודה מציגת שהספור נורא נוראות! (בהסכמת ה"ץ העדה החרדית).

בשונה מהרגלו הסכים להקדיש מזמנו לקרא, בהבינו את חשיבות הענין, בעלון היה מספר ספורו של בעל מגלה עמקות (כידוע זכה לגלוי אליהו הנביא זכור לטוב) על חמר אכילת נבלות וטרפות.

אחר קריאת הספור לא עצם הרבי את עיניו כל אותו הלילה, הספור נגע ללבו ובהפציע השחר גמר אומר לפרסם ולהוציא לאור את הספור הנורא ומאלף בינה.

באותו העת נפגש עם ידידו ראש הישיבה וספר לו דברים כהויתם על המכשול הגדול המצוי בקרב השוחטים, ומכך נגרם באין שימת לב רחמנא לשיזבו העוון החמור של אכילת נבלות וטרפות. ראש הישיבה בקש הסברים והוכחות והרבי למד עמו בדיקנות מרבה ובבהירות "הלכות שחיטה ובדיקת ספינים" ואכן נודע הדבר ונוכח ראש הישיבה לראות את המציאות הנוראה שהצבור נכשל באכילת נבלות וטרפות.

בשלב זה אמר לו הרבי שהוא חפץ מאד להוציא לאור את הספר "בעיר קראקא" לזכות הרבים ולעורר העם לתשובה שייחדו הדברים הנוראים של אכילת מאכלות אסורות בקרב לבבות ישראל אך נתקל הוא באבני נגף מצד המתנגדים הקצבים והשוחטים הנלחמים בתקף על עמדתם ואינם מוכנים לשמוע על שנויים כף שאם יפיץ הספר על כתובתו, יגיע הדבר עד כדי סכנה בנפשו, ראש הישיבה הסכים תכף לתת את כתבת הישיבה להפצת הספר הגם כי ידע שהענין כרוך בפקוח נפש ואמר הננו מוכן ומזמן לסייע לענין הנשגב במסירות נפש, ובסיעתא דשמיא נדפס הספר ב-5000 עותקים!

אחר זמן מה, ביום בהיר אחד מקבל ראש הישיבה מכתב באנגלית, בו מודיעים לו בלשון חריפה עד מאד כי סופו קרב, והקצב הראשי בדרך ליישיבה. הקצב הופיע והחל להרים קולו: "מדוע הפצת את הספר?" ראש הישיבה ענה בסבלנות ולאחר דין ודברים באפן חריף ביותר, הקצב אינו נותן מנוח בטענותיו הרי הפתבת היא שלך!!! "לך ותתור בכל הבנין ונראה אם תמצא ספר אחד" ענה לו ראש הישיבה. הלך הקצב ולא דלג על שום חדר, ואף הגיע למרתף שרוף, הוא יצא משם ללא זכר של ספר, וזאת רק דגמא אחת מני אלף למאבקים האין סופיים הנצבים בכל צעד בפני העוסקים במסירות נפש למען זכוי הרבים.

הדפסת הספרים

מכונות משכללות פולטות דפים בכמיות אדירות שורות צפופות ובהירות מודפסות באלפי עתקים בבית הדפוס, ולכל הספרים הללו זקוקים להון רב, ומהיכן יקח הרבי את הכסף? המטרה נהירה וזכוי הרבים מכריע את הפך, מנסה הרבי לצמצם מהוצאות הבית בשביל לאגד דמים למען התכלית הנעלית, מעלות מוצרי החלב בזמן ההיא היתה גבוהה במיוחד, ממילא הדבר הראשון גמר הרבי בלבדו במסירות נפש להוריד מוצרי החלב מארוחת הילדים במשך שנים, ומכסף זה להדפיס הספרים, וכך הנה פרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון עד הגעת הרגע המיחל של הוצאת הספר לאור העולם והפצתו ב-5000 עתקים, הספר פעל גדולות ונצורות והעיר געשה ורעשה.

לאחר כמה שנים נתגלה עד כמה "רגלי חסידיו ישמר" ונוכחו לדעת שגם המוצרי חלב הם בחזקת טרף, מפני נקיבת הכרסים כידוע, (עין יורה דעה חלק א') והרבי שהיה חפצו עז להפיץ הספר של ה"מגלה עמקות", מנע מבניו אכילת טרפות, וברוך ה' גדלו כשתילי יתים לתפארת.

הספר הצליח ברוך ה' עד מאד, והופץ בכמה שפות, בלשון הקדש באנגלית ובספרדית, וכן נדפס בכמה עתונים (המחנה החרדי, דער בלאט, אלגעמיינער דזשיורנאל, ועוד).

בעל מגלה עמקות

הגאון ר' נתן נטע שפירא נולד בשנת שמ"ה. הוא היה נכדו של ר' נתן נטע שפירא הקודם, שכהן ברבנות בעיר הורודנא וחבר פרוש על הספר "שערי דורא", וגם פרוש על רש"י על התורה בשם "אמרי שפר".

בשנת שע"ז התחיל לכהן כרבה של קראקא, שם החזיק ישיבה גדולה, ועל תלמידיו הרבים נמנה גם הגאון ר' שבתי כהן (הש"ק). בנוסף לגאונותו בנגלה היה גם מפרסם בתור גאון בתורת הקבלה, וידוע כאיש קדוש וטהור.

חדושי על הרי"ף בשם "חדושי אנשי שם" מדפסים בכל השפי"ם. אולם הוא ידוע בעולם בעקר בגלל ספרו "מגלה עמקות", אשר בו הוא מפרש את הפסוק "ואתחנן" במאתים חמשים ושתים פנים. גם פרושו על התורה נושא את השם "מגלה עמקות".

נתבקש לישיבה של מעלה יום ד' אב שנת שצ"ג, בהיותו רק בן ארבעים ושמונה שנים. על המצבה שלו חרות בין השאר: "הוא שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים", זי"ע.

יסורי יתומים

בשנת שמ"א לאלף הששי נפטר בקראקא קצב אחד והשאיר אחריו יתום קטן בן ארבע. על יתום זה נכמרו רחמיו של אחד מדודיו, קצב גם הוא, והכניס אותו לביתו. הדוד הזה היה אדם קשה מאד, בור וגס רוח, ונוסף לכן גם גדל בביתו עוד יתום שני. המלה "גדל" באה רק לתפארת המליצה. למעשה העמיס על כתפי היתומים הרבים את העבודות הקשות ביותר, ויחד עם זאת לא נתן להם מספיק לחם לאכל ולא בגד ללבוש ולא נעלים להגליהם.

השכם בבקר, בעוד בחוץ שוררת אפלה, נאלצו היתומים להנתיק מהשנה המתוקה, לקום מהמטה וללכת לאטליז, שם הטלו עליהם עבודות שחורות.

בחרף היה הכפור "חונת" באצבעותיהם כמו בספינים, בעת שהם נקו את הכלים במים קרים כקרח. אלו היו ימים יותר ומקבלים יותר מזון, לא היה הקר גורם להם סבל כה קשה, אך הם לא יישנו שנה מספיקה ואף פעם לא אכלו לשבע. תמיד היו סובלים מקר וחורים מחמת חסר שנה וחרפת רעב.

הדודה לא היתה יותר טובה מהדוד. "קדחת" נתנה להם לאכל... וכאשר אחד מהיתומים היה נופל אין אונים מרעב ומקר, היו "מחזירים אותו לתחתיה" על ידי מכות ומהלמות ומזהירים אותו לעבד במרץ ולא להתעצל.

רעב בין עיניהם

היתומים גדלו ללא תורה ולא למדו אותם שום דבר. הם היו רחוקים מכל זיק של יהדות: לא ידעו מהי תפלה ומה זה מנהג יהודי, ואף לא לקרות את האלף בית. כשהם הגיעו לתקופת ההתבגרות, הם התחילו להבין עד כמה עלוניהם חזיהם

ומה קשה גורלם. הרגישו את עצמם משפלים ונחותים, מזנחים ובודדים ללא אח ורע שיריבו את ריבם. תנאי חייהם המרים הפכו אותם למין ארחי-פרחי מסרבלים ומגשמים. הרעב הציץ תמיד מבין עיניהם כמו מעיני זאבים ביער. כלם התרחקו מהם כי הם נראו כמו ילדי ג'ונגל: מלכלכים ומגדלי פרא, יחפים, קרועים ובלואים. באותם הימים היו הרשיות בקראקא גובות מס כבד מבשר פשר, כן שפחירו היה גבוה מאד, ורק אנשים אמידים היו יכולים להרשות לעצמם את התענוג לאכל בשר בימות החל. אנשים בעלי הכנסות נמוכות היו טועמים בשר רק בשבת. כיון שפרבית הלקוחות באטליו היו מהשכבות הגבוהות, בעלי הממון, היו שולחים להם את מנות הבשר הביתה. מלאכה זו הטלה, כמובן, גם היא על כתפי היתומים. היתה להם אפוא עבודה כפולה: השכם בבקר היו עובדים עבודת פרוך כמה שעות באטליו עצמו, ולאחר מכן החל משעה שמונה-תשע בבקר היו יוצאים לחלקת הבשר בבתי הנגידים.

בסימם את עבודות-הפנים של האטליז: להפשיט את העורות, לגרם, לחתך ולנקר, לנקות ולשטף, היו מעמיסים על כתיפיהם הרפות סלים עם עשרות קילוגרמים של בשר ומריצים אותם למרחקים של פרוסאות על פני כל העיר. אם העיזו לבקש שיתנו להם קדם לאכל, היו הדוד והדודה מפליאים את מכותיהם בגלל "חצפה שפזו!" ומכריחים אותם לצאת לשליחיותיהם, כשבטנם מתפוצצת מרעב.

"כאשר תביאו את הפסח מחלקת הבשר, נלעייט לכם את הפרס באכל" ... קבעה הדודה.

לא היתה להם אפוא שום ברירה, והם נאלצו לצית.

בלילה, על משכבי הקש הצוננים היו בוכים על מר גורלם, ומרטיבים את הקש בדמעותיהם, דמעות של יתומים חסרי ישע, אך לבכיהם לא היתה און קשבת.

מציאה

פעם מצא אחד היתומים מטבע בעלת ערך נפר, בתחלה רצה היתום לקנות תמורת המטבע מנה הגונה של אכל, כדי לאכל פעם בחיים לשבעה, אך לאחר הרהור נוסף, עלה במחו רעיון לעשות עסק כלשהו עם המטבע, ובכרוח שיפל בחלקו לקנות לחם!

הוא הלך לרבע הנוצרים וקנה שם גתח גדול של בשר טרף. ולמחרת בבוקר, כאשר מסר לו הדוד את הסל עם מנות הבשר לחלקה בין הקונים ולהביא כסף תמורתן, הוא מכר גם את גתח בשר הטרפה שלו בתור בשר כשר, וקבל מחיר גבוה בהרבה מזה ששלם, את הפסח שהרויח הסתיר הסתיר היטב, וכאשר אחיו לצרה חזר גם הוא מסיבובו בין הלוקחות, הוא לקח אותו והלך אתו לרחוב נדח, ושם קנו לחם, גבינה ובירה, ושיניהם ערכו סעודה פדת...

הפסח מנין? שאל השני.

מצאתי! היתה התשובה.

והאח-לצרה לא שאל שאלות נוספות...

כעבור זמן מה קנה שוב גתח בשר טרף, שם אותו, למחרת, בין מנות הבשר הכשר ושוב נפל בחלקו רוח נפר. אחר הצהרים התחמק שוב עם עמיתו לרחוב הנדח, קנה דברי מאכל בשפע, שהספיק להם לסעודה דשנה.

היכן השגת פסח היום? הקשה החבר היתום שוב.

גם היום נפלה לידי מציאה, בא המענה.

כך התנהל הענין כמה ימים: רכישת בשר טרף, ערבובו עם הבשר הכשר ומכירתו במחיר גבוה. צרכני הבשר היו קונים אצלם את הבשר ללא פקפוק, בהיותם בטוחים שהבשר כשר למהדרין. האטליז של הדוד עמד תחת השגחה מעלה, ואף אחד לא העלה את החשד שעלולים להביא להם בשר ממקום אחר...

נתחי בשר הטרפה הלכו וגדלו מיום ליום, ובד בבד גדלו גם הרוחים. וכך מיום ליום יכלו שני היתומים להרשות לעצמם לבזבז יותר ויותר כסף על ארוחות יקרות ומעדנים משבחים. החבר התחיל לפקפק בקשר למקורות הכסף ויום אחד הטיח בפני מאכיל הטרפה:

"אל תפסם אותי יותר בפרוץ השקוף שאתה מוצא מציאות! קורה שמוצאים פעם, פעמים, אף לא יום יום! עזב אותי עם השקרים שלך, אמר לי את האמת, מנין אתה משיג את הכסף?"

אך הלה החריש וסרב לגלות את האמת. "שנינו הננו יתומים באותה מדה!" לחץ עליו החבר, "לשנינו אין לא אב ולא אם, לא אח ולא אחות... שנינו שקועים באותו בץ וגורלנו גורל אחד, האם אינך יכול לבטח בי?"

מאכיל הטרפות נתרפא:

הב לי את ידך בתקיעת כף שלא תספור לאף אחד ואז אגלה לך...
השנים תקעו כף, ולאחר שהחבר נשבע לשמור על הסוד "עד עולם" ספר לו
הלה על מעשי הנבלה אותם הוא מבצע יום כדי להרויח את הכסף.

תאות הפצע

כדי להגדיל את ה"עסק" הוא למד את עמיתו לעכב אצלו סכומי כסף מהפדיון
היומי עבור הבשר שהוא מחלק, לקנות בכסף בשר טרפה ולמכרו בתור בשר כשר
במחיר גבוה יותר, ולמחרת להחזיר לדוד את הקרן, ולהמשיך לסחור בכספי הרוח,
שילכו ויגדלו מיום ליום.

בהיותם בורים גמורים וחסרי חנוך לחלוטין, לא יכלו כלל להעריך את גדל
הפשע שהם מבצעים. חוץ מזה היה בכך מעשה שטן כדי להכשיל יהודים באכילת
טרפה, כי ה"עסק" התקדם בצעדי ענק והתפתח והתרחב ללא מעצור. בזה אחר
זה הפכו המטבחים של משפחות חרדיות לאין ספור למטבחי טרפה.

במשך שנה שלמה המשיכו שני החברים בתרמיתם הנפשטת: ערוב בשר
טרפה בתוך הבשר הכשר, וכך להגדיל את הפדיון ולשלשל את ההפרש לפיסם.
תאות הפצע שלהם לא ידעה מעצור, ולמרות שחסכו כבר סכום הגון על ידי
מעשיהם המבישים, חפשו דרכים כיצד להגדיל את ה"עסק". הם נדברו ביניהם
שאחד מהם יתחיל בכונה תחלה לריב עם הדוד ולהחריף את החפוכים עד כדי
שהדוד יסלק אותו מהעבודה, ואז הוא ילך ויציע את עצמו לעבודה באטליז אחר
באזור מרחק, אפלו בשכר נמוך ביותר, ולו רק תמורת אכל בלבד. אין דבר, זה
ישתלם! כי על ידי כך תנתן להם האפשרות להפיץ את בשר הטרפה בין הקלוחות
החדשים ולגרף רווחים נוספים.

פרובוקציה

אומר ועושה: היתום המבגר יותר פתח בכונה בשורה של פעולות פרובוקטיביות
כדי לעורר את חמתו של הדוד. הוא עבד באטיות משגעת, רטן כל הזמן ועשה
מ"שגים" על כל צעד ושעל. כשהדוד היה מעיר לו על כך, היה עונה בחצפה
ובהתרברבות ובצפצוף ארוך... לבסוף נתמלאה הסאה, והדוד סלק אותו מהעבודה
ושלח אותו "לכל הרוחות"...

הוא השאיר אפוא את כל הקונים בשביל חברו והוא עצמו הלך לקצב השני של קראקא והצליח להתקבל לעבודה אצל קצב אחר, שגם באטליזו מכרו רק בשר פשוט למהדרין...

כאן חזר מחדש התהליך המביש. כאשר שלח אותו ה"בוס" החדש לחלק כמות של כף וכף קילוגרמים בשר פשוט, הוסיף משלו כמה נתחים של בשר טרפה שרכש לפני כן אצל הגוים במחיר זול, ומכר גם אותן בתור בשר פשוט במחיר יקר ואת הרוח הנקי מהפרשי המחירים היה משלשל לכיסו.

שני החברים, למרות שעבדו באטליזים רחוקים זה מזה, המשיכו בחשאי להיות שתפים בעסקיהם השפלים. הם נשבעו זה לזה בתקיעת כף לא להעלים זה מזה אף פרוטה אחת. הם היו נפגשים לעתים קרובות, במקומות מיעדים, נסתרים מעין זרים, כדי לספר את צורות כספיהם ולסכם את הרווחים, וכן ללבוש "בעיות עסקיות": כיצד לתכנן את הענינים, והיכן להשיג בשר טרפה והאטליז שאלנו ילד וישגשג, עד שנהפך שנינו לקצבים גדולים! אם נשקיע אותם מאמצים ואותו עמל ויגע, שאנו מבזבזים עכשו בשביל אחרים כדי לבנות את עצמנו, נגיע לבסוף לעשר רב!

בהתאם לתכנית שתכננה מראש, השאיר היתום הצעיר את הרגל באמצע הנסור, ובהכריזו שהוא עוזב את העבודה ברגע זה כדי להיות שתף עם חברו, הסתלקו שניהם מהאטליז.

אטליז משלהם

הם שכרו להם חנות בשביל אטליז, קנו להם עגל והביאו אותו לשחיטה בבית המטבחיים, שלמו עבור השחיטה והבדיקה המהדרת למהדרין מן המהדרין, וכן את כל ההטלים והמסים הגבוהים, שיקרו מאד את הפשוט, וביעת ובעונה אחת שכרו מחסן במרתף של בנין באיזו סמטה נדחת באזור מרחק ברבע הנוצרים, מקום שם שחטו בעצמם עגל נוסף, שבשורו עלה להם בזיל הזול, ואחר כך ערבבו את שני סוגי הבשר, מכרו הכל בתור בשר פשוט והרוויחו כפלים.

קונים היו להם לרב, הם המשיכו לספק בשר ללקוחות של מעבידיהם לשעבר, ואף רכשו לקוחות חדשים באזורים המרחקים ביותר העניקו הנחות על ימין ועל שמאל, השפילו להמציא לצרכנים השונים את החלקים המתאימים, וחלקו עצמות כתוספת חנם, וכלם היו מרצים, אף אחד לא יכול היה להעלות את החשד הקל ביותר, שיש להם עסק עם מאכילי טרפות מהסוג הגרוע ביותר. היתכן? הרי כל כך הרבה שנים קונים אצלם בשר ואף פעם לא ארעה שום תקלה?

הם עבדו בזהירות רבה. הקפידו להחזיק באטליז רק כמיות בשור כאלה שיתאימו לכמות שנשחטה בשבילם בהשגחה המעלה. בכל פעם שהמשגיחים באו לערוך בקורת, הם מצאו שהכל בסדר ללא כל דפי, את בשור הטורפה החזיקו במחסן נסתר, ומשם היו מוציאים אותו ובאין רואים משוגקים ללקוחות.

העסק מתפתח

העסק הלך והתרחב משבוע לשבוע. בערבי שבתות ובערבי חג היו כבר צריכים לשחט כמה בהמות, כי הבקוש הלך וגבר. עקרות הבית ידעו שאצל שני הקצבים החדשים אפשר לקנות את החלקים הטובים ביותר במחיר הזול ביותר. הודות למוניטין שייצאו לאטליז שלהם הצליחו לחדר לבתים האמידים ביותר, רכושם הלך וגדל מיום ליום, הם רכשו מבנה גדול עם רפתות וכן קנו להם דירה בשבילם. סוחרים נכבדים ופריצים מהסביבה היו מבאי ביתם ועשו אתם עסקות גדולות בראשי בקר, צאן וכבשים.

אצל הקצבים האחרים ירד הפדיון במדה נפרת, והיו כאלה שנאלצו לסגר את עסקיהם בגללם. אף אחד לא היה יכול להתחרות בהם. הם הפכו לבעלי המקצוע הממחים ביותר בענף. קצבים ותיקים היו מצפים ביראת כבוד למוצא פיהם. השנים התחילו להתלבש יפה ובכל ההדור. שדכנים הדפקו על פתחיהם והציעו להם את השדוכים הטובים ביותר, הם פארו נדבות ותרומות לצדקה ולמטרות צבוריות בידי רחבה.

בשעות הקטנות של הלילה הפכו להיות שוב "שוליות" של קצבים, בעמלם קשה, במחסן הסתר שלהם בסמטת הנוצרים, לשחט, לפשט את העור, לגרם, לנסר ולחתך ולהפריד את החלקים של בשור הטורפה: בשעות הבקר שוב עבדו באטליז שלהם בבשור הכשר. אף אחד מהצהרים, לאחר שגמרו את השווק והחלקה של הבשור הכשר והטורף, וכסף הפדיון הגדיש את כיסיהם, התקשטו בבגדי הפאר וצעדו על פני רחובות העיר עקב בצד אגודל ברב הוד הדר וחישיבות...

שומרי סוד

הם חיו חיי רנקים, ללא אשה וללא ילדים, גם משרתים לא היו להם, כן שאף אחד לא ידע על מעשיהם הנפשעים, ואף צל של חשד לא נפל עליהם. ברבות הימים נשאו להם נשים, אף גם אז השפילו בתחבולות מתחכמות, להעלים ולהסתיר את מעשיהם הנתעבים, כן שאף נפש חיה לא ידעה על כך. אחרי

החתנה נהלו את ארח חיייהם ביד רחבה כפיא להגבירים בעלי מעמד. ביתם היה פתוח לרוחה, וכל אורח חשוב שהגיע לעיר התאכסן אצלם ונהנה מידם הנדיבה. הם התגוררו באחד הבתים היפים ביותר בקראקא. שני השתפים החזיקו דירות פאר גדולות, שתפסו בנין שלם. המשפחות גדלו, נולדו להם ילדים שפטמו במותרות ובתפנוקים. כשהגיעו לגיל חנוף לקחו בשבילם את המלמדים והמחנכים הטובים ביותר. היו להם מספיק חדרים בשביל מורים פרטיים, ומקומות אכסון בשביל בני ישיבה ותלמידי חכמים. הם רכשו להם פלים נאים ורהיטי פאר. המזנון התמלא יותר ויותר בכלי כסף ובכלי זהב ואגרסלים יקרי ערך.

את הילדים השאיו בגיל צעיר מאד, והתחתנו עם המשפחות המיחסות והמכבדות ביותר, כי הכסף היה בשפע רב והם יכלו להבטיח נדונות גדולות, וגם החזיקו את הזוגות הצעירים על שלחנם, שנים רבות אחרי החתנה, כדי שפסי הנדונה ישקעו ב"משכנתאות" שהניבו רבית ורבית דרבית... הונם ורכושם גדלו מיום ליום. העסקים הכשרים בלבד הביאו להם הכנסה די והותר כדי לחיות חיי עשר ורוחה, ואלו העסקים השחורים השפלים הכניסו להם הון תועפות.

אחרי שנים רבות בא עליהם פחטף המשבר בעסקיהם המתעבים, הדבר התרחש באופן בלתי צפוי לגמרי.

החתן לומד

פעם חזר אחד מהשתפים מנסיעה מסחרית בעצומו של החורף. ובהיותו עיף מהדרך וקופא מקור, נכנס בלי משים לאחד מחדרי הבית, מקום שם ישב חתנו הצעיר על יד שלחן עמוס ספרים ולמד בהתמדה. הוא השתהה בחדר כדי להתחמם ותוף כדי כה נמשך כבחבלי קסם אחרי נגון הגמרא הערב, שהשתפה בחלל האויר, בקולו הדק והצלול של חתנו על-הימים, בנעימה לבבית, שהקסימה אותו כל כלו. לפתע הוא שומע מבין צלילי המנגינה, קטעי מאמרים שחתנו משנן מתוך הספרים:

"האוכל חלב או בשר טרפה חייב כרת! על עברה זו אפשר לכפר על ידי תשובה, אך אם לא עשה תשובה הריהו נכרת מהעולם ואינו מגיע למחצית שנותיו, ברם גם מיתה אינה מעבירה את העוון כליל, והוא חייב לרדת לגיהנום ולהשרף במדורים השונים כדי להטהר מהחטא ולזכות לכפרה מלאה."

"במה דברים אמורים?" המשיך החתן, "אם אכל את המאכלות האסורות בשוגג, בלי כונה, אבל אם חטא במזיד וגם החטיא את האחרים טרפות בזדון, הרי גם

התשובה אינה מועילה, אין לו חלק לעולם הבא ואינו קם בתחיית המתים. הוא נדון להקלע בכף הקלע לנצח נצחים! גיהנום כלה והם אינם כלים..."

הרהורי חרטה

זעזוע עמק עבר בלבו של החותן הבור והעם הארץ, במאכיל הטרפות, בהאזינו לדברים שחתנו צטט מתוך הספרים הקדושים, הוא שקע בפרסה כשפגיו סמוקים מרב בושה, והרהורים כבדים מלאו את מחו, הוא התחיל לתאר לעצמו מה צפוי למאכיל טרפות כמוהו כשיבוא בפני בית דין של מעלה, יורידו אותו לאלתר לשאול תחתיות כדי להצלות לנצח באש הגיהנום. תשובה אינה קימת בשבילו, גם לאחר ביאת המשיח, כאשר כל המתים, ואפילו הרשעים והפושעים (שכבר מרקו את עוונם) יקומו מקברייהם בתחיית המתים, אבל הוא יוסיף להקלע ללא הרף בכף הקלע. אש הגיהנום תכלה, ואלו הוא, ימשיך להיות נדון ליסורי תפת לעולמי עולמים. אימה חשכה ירדה עליו, הוא הרגיש שמררתו נשפכת בקרבו ונפשו מרה עליו מאד, הוא קם מפרסותו בפיק ברכים וברגלים כושלות ונכנס למעונו, כשהוא נמצא על סף התמוטטות.

אשתו כמעט הפתה בהלם למראה דמותו השבורה והרצוצה. פני הקצב שלו, שזרחו תמיד באדמימות שופעת בריאות, היו עתה חגרים כסיד וחרושים קמטי אימה ומועקה, הוא הפיל את עצמו על הספה, עם הפנים למטה, ופרץ בבכי מר, צמרמרת עברה בכל גופה לשמע בכיו. הקולות פרחו מפיו בצרימה אימה כמו מתוך גרונו של פר שחוט.

"מה קרה לך?" שאלה אשתו כשהיא רועדת מפחד, "מדוע אתה כל כך בוכה?"
אולם היא לא קבלה כל מענה. הוא המשיך לבכות ולילל ללא הרף, נחלי דמעות זרמו מעיניו, והוא הלם בשני אגרופיו עד שמוחו חשב להתפוצץ. הוא צעק בלי הפסק: "אוי לי ואוי לחיי!!!"

השתף מרגיע

האשה רצה לקרא לשתף, אולי הוא יצליח להציל מפיו מה קרה, השתף בא בריצה וגם הוא נדהם למראה שתפו, השווע על הספה, מטיח אגרופיו בראשו, ומשמיע יללות כשל חיה פצועה.

"מה ארע לך?" הפגיע בו השתף בטלטלו את כתפיו, "אמר מלה!! האם מישוהו שדד אותך? האם הסתבכת בענייני כספים? אל דאגה! נוכל לעמוד בך... יש לנו מספיק..."

גם אשתו נסתה שוב לדובב אותו בהרעיפה עליו במתק לשון דברי הרגעה מרפכי לב:

"הרי לא חסר לנו שום דבר: נתברכנו ברוך ה' בעושר, כבוד, גדלה, וכלות לשם ולתפארת! דירת פאר עם כל המותרות שאין כמוה בכל העיר! האנשים הנכבדים ביותר גאים להיות מבאי ביתנו, אוכלים אצלנו ומבלים אצלנו, ואף מקבלים אצלנו את התרומות הגדולות ביותר למוסדות ולמטרות צדקה... אם כן, מדוע נפלת פתאם לתוך תהום כזה של יאוש ושברון לב?"

עברה שעה ארפה עד שמאכיל הטרפות יכל להרגע ולהפסיק את בכיו, כשהרים את פניו היה קשה להפירו. הוא רמו לאשתו שתצא מהחדר, הוא רוצה להמתיק סוד עם שתפו. כאשר יצאה אשתו מהחדר והוא נשאר לבדו עם חברו לפשע, פרץ מחדש בבכי תמרורים ללא הפוגות, הוא הרעיד כל גופו אחוז עוית ומתפתל ביסורים, והיה נדמה שהנה יתקף אותו השבץ...

השתף הסתכל במחזה כשהדם קופא בעורקיו, וצפה בכליון עינים לשמע מלה כלשהי שתבהיר את סבת הבכי האים הזה.

לְבִסּוֹף הַצֵּלִיחַ מֵאֲכִיל הַטְּרָפוֹת בְּמֵאֲמָצִים מְרִבִּים לְהִתְגַּבֵּר עַל הַתְּקַפַּת הַיְּגוֹן
וּלְשִׁלֹּט קֶצֶת עַל עֲצָמוֹ, וּבְגִיסוֹ אֶת שְׂאֲרֵית כָּחוֹ, לְחֹשׁ לְעֵבֶר שְׁתַּפּוֹ:
"אֲנִי תַמְכּוּ בִּי, וְנִצָּא לָגוֹן... גִּלְדֵּה הַרְחֵק הַרְחֵק, כִּדֵּי שְׂאֵף אֶחָד לֹא יִקְשִׁיב לְשִׁחְתָּנוּ..."

השנים יצאו לגן הנאה והמטפח, שהשקע בו הון רב, ואשר היה נושא לקנאה גם בין הפריצים העשירים ביותר, הם נכנסו עמק לתוך חרשת עצים צפופים, ושם מצא מאכיל הטרפות את לשונו:

שתף לצרה

"דע לה, שתפי היקר, שהשטן, הוא היצר הרע, לכד אותנו ברשתו... הוא סגור את עינינו בתאוות הממון ועל ידי כך המיט עלינו שואה שלא נחלץ ממנה לנצח נצחים! פי נגזר עלינו להיות לידראון לעולמי עולמים! כל כספנו וזהבנו, כל היהלומים ואבני החן, הנילות המפארות והגנים הפורחים לא יחלצו אותנו מצרה זו, ולא יוכלו לגרע במאומה מהסבל האים המצפה לנו... ויום הדין אינו רחוק! כבר עברנו כמעט את מחצית שנותינו ואין לנו כל סכוי להאריך ימים... כי שנינו חזרים כרת! זה הענש הראשון בסדרת הענשין שיחולו על ראשינו: להפדת מן העולם בדמי ימינו! ואם תאמר שהמנות אינו מפחיד אותה, שהרי רק פעם אחת מתים ולא פעמים, ולא חשוב לה מתי זה קורה? אם כן ידוע תדע שרק אז, דוקא אחרי שנסתלק מן העולם, מוכנים ומזמנים בשבילנו יסורי תפת כאלה, שאי אפשר להעלותם בדמיון אנוש! אלה אלפי מיתות משנות נכוננו לנו..."

וכאן חזר בפניו על הדברים ששמע זה עתה מפי חתנו, שקרא אותם לפי תמו מתוך ספרי הקדש: כל גזר דינו של מי שמאכיל גבולות וטרפות ומחטיא את הרבים, שגם התשובה אינה מכפרת עליו ושאיין לו תקנה עולמית, והוא הוסיף בקול דווי מרירות ויאוש:

"הגע בעצמך, זה שלשים שנה אנו מציפים את העיר בבשר טרפה, וכמה מאות ואלפים יהודים תמימים נכשלו על ידינו בעברות חמורות ביותר! ראה מה גדול כחו של השטן! עיר כמו קראקא המלאה סופרים וחכמים, צדיקים וחסידים, רבנים ואנשי מעשה, ואף אחד אינו מעלה נגדנו אף חשד קל שבקלים! כלם מבשלים ואוכלים את בשר הפגול שאנו שוחטים לילה לילה! בני המשפחות התרדיות ביותר קונים אצלנו בשר ללא כל פקפוק, בכתנות המפארות ביותר, בסעדות בר-מצה, בסיימי הש"ס, בקדושים' של שמחת תורה, שבהם משתתפים יהודים עם שטרמלים וקפוטות של משי וקטיפה, מעלים על השלחנות נתחי בשר הפגול שלנו, גבלה וטרפה, חלב ודם! מה יתרון לנו מכל העושר שלנו? האם אנו אוכלים בשתי כפיות בבת אחת? האם הבטן אינה שבעה מלחם ובצלים באותה מדה שהיא שבעה מעוגות קרם ומאמצות בשר הודו? שנות חיינו המעטות חולפות כצל עובר וכענן כלה... ואז נצטרך להתיצב בפני בית דין של מעלה למסור דין וחשבון על

מעשינו! ושם לא יועילו לנו שום תרופים ושום תחבולות! מלאכי חבלה לאין ספור כבר מצפים לנו כדי לענות אותנו בגיהנם, בענויים קשים ונוראים שאין לתארם, כל הסבל והמצוקות של ילדינו אצל הדוד, יתומים רעבים ויחפים, יראו כגון עדן לעמית רגע אחד במדורי התפת אשר בשאול תחתית!...."

לשמע תאורי זועה אלה נתקף גם השתף בחרדה עמקה. גם עליו נפלה אימה חשכה והוא לא ידע את נפשו מרב פחד מפני העתיד האלים הצפוי לו, ואשר נראה לו ברגע זה מוחשי מאד, ושאין ממנו מנוס.

שעה ארפה צעדי השנים בשבילי הגן המפאר, כשראשיהם רכונים, פניהם חרושי יגון ומעיניהם מציץ היאוש, הם החרישו מרב הלאם, כשמחשבות כבדות ונוגות מתרוצצות במחם. כל אחד נסה לתאר לעצמו את הסערה שתתחולל במדורי השאול כשהם יובאו לשם לאחר מותם: דודים מיוחדים מלאים זפת רותחת יהיו מוסקים בשבילם, שפודים ענקיים לוחטים יתחבו לתוך גופותיהם הטמאות, ובהם יקלעו אותם לתוך היורות הרותחות. יגמרו בדוד אחד יכנסו לדוד שני וכן הלאה בלי סוף ובלי קץ. זעקות השבר שלהם לא ישמעו, אנקת יסוריהם תפל על אזניהם אטומות. כל השערים יהיו נעולים בפניהם ושוועתם לא תגיע אל כסא הכבוד. כי הם הגרועים ביותר מבין עובדי העברות. דומה שהרשע המרשע ביותר בעולם, לא בצע במשוק כל ימי חייו פשעים כל כך חמורים כפי שהם עשו. יותר משלשים שנה רצופות האכילו יום יום טרפות לעיר שלמה, בהכשילם אלפי יהודים שומרי מצוות, להגלל בבשר תועבה ולעבר על אסורים חמורים ביותר!

מחליטים לפנות אל הרב

הם המשיכו לצעד בדממה כשהם עושים את חשבון נפשם, בודקים ומנתחים את מעשיהם וטובעים בים של חרטה. אחרי הרהורים מרבים וחטויים עמקים בתוך נפשם פניהם, קרע אחד השתפים את הדממה באמרו אל חברו:

"אתה יודע מה? הבה נפגש אל רב העיר ונגלה לפניו את כל לבנו. נתודה לפניו ודוי מלא על כל עוונותינו ופשעינו ונספר לו על כל המעשים הנתעבים והשפלים שבצענו מאז עמדנו על דעתנו ועד היום הזה, לא נכחד ממנו מאומה! אולי בכל זאת יוכל הרב למצא בשבילנו פתח לחזור בתשובה.

"אני מוכן לקבל על עצמי כל 'תקון' שייטל עלי: לחיות חיי עני ומצוקה, לענות את נפשי בתעניות, לסבל השפלות ובשוות ובלבד להנצל מהגזר דין הנורא הצפוי לנו כשנסתלק מן העולם. כי איזה ערך יש לסבל ולבזיונות בעולם הזה לעמית יסורי התפת האין סופיים במדורי השאול בעולם הבא? כאן בעולם הזה יש קץ

לכל צרה. שום סבל אינו נמשך ללא סוף. ואלו בעולם הבא נמשך כל דבר לנצח נצחים!

"אין לנו שום יצה אחרת! אנו חייבים להפסיק מיד את העסק הנתעב, ולנסות בכל הדרכים לעשות משהו לתקון נפשותינו..."

שני השתפים שפכו לא מעט דמעות במשך אותה שיחה של חשבון הנפש, ולבסוף קבלו את ההחלטה האיתנה, ששניהם ביחד יכנסו באותו ערב אל הרב של קראקא, להתנדות בפניו על הכל ולבקש ממנו להורות להם דרך לתשובה שלמה, שתכפר על חטאיהם הכבדים.

זעקת שבר

באותה תקופה בה התרחש הפשע המביש של הפצת בשר הטורפה, ישב על כס הרבנות בקראקא הצדיק והמקבל הקדוש רבי נתן שפירא, מחבר ספר הקבלה המפורסם "מגלה עמקות". הוא היה איש אלקים, קדוש וטהור, שכל רז לא אגיס ליה. עיניו הפקוחות והצלולות חדרו כליות ולב וידעו כל מה שמתרחש בסתרי סתרים, הוא היה בקי בחכמת הפרצוף, ובהסתכלו בפני איש יכל לקרא את מחשבותיו הנסתרות ביותר, כל הסודות והרמזים הפמוסים הכלולים באותיות התורה הקדושה, היו גלויים וברורים בפניו.

אך במקרה זה כאלו העביר השטן דוק של ערפל על פני עיניו הטהורות של הרב, כדי שהוא לא יבחין במעשים הנוראים המתרחשים סביבו, בעיר שבה כהן כמרא דאתרא, והוא לא חש ולא הרגיש בפשעים האיומים המבצעים על ידי שני בעלי בתים חשובים ונכבדים, החוטאים ומחטיאים את הרבים, ומכשילים את היהודים החרדים ביותר באסורים החמורים ביותר של נבלה, טרפה, חלב ודם. במשך אותה העת פוצו הרבה פעמים מגפות בקראקא, פעם בין המבגרים, שנתקפו פתאום במחלות, נפלו למשכב לימים ספורים ונסתלקו מהעולם בדימי ימיהם: ופעם בין ילדים רכים, שעוד לא הספיקו לטעם טעם החיים, וגועו לפני זמנם.

בעל "מגלה עמקות", הרב של העיר, היה מכריז לעתים קרובות על ימי תפלה וצום לביטל את רע הגזירה, ואז חלה הפוגה במכת המגפה לזמן מה, אך כעבור תקופה מסוימת, הייתה המגפה מתחדשת ומפילה חללים במספר רב. בית העלמין היה צר מלהכיל את הקברים החדשים לבקרים, של מבגרים ותינוקות רכים שנספו במגפה.

בעל "מגלה עמקות", הרוצה הנאמן של צאן עדתו, הרגיש בחוש, שאי שם במקום סתר לוחשת אש זרה... שחטאים נוראים מתבצעים במסתרים, ובגללם נשפך חרון אף ה' על כל העיר. אך לגלות, מי, מה, איפה דבר זה, נבצר ממנו. השטן הפעיל את כל כחות הטמאה כדי להעלים את הפשע מעיני הבהירות של בעל "מגלה עמקות".

עוד באותו לילה, הופיעו בפתח הבנין של בית דינו שני הנגידים הגדולים ביותר בעיר, שני הקצבים השתפים, שבגידם הרחבה הם החזיקו ותמכו במוסדות צדקה רבים, תלמודי תורה וישיבות.

"ברוכים הבאים!" קבלו המשמשים את פניהם בכבוד רב, וחשו מיד להודיע לבעל "מגלה עמקות" על בואם של שני הגבירים החשובים והנכבדים...

ללא שהיות יתרות הכנסו תכף שני הקצבים השתפים לתוך החדר הנאה ביותר בדירת הרב: הושיבו אותם בכרסאות פאר, והרב בעל "מגלה עמקות" קדם את פניהם בכבוד רב, כיאה לנגידים בעלי צדקה כמותם. הרבנית הביאה כבוד והגישה אל השלחן, אך האורחים לא רצו לטעם מאומה, הם לחשו לרב שהם באו לדבר אתו בענין חשוב ביותר, ובקשו להשאיר אתו לבד בחדר, כי הם רוצים לגלות לו סוד גדול...

הרב צוה מיד על כל הנוכחים לעזוב את החדר, הדלת נסגרה, ושני הקצבים נשארו לבד עם הרב.

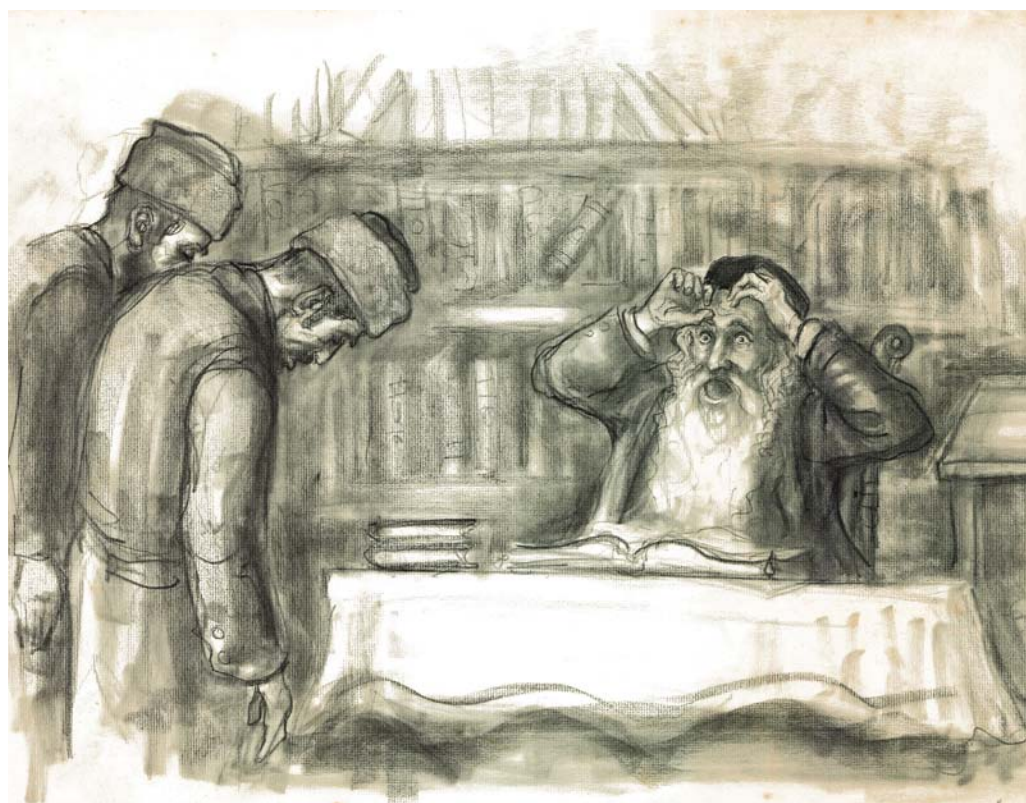
הרב נדהם

בראש מויד ובפנים לוהטות מבישה ובקול רועי דמעות, גליל אחד מהשתפים את כל הפרשה המבישה, בהתנדותו בפני הרב שזה עשרות שנים שהם מאכילים טרפות לתושבי העיר, וכי כמעט אין בית בקראקא שמטבחיו לא נטרף בבשר פגולים. הם ספרו לרב את כל ספור חייהם על כל פרטיו, את חיותיהם הקשות של ימי ילדותם, כשנשארו יתומים מאב ואם וסבלו חרפת רעב, ועד שהעפילו לפסגת העשר. הם תארו כיצד התחילו להגניב נתחי בשר טרפה קטנים לתוך השקיות של הבשר הפשר; ואיך התקדמו אחר כך והפכו לקצבים עצמאיים, שחטו עגל אחד על ידי שוחט כדת וכדין, ועגל שני שחטו בעצמם במחסן סתר בסמטה נדחת, ואז עברו לשחיטת פרה אחת ואחר כך הרבה פרות, חלק כשר וחלק טרפה, ומפיצים יותר ויותר בשר פגול ומכשילים מאות ואלפים בעברות חמורות, וכך הם גורפים הון תועפות, וממלאים את בתיהם בכסף וזהב, קונים קרקעות ורוכשים נכס אחר נכס... והעסקים הנתעבים נמשכים ללא מעצור...

בעל "מגלה עמקות" הקשיב לספורם כשדמו קופא בעורקיו. תחלה לא יכל להאמין למשמע אָזְנוֹ, תועבה כזו לא תתכן! אך ככל שהפרשה נגולה בפניו על כל פרטיה ודקדוקיה, נוכח לדעת שאמנם אמת נכון הדבר! נעשתה הנבלה הזאת בישראל!!!

החדר עם שני הקצבים התחיל להסתחרר לנגד עיניו, מעיו נתהפכו בקרבו וכל גופו נתפסה בזה קרה, ואז הליט את פניו בשתי ידיו, כשהוא רועד כלו ושניו דא לדא נקשן... באמצו כל כחותיו, התמלטה מפיו זעקת שבר קורעת לב:

"אוי לנו ואבוי לנפשנו! מה רבים הם האנשים הפְּשָׁרִים, קדושים וטהורים, תינוקות של בית רבן ועוללים ויונקים חפים מפשע שנגדע פתיל חייהם בגלל מעשים מתעבים אלה! כמה תעניות גזרתי, כמה ימי תפלה קבעתי, כמה השגחנו בשבע עינים, בדקנו וחקרנו ודקדקנו שלא ידבק בנו שום עוון או חטא, שלא ימצא בתוכנו שרש פורה ראש ולענה, שה' יתברך יסיר מעלינו את חרון אפו והמגפה תעצר! ומי היה יכול לחלם שהנה פשעים אימים ונוראים כאלה מתבצעים יום ויום ושעה שעה ממש מתחת לאף ואין שומע ואין רואה!

"מן השמים העלימו ממני את דבר התועבה! עיני כאלו פסו בערפל סמיה, כדי שלא אראה ולא אדע".

כאשר שמעו שני השתפים את דברי הרב, שיצאו מתוך לב קרוע ומרתח, וראו כיצד הוא מתפתל ומתיסר מרב צער ומועקה, פרצו שניהם בבכי תמרורים. גם הצדיק בעל "מגלה עמקות" בכה ללא הפוגות, מבלי יכלת להשלים עם המחשבה שדבר אים כזה קרה בתקופה בה הוא מכהן כרב העיר.

לאחר שעיניהם כבר היו תפוחות מרב בכי, ומעין דמעותיהם כבר היה יבש, התאושש הרב ונחלץ לפעלה.

"לכו מיד הביתה", צוה על השתפים, "ותשברו ותבערו את כל כלי הבשר שלכם, כי הכל טרף! אחר כך תחזרו לכאן!".

נתיצת כלי הבשר

כשהם יצאו הזעיק הרב מיד את השמשים ואת כל בני ביתו ושלח אותם לכל קצוי העיר כדי לפרסם ולהודיע, שלפי פקדת הרב יש לבער ולשבור את כל כלי הבשר, הן כלי החמץ והן כלי הפסח, מבלי להשאיר להם שריד ופליט, גם את הכלים להשרית הבשר וגם את לוחות המליחה יש לשרוף באש! שלא ישאלו למה ומדוע, אלא יעשו כפי שהרב מצוה, מבלי לחוס גם על הכלים היקרים ביותר.

למחרת בבקר פרסמה פקדת הרב בכל בתי הכנסת ובתי המדרש ובכל השוקים היהודיים בקראקא, הכרז גם על אסור חמור לקנות בשר מאיזה סוג שהוא, יש לאכל רק מאכלי חלב עד להודעה חדשה. דברי הרב חזקו על ידי הטלת חרם על מי שימרה את פי הרב ויחוס על כליו.

האכלוסיה היהודית בקראקא פתחה אפוא באותו יום במבצע השמדת כלי הבשר; שברו, כתתו, שרפו והתיכו ללא רחמים. על כל צעד ושעל התגוללו ערמות של שברי כלים, ובכל רחוב ובכל פנה דלקו מדורות, ולשונות האש לחכו כלים לאין ספר. היה זה מחזה נורא: אנשים נשים וטף עמדו וזרקו, והטיחו בארץ קערות וצלחות חרסין וקורות ומערכות כלי אכל שלמות, שנשברו והתנפצו לרסיסים. בדקו וחסטו במגרות חביות ובמטמוני סתר ושלפו משם כלים שלא השתמשו בהם מזה שנים ארוכות, ואף הם הפכו לגל של חרבות מנפצות, בכל קראקא לא נשאר אף כלי בשר אחד לרפואה.

הרב לא הסתפל בפניהם

ואז חזרו שוב שני השתתפים אל הרב, בגו שחות, בראש מורד ובפנים מלאים בושה וכלימה, כדי לשמע מה יטל עליהם לעשות הלאה.

הרב לא הסתפל יותר בפרצופם, בהתאם להלכה ש"אסור להסתפל בפני אדם רשע", בצדדו את פניו לעבר הקיר הוא פתח ואמר:

"אני לבד אינני מסגל להוציא לכם פסק דין של תשובה, כי גדולה אשמתכם עד רום שמים! אני מכרח לכנס לשם כן בית דין מיוחד של גדולי הרבנים, והם יוכלו אולי להורות לכם דרך כיצד לחזור בתשובה ולכפר על פשעיכם! בינתיים לכו הביתה ואל תאכלו ואל תשתו אלא כדי לקיים את נפשותיכם. אל תטעמו בשר ואל תשתו יין אלא בשבת בלבד לצאת ידי חובה! עד שיאתאספו גדולי הרבנים בקראקא וירכיבו את בית הדין ואז אשלח לקרא לכם!"

השנים יצאו מבית הרב שבורים ורצוצים, כשעיניהם כבושות בקרקע ופניהם שחורות כשולי קדרה...

בכל קראקא לא העז אף אדם לשאל מדוע צוה הרב לשבר את כל כלי הבשר. כלם קימו וקבלו את פקדת הרב במלוא המשמעות וילא כל פקפוק, הם ידעו שאם הרב מצוה לעשות כן אין להרהר אחריו.

בעל "מגלה עמקות" התחיל לשלח מכתבי הזמנה לגדולי הרבנים, שבהם נתבקשו לבוא לקראקא במועד שנקבע מראש, כדי להתכנס יחד לדון ולפסוק בשאלה קשה ביותר.

כנוס הרבנים

בקראקא, עיר מלאה חכמים וסופרים, לא היה זה חזון בלתי נפרץ, שרבנים וגדולי תורה יתכנסו מפעם לפעם כדי לדון ולהתיעץ בענייני הכלל, כי קראקא הייתה אז מרכז של תורה ויהדות. שמים של גאוני התורה מקראקא היה לשם ולתהלה בכל רחבי העולם היהודי. ורבים היו מתלמידי החכמים שנהרו לקראקא כדי לשאב ממען התורה והחכמה של גאוניה וגדוליה. אף ההתכנסות הזאת הפעם, של כל כן הרבה גדולי תורה בבית אחת, ומבלי להודיע מראש במה מדבר, האם זהו ענין של גזרה קשה מצד המלוכה, או בעיה מסכנת של החרע עגונה וכדומה היתה בשביל כלם הפתעה גמורה ועוררה סקרנות רבה ונחישות שונים.

מה קרה?

ביום המיעד, כאשר כל גדולי התורה המזמנים, כבר התכנסו בביתו של בעל "מגלה עמקות", רבה של קראקא, וכלם מתאמצים לשוא לגלות מה "הולך כאן"... שלח הרב את השמש של בית הדין לקרא את שני הקצבים השתפים, ועד שאלה הגיעו נתבקשו הרבנים האורחים להכנס לאולם הגדול של בית המדרש, ולתפס שם את מקומות הישיבה שהוכנו בשבילם.

שני הקצבים השתפים הגיעו מיד כפקדת הרב, בלוי השמש של בית הדין, ולעיניהם נתגלה מחזה נורא הוד: למעלה בכתל המזרח ישבו בחצי גרן עגלה, רבנים בעלי הדרת פנים, עטורי זקנים ארפים ופאות מסלסלות, עם מגבעות עגלות או שטריימלים וגלימות קטיפה רחבות שרוולים וחגורות משי, כשהבאים בשנים שביניהם נשענים על מקלות עם ידיות מזהבות או מכספות, וכל דמותם אומרת כבוד והדר. בשעה זו עטו כלם ארשת של רצינות וצפיה דרוכה לקראת הנושא הבילתי ידוע, שעומדים להעלות לפניהם.

דין תורה

בעל "מגלה עמקות", שבתור מרא דאתרא ישב בראש הקרואים, פנה אל שני הקצבים השתתפים, כששפתיו רוטטות מהתרגשות ופניו חורים כסיד, וקרא אליהם בקול מעורר פלצות:

"עליכם לחזור כאן עתה בפני בית הדין הגדול על כל ספור הזוועה כפי שספרתם לי".

דממה כבדה רווית אימה השתררה בבית המדרש. שני הקצבים השתתפים הורידו את ראשיהם בבושה וביגון. הם לא יכלו יותר לבכות, כי לבותיהם כאלו התאבנו ומקור דמעותיהם היה יבש. בקול חלול כשל פר מין שיצא מקברו ומבקש תקון עבור נשמתו החוטאת, פתח אחד מהם את דבריו והשני החרה החזיק אחריו:

"מזה עשרות בשנים אנו משוקים ומפיצים בשר טרף בכל רחבי קראקא! בגלל תאוות הבצע הכשלנו את יהודי העיר בעברות חמורות ביותר!

"היינו נזכרים בהמות ומנבלים עגלים ומוכרים את בשרם בתור בשר למהדרין מן המהדרין! בשר הטורפה שילנו מצא את דרכו בכל בית יהודי בקראקא! אין בית אשר מטבחיו לא נתגעל במאכלי פגול שספקו על ידינו. הודות לך הגענו לרכוש עצום. קנינו לנו בתים, וילות הדורות הטובלות בגני נוי מטפחים להפליא, מלאנו את דירתנו בכל שכיות החמדה שנפשנו חשקה בהם: רהיטים יקרים כמו בארמונות מלכים, כלי כסף וכלי זהב, תכשיטי פז ויהלומים נוצצים. באנו בקשרי חתון עם המשפחות המיחסות ביותר, חלקנו גם סכומי כסף גדולים לצרכי צדקה וכל זה בא לנו מהרווחים של הפצת בשר התועבה והכשלת אלפים ורבבות יהודים תמימים שהתפטמו במאכלות אסורות!

"עתה נפקחו עינינו לראות ונזכרנו לדעת מה עוללנו מאז ימי נעורינו ועד היום! אנו בושים מעצמנו ומלאים יסורי חרטה. אנו יודעים שעבור חטאים כאלה לא יוצאים אף פעם מגיהנם! עד כה לא עמדנו על חמרת הפשע. אנחנו עמי הארצות ובורים: מעולם לא למדו אותנו מאומה! מאז היותנו ילדים קטנים היינו יתומים מאב ומאם, ולא היה מי שיחנך אותנו. עתה נודע לנו כמה אנו צריכים להכות על חטא! אנו מבקשים אפוא ממעלתכם להוציא בשבילנו תשובת המשקל כדי שנוכל לכפר על עוונותינו. אנו מוכנים לקבל על עצמנו סגופים קשים ביותר, שיהיו אותנו, שירמסו את כבודנו עד עפר ובלבד להגיע לעולם האמת כשאנו ממרקים ומצרפים מהעברות שבדינו..."

זַעֲקַת שֹׁבֵר

עוד לפני ששני הקצבים השתפים סימו את דברי הודוי שלהם, כבר עברה חלחלה בין שורות הרבנים, שבקשי יכלו להאמין למשמע אזניהם, ופה ושם פרצו התפחות של בכי ולחש רחש של תמהון ותדהמה, אך לאחר שכל הפרשה כלה נגלתה בפניהם על חמרתה, הקיף היגון והפאב את כלם. חלק מהרבנים קרעו קריעה.... ירדו לשבת על הרצפה באבלים ופתחו בנהי וקינה כמו על חרבן בית המקדש.

"שד ושבר!" קוננו הרבנים, "כל המאבד נפש אחת מישראל כאלו אבד עולם מלא!" כמה נפשות נגדעו מן העולם בטרום עת! בעוון ההסתאבות במאכלי נבלה וטרפה וחלב פרצו המגפות, ועוללי ימים ותינוקות של בית רבן נספו בה, ופתי חיהם נתק!"

"האם ישנה בכלל אפשרות תשובה בשבילם?" נזרקה שאלה מפיו של אחד הרבנים.

"אין להם תקומה! אבדה תקונתם!" קבעו רבנים אחרים בסערת רוחם. "גם כל הארבע מיתות בית דין אינן ענש מספיק בשביל פשעים כאלה", קרא מישהו ברתיעה ובזעם עצור, שום תשובת משקל לא תוכל לצרף את נשמותיהם החוטאות, נגזר עליהם להתהפך ולהתגלגל בכף הקלע לעולמי עד!..."

שני השתפים הקצבים עמדו בפיך ברבים כשעיניהם כבושות בקרקע, ודברי הזעם של הרבנים שהטחו כלפיהם בלהט רק ברגעים החמים של הגלוי המדהים, נחתו על ראשיהם כמהלמות עזות ופגעו בהם כמדקרות חרב. מעיהם נתהפכו בקרבם ומררתם כאלו נשפכה, והרק בפייהם היה מר כלענה.

הם הטילו את עצמם על הארץ בשארית כוחותיהם ופתחו ביללה צרחנית כשל חיה פצועה:

"רבנים קדושים! רחמו על נשמותינו! אל תחוסו על גופנו כלל וכלל! תצוו אפלו לסרק את בשרנו במסרקות של ברזל ולזרות מלח על הפצעים, ונאנחנו נקבל את היסורים מבלי לפצות פה, ובלבד שנציל את נשמותינו מדראון עולם בשאול תחתיות!"

כאשר בעל "מגלה עמקות" התבונן בפניהם הזועמים של הרבנים, שבקשי יכלו לשלט ברוחם, ולאזניו הגיעו יללות הרפאים המחרדות של הקצבים השתפים, שבקעו מלבותיהם השבורים והרצוצים, נתעוררו רחמיו על שתי הנשמות האבודות, והוא פנה אל בית הדין, בקול רך ומשיב חמה, בהתאמצו לשדל את הרבנים להטות

אזן קשבת לתחנוניהם של החוטאים המבקשים לפתח להם שערי תשובה ולנסות בכל זאת למצא מוצא...

אין חוטא שאין לו תקנה

"מורי ורבותי, רבנים ודו"נים ממחים!" פתח הרב את דבריו, "ידועים ומקבילים עלינו דברי רבותינו בעלי התלמוד ונושאי פליהם, אין חטא שאין לו תקנה! התשובה בוקעת ועולה דרך כל הרקיעים ופורצת כל השערים הנעולים! ואמרו בגמרא על מנשה מלך יהודה, אשר העמיד צלם בהיכל ה', פאשר בקש לחזור בתשובה, נעלו המלאכים בפניו את כל השערים, כדי שתשובתו לא תתקבל, ואז גברה מדת הרחמים על מדת הדין, והקדוש ברוך הוא כביכול עשה לו כמין מחתרת ברקיע כדי לקבלו בתשובה! ואם ה' יתברך רחם על חוטא גדול כזה שהכניס פסל בבית המקדש, מדוע לא יכמרו רחמינו על שני האנשים האלה המתפלשים בעפר לרגלינו ומתחננים ומבקשים סליחה וכפרה? מדוע לא ננסה למצא מרפא לנפשים ולחתור בשבילם דרך לתשובה?"

דבריו הנרגשים של בעל "מגלה עמקות" שפכו במקצת את סערת הרוחות והפיגו במדת מה את הרתחה והזעם שהפנו נגד השנים, כשכלו מעשי הנבלה שבצעו, בהכשילם עיר שלמה במשך שנים בעברות חמורות ביותר. גם המראה של השנים ששכבו עתה על הרצפה בהכנעה ובהשפלה כשפניהם כבושות בקרקע ויללת היאוש שלהם ממילאת את חלל האולם, עורר בכל זאת את רגשי הרחמים שבלב חברי בית הדין, והם התחילו להתלחש ביניהם ולטכס עצה כדת מה לעשות. כמה רבנים נגשו אל בעל "מגלה עמקות" והציעו לו שיצוה על שני הקצבים ללכת בינתים הביתה, כדי שבית הדין יוכל לדון בענין בשקט ולחפש דרך כיצד להציל את נשמותיהם מדינה של גיהנום.

לאחר ששני השתתפים מאכילי הטורפה עזבו את האולם, פתחו חברי בית הדין בהתיעצות קדחתנית בינם לבין עצמם, דנו והתוכחו במרץ, במאמץ לקבוע את המעשה ואת הדרך אשר לפיהם ילכו ויתנהגו החוטאים כדי להגיע לתשובה שלמה, ולבוא לעולם האמת כשהם מנקים ומצרפים מעוונותיהם הכבדים.

לא בנקל הגיע בית הדין לסכומים בקשר לדרך התשובה. הדיינים וה"שקלא וטריא" נמשכו שעה ארוכה. המצחים הגבוהים של הרבנים נחרשו קמטים עמקים מרב מאמץ לצלל בים הש"ס והפוסקים, ראשונים ואחרונים, וכל המקורות שיש להם שכינות לסגיות של חוטא ומחטיא, הכשלת הרבים, חייבי פרייתות וחייבי לאוין, נבלה וטורפה, חלב ודם.

כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרוּ סִפְקוֹת וְחִלּוּקֵי דְעוֹת, נִגְשׁוּ לַעֲיֵן בְּסִפְרִים. עַד מְהֵרָה הִתְמַלְאוּ כָּל הַשְּׁלַחֲנוֹת בְּסִפְרִים פְּתוּחִים שֶׁהוֹצִאוּ מִן הַמִּדְפִּים הָרַבִּים שֶׁהִקִּיפוּ אֶת הַקִּירוֹת. גַּם הָרַב בַּעַל "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת" הֵבִיא מִבֵּיתוֹ סִפְרִים עֲתִיקִים יְקָרֵי עֶרֶךְ, שֶׁמֵּהֶם צִדְדָה לְהוֹכִיחַ, שֶׁתְּשׁוּבָה מִתְאַיֶּמָה יְכוּלָה לְכַפֵּר גַּם עַל הַחֲטָאִים הַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה. הַדְּיוֹנִים וְהַנּוֹכּוּחִים הַחֲרִיפִּים נִתְמַשְׁכוּ עַד שֶׁעָה מְאַחֶרֶת בַּלַּיְלָה, כְּשֶׁכָּלֶם סְחוּטִים מֵרַב עֲיִפוּת. הַחֲלִיטוּ לְהַפְסִיק אֶת הַיְשִׁיבָה, וּלְחַדֵּשׁ אוֹתָהּ לְמַחֲרָת בַּבֶּקֶר. הַרְבֵּנִים, חֲבָרֵי בֵּית הַדִּין, סִדְּרוּ לְמַנוּחַת הַלַּיְלָה אֶצֶל בַּעֲלֵי הַבָּתִּים הַחֲשׁוּבִים בְּקִרְאָקָא, אִם כִּי אֵלֶּה לֹא יִדְעוּ כָּלֵל "מֵה הוֹלֵךְ כָּאֵן", וּבִשְׁלֵמָה כָּל הַפְּעִילוֹת הָאֵינְטֶנְסִיבִית הַזֹּאת.

הַרְבֵּנִים חֲבָרֵי בֵּית הַדִּין הִקְדִּימוּ לָקוּם בְּהַשְׁכָּמַת הַבֶּקֶר, הַתְּפִלָּה, סְעֻדוֹ בַּחֲפִזּוֹן אֶת פֶּת הַשְּׁחָרִית, וּמֵהֵרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל כְּדִי לְחַדֵּשׁ אֶת הַדִּין שֶׁהִפְסִק אֶמֶשׁ, בְּמִטְרָה לַחֲרָץ אֶת כָּלֵלִי הַתְּשׁוּבָה עֲבוּר הַקְּצָבִים מֵאֲכִילֵי הַטְּרָפוֹת. כֶּן עָבְרוּ כְּמָה יָמִים שֶׁל יְשִׁיבוֹת וְדִיוֹנִים, וְעַדִּין לֹא יָכְלוּ חֲבָרֵי בֵּית הַדִּין לְהִגִּיעַ לַיְדֵי הַחֲלָטָה אַחֲרֵיהֶם בְּדִבְרֵי דָרְכֵי הַתְּשׁוּבָה עֲבוּר שְׁנֵי הַבַּעֲלִי עֲבָרָה, הַרוֹצִים לְמָרֵק אֶת עוֹנוֹתֵיהֶם בַּעוֹלָם הַזֶּה וּלְהִגִּיעַ זָכָאִים לַעוֹלָם הַבָּא.

הַקְּצָבִים מִתְכַּוְּנִים לַגִּזּוֹר דִּינָם

בֵּינָתִים נִשְׁאַרוּ שְׁנֵי הַקְּצָבִים הַשְּׁתֵּפִים סְגוּרִים בְּדִירוֹתֵיהֶם, קְפוּאִים וְדוּמְמִים, פְּגִיָּהִם רָעִים וְנִפְּוִלִים לְבָלֵי הַכּוֹר, כְּמַעֲט לֹא אָכַל וּלְלֹא שָׁנָה, רַק בּוֹכִים וּמְקוֹנְנִים מִזְמָן לַזְמָן, כְּאִשּׁוֹר מְלֵאִי הַדְּמָעוֹת הַתְּחִידֵשׁ...

עִם כָּל זֹאת, לֹא יִדְעוּ הַמוֹנִי הַיְּהוּדִים בְּקִרְאָקָא אֵף שְׂמִיץ קָל עַל מַה הַמִּדְבָּר, לְשֵׁם מַה הַתְּכַנְסוּ וּבָאוּ לְכָאן כָּל כֶּן הַרְבֵּה רַבָּנִים וְגְדוֹלֵי תוֹרָה, וְאִיךְ כָּל זֶה מִתְקַשֵּׁר עִם שְׁנֵי הַקְּצָבִים הַשְּׁתֵּפִים, כִּי הָרַב בַּעַל "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת" הַשֹּׁפֵל לְנֶהֱלֵל אֶת כָּל הַיְשִׁיבוֹת וְהַתְּעִיצוֹת בְּסוֹדֵיחוֹת מַחֲלָטָה. אֵף אִישׁ, חוּץ מִחֲבָרֵי בֵּית הַדִּין, לֹא הֵיָה רִשְׁאִי לְהִמָּצֵא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל בְּיָמִים אֵלֶּה. הָאָדָם הַיָּחִיד שֶׁנִּתְּנָה לוֹ רְשׁוּת כְּנִיסָה הִיָה שְׂמֵשׁ בֵּית הַדִּין, וְהֵלֶּה הַזֶּה בְּאַזְהָרָה חֲמוּרָה לְשִׁמּוֹר אֶת לְשׁוֹנוֹ וְלֹא לְסַפֵּר לְשׁוּם אָדָם שֶׁבַּעוֹלָם דָּבָר וּחֲצִי דָבָר בְּקִשּׁוֹר לְגִלּוֹי הַשְּׁעֲרוּרָה הָאֵימָה שֶׁל הָאֲכָלֶת בָּשׂוֹר טְרָפָה לַעִיר שְׁלֵמָה בְּמִשְׁחָ עֲשׂוֹת שָׁנִים עַל יְדֵי שְׁנֵי הַשְּׁתֵּפִים הַקְּצָבִים, הַעֲשִׁירִים וּבַעֲלֵי הָעֲמֻדָה הַנִּכְבָּדִים בְּיוֹתֵר בָּעִיר, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׁעָה שְׁאֶפְשָׁר יִהְיֶה לְפָרֶסֶם אֶת הַדָּבָר בְּרַבִּים.

בני הבית של הקצבים השתפים, נשיהם וילדיהם, חתניהם וכלותיהם, לא ידעו את נפשם מרב תדהמה. הם הפגיעו בבעליהם ובאבותיהם, והתחננו לפניהם:

"אבא! חותני! מה קרה? דבר! אמור מלה!"

אך לא קבלו כל מענה...

הם התענו והתיסרו כל העת, לא סדרו את הבית, לא הציעו את המטות אך שום דבר לא הועיל, השנים היו דוממים כאבן.

גזר הדין

לבסוף הגיע היום בו נפלה ההכרעה, גסחת ההחלטה המסכמת שנתקבלה על ידי בית הדין בבית הכנסת הגדול נרשמה בקלמוס של נוצת און על פני גליון ניר ארוך, ובה סעיפים רבים בדבר דרכי התשובה עבור שני השתפים מאכילי הטרפות. אז שלח בעל "מגלה עמקות" את השמש לקרא לשני השתפים שיבואו להתיצב בפני הרבנים, חברי בית הדין הגדול.

הרבנים כמעט שלא הפירו את שני הבאים, שראו אותם רק לפני ימים מספר. שניהם השתנו פלאים במשך ימים ספורים אלו, כאלו החליפו צורה. פניהם היו כפני אדם הנוטה למות, חלשים ותשושים כאלו אולה מגופם טפת דמם האחרונה... בקושי יכלו לעמוד על הרגליים...

חזותם המזעזעת של שני מבקשי התשובה אשר מקצבים גברתנים, שהדם כמעט פרץ מפניהם מרב אונים ובריאות, הפכו תוך ימים ספורים לצל אדם, אך ורק עקב הצער ויסורי החרטה על מעשיהם בעבר, נגעו מאד ללב חברי בית הדין, ובעיני רבים נאנצו דמעות של רחמים וחמלה.

"אם הם מתיסרים ביסורי חרטה כאלה, הרי הם בעלי תשובה ממשי!" קרא אחד הרבנים, שלבו נתפנז בקרב מרב רגש.

"הרי מעוט חלבם ודמם, צריך להתקבל כאלו הקריבו קרבן עולה על מזבח התשובה!" החרה החזיק אחריו רב שני בקול רועי דמעות.

הרב בעל "מגלה עמקות" קם ממקומו, ובבית הכנסת השלך הס, הוא פנה אל שני הקצבים, שנשארו עומדים ליד הפתח כשעיניהם נעוצות ברצפה, ושאל אותם בקול רם:

"האם מוכנים ומזמנים אתם לקבל על עצמכם לשמור ולעשות ולקיים את כל מה שפית דין זה יטיל עליכם?"

"כן!!!" ענו שניהם כאחד בכל כחם. "אפלו אם תצוו שיגזרו אותנו לגזרים בעודנו בחיים, נקבל את הענש באהבה! לא יצטרכו לעקד אותנו! נשכב בשקט ונסבל את היסורים בדממה, מבלי להוציא הנה! אנחנו רק נקדים ונאמר: יהי רצון שיהא זה לכפרה על כל עוונותינו..."

השמדת הרכוש

"ובכן, הקשיבו היטב!" אמר בעל "מגלה עמקות", "לכו הביתה וכה תעשו: תאספו את כל החפצים של הבנים והבנות, הגרים אצלכם, את כל הרהוט, המלבושים והתכשיטים, ותמסרו לכל אחד חלקו, ועליהם לעזוב מיד את הבית ולחפש להם מקומות מגורים אחרים. לעמית זאת, בשביל נשיכם תשאירו את דברי הלבוש וכלי המטה, אך לא את התכשיטים! בשבילכם עצמכם אל תשאירו אפלו את המלבושים, פרט לסחבות על מנת לכסות את בשרכם, וערדלים מרפטות להגן על רגליכם. את כל הרכוש הנשאר תערימו לערמה גדולה במרכז הרחבה של חצר ביתכם ותעלו הכל באש! אל תחוסו על שום דבר: בגדים, תכשיטים, חפצי בית, רהיטים, מרפבות, מגלשי שלג, וכל דברי הערף היקרים ביותר, הכל חייב לעלות על המוקד ולהתפזר לאפר, מבלי שישאר מהם שריד ופליט! אח"כ תמכרו את כל בעלי החיים שבמשק ביתכם ואת כל הנכסי דלא ניד: את הסוסים, הבהמות והעופות, ואת הבתים, הגנים, השדות והיערות, ואת הכסף שתקבלו תמורתם תשרפו באש! אל תשתמשו בכסף אפלו למטרות צדקה, כי זה אסור בהנאה! נשיכם יתגוררו בינתיים אצל הילדים!

"ואחרי שתבצעו את כל זה בדיוק לפי ההוראות", סים הרב את דבריו, "תבואו אלי ואני אמר לכם מה לעשות הלאה!"

שני הקצבים השתפים מהרו לרוץ הביתה ועשו את כל אשר צוה עליהם בעל "מגלה עמקות". הם חלקו לילדיהם את החפצים וכל האביזרים שהיו שייכים להם, והשאירו בשביל נשותיהם את המלבושים החיוניים ביותר וכלי מטה מינימליים, ואת כל הרכוש הנשאר אספו לערמה גדולה ברחבת החצר, שפכו עליה נפט והציתו את האש... וכשכל הערמה הענקית הפכה למאכלת אש, שפלתה את הנכסים יקרי הערף שהם רכשו במשך עשרות שנים, לא הרגישו שני השתפים שום עצב בלבם. להפך, רגש של שמחה מלא את כל ישותם.

"יהי רצון שפך ישרפו ויעלמו כל עוונותינו וחסאינו", נשאו השנים תפלה בכל הלב, "מוטב שרכושנו יעלה באש, ובלבד שנשמותינו ימצאו את תקונן וינצלו מדינה של גיהנום!"

לא במהרה בצעה משימת החסול וההשמדה של כל הרכוש. הנכסים היו כל כך מרבים, שהדבר ארך ימים על ימים. וכאשר נסתיימה המשימה, ומכל הרכוש לא נשאר אף שריד, באו השנים שוב אל הרב בעל "מגלה עמקות", והוא נתן להם הוראות נוספות בקשר לחלק הבא של דרך התשובה.

גלות של שלש שנים

"עכשו", אמר בעל "מגלה עמקות" לשני הקצבים השתפים בעלי התשובה, "לאחר שהעלייתם באש את כל הונכם ורכושכם, והשאתם לעצמכם רק את כסותכם לבשרכם, עליכם לכתת את רגליכם ברחובות העיר ולחזר על הפתחים! תלכו מבית לבית ותבקשו נדבות! אתם חייבים להתגבר על רגש הבושה ולדפק על כל דלת, אפלו של המפריים והקורבים ביותר, ולהושיט יד פקבצנים לכל דבר! תצרכו פרוטה לפרוטה, וכאשר יהיו בידיכם מספר זהובים, תלכו אל שוק הסמרטוטים, מקום שם מוכרים דברי לבוש ישנים ומשמשים, ותקנו לכם מכנסי כתנה ישנים, כתנת טלאי על גבי טלאי, טלית קטן ישן נושן, זוג נעלים מרפטות וקרועות וכובע חרפי מקמט ומשפסף...

את הבגדים האלה תלבשו על גופכם, ואלו את הבגדים שאתם לובשים כעת תשרפו גם כן באש, שכן הם שארית מהרכוש שלכם, שבא לכם על ידי הכשלת יהודים בבשר טרפה, ולכן גם הם אסורים בהנאה! במלה אחת: אסור שישאר על גופכם אפילו חוט אחד שנוקנה בכסף שהרוחתם מבשר הטרפה, תלבשו רק מה שתקנו בכספי הנדבות שאנשים טובי לב יעניקו לכם! לכו אפוא ועשו מה שאני מצוה עליכם! כאשר תבצעו את הדבר, ועל גופכם לא ישאר שום שריד ופליט מרכושכם האסור בהנאה, תחזרו שוב אלי כדי לקבל הוראות נוספות בדבר צעדי התשובה הבאים.

"רבי קדוש!" קראו השנים בבת אחת, "נעשה ונקים ברצון ובשמחה בדיוק נמרץ כפי שפבדוד מצוה עלינו! מוטב לנו לסבל בזיונות בעולם הזה מאשר לבוא בבשת פנים לעולם האמת..."

כאשר שני הנגידים הגדולים מאתמול, נראו בסמטאות קראקא כשהם לבושים בבגדי סחבות ומחזרים על הפתחים, עורר הדבר תדהמה והשתוממות שקשה לתאר. אם כי דמותם היתה זועתית וחזותם השתנתה כליל, הצליחו האנשים בכל זאת לזהות אותם, והתחלחלו למראם.

הדבר עורר את רחמי הבריות, ורבים רצו לתת להם נדבות גדולות יותר, אך הם סרבו לקבל מטבעות גדולות יותר, אלא הקפידו לקבל מכל אחד לא יותר מפרוטה אחת.

הם לא רצו שאסוף הנדבות בשביל מלבושיהם הדלים יעלה להם בנקל. "אסור לנו להיות יותר מיחסים מאשר כל קבצן זר המגיע לעיר כדי לקבץ נדבות", אמרו אחד לשני. "אם יתייחסו אלינו אחרת, הרי נפיק טובת הנאה מהעבדה שלפני כן היתה לנו מעמד של עשירים גדולים ונכבדים, עקב גריפת הון תועפות מהפצת בשר טרפה בתור בשר קשר".

ולכן זה לקח להם כמה ימים, והם נאלצו לדפק על הרבה פתחים, לקבל פרוטה פרוטה, עד שהצליחו לקבץ סכום של כמה זהובים.

מחזה מחריד

לבסוף חזרו אל בעל "מגלה עמקות", כשהם מלבשים בחלצות בלויזות ובמכנסי כתנה עבים, שלא לפי מדתם, מקמטים ומטלאים טלאי על גבי טלאי בחוטים גסים; על רגליהם נעלו מיני כפכפים מעץ עבה ומחוספס, גדולים מאד ובלתי מהקצעים, ובלכתם הדהדו צעדיהם כשל אסירים הגוררים ברגליהם כבלים

כבדים, ועל ראשם חבשו כמטות צמר עקמות, מרפטות ומלכלכות כאלו הוצאו ישר מהזבל. וכתוספת לתלבשת מחרידה זו, היה מראה פניהם צהב כשענה מחסר מזון וממעוט שנה, והלכלוך בצבץ מכל קמט בגלל העדר הרחצה.

כאשר בעל "מגלה עמקות" התבונן על מראיהם ונסה להשוות אותם בדמיונו עם חזותם שופעת העשר והבריאות מלפני זמן קצר, בעת שהם באו אליו בפעם הראשונה, הוא כמעט התעלה... דמעות רותחות שטפו את פניו, ולבו התפוצץ בקרבו מרב רחמנות על נשי בעלי התשובה המענים.

"רבונו של עולם!" פרצה קריאה ממעמקי נפשו של הרב, בהרימו את שתי ידיו כלפי השמים, "הבט נא וראה, איזה עם סגלה בחרת לה! איזה סבל ואילו ענויים הם מוכנים לקבל על עצמם למענה, כדי לקדש את שמך בעולם הזה ולגדלה ולרוממה עד שמי מרום! דבר כזה לא תמצא אצל שום אמה ולשון, אפלו אצל הטובים והחסידים שבהם! ומה עוד אצל שני בורים גמורים שהם בעלי התשובה האלה, שלא קראו ולא שנו מעולם, ואינם יודעים בדיוק מה זאת יהדות! יתומים מאב ואם מאז ימי ילדותם, שאינם יודעים אפילו להתפלל כהלכה! והם מקדשים את שמך בזה ובבא!"

להצילם מדינה של גיהנום

בעל "מגלה עמקות" רצה להורות להם את החלק הבא של סעיפי ההמשך בפסק דין התשובה, שהוא על ידי בית הדין הגדול, אף היה קשה לו להוציא הקה מפיו. לבו שתת דם למראה סבלם של בעלי התשובה, וכל פלו היה נפעם ונרגש.

רק אחרי מאמץ רב עלה בידו להתגבר על התרגשותו, ופתח ואמר:

"להוי ידוע לכם, שכל אותה עת שגופכם מצטמק והולך מיסורי התשובה והתרתה, הרי גם אני סובל, לא פחות מכם! אינני אוכל ואינני שותה אלא אף ורק כדי להחיות את נפשי, ואינני ישן אלא שנה ארעית לבד! אינני מפסיק לבכות ולקונן על כך, שמאד אים ונורא כזה היה יכול לקרות בעיר, בה אני מכהן כמרא דאתרא! הייתי מאד רוצה להקל על סבלכם ולא להטיל עליכם כל כך הרבה בזיונות והשפלות! אך דווקא מפני שאני משתתף בצערכם ומפני שכל ישראל חברים, ו"אנשים אחים אנחנו", בני אברהם יצחק ויעקב, לכן עז חפצי להציל את נפשותיכם מדינה של גיהנום! לפיכך אני חייב להתגבר על רגשי הרחמים המפעמים בלבי, ולצוות עליכם לעשות ולקיים את כל מה שנאמר בגזר הדין של בית הדין הגדול!"

"כִּשְׁם שֶׁלְרֹפֵא הַכִּירוֹג, אֲסוּר לְהִתְרַגֵּשׁ נֶכַח יְסוּרֵי הַחוּלָה בַּעֲת שְׁהוּא חוּתָּךְ בְּבִשּׁוֹר הַחִי", הַמְּשִׁיךְ הָרַב, "וְעָלִיו לְהַחֲדִיר אֶת אֲזַמְלוֹ עִמָּךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר פְּנִימָה, לֹא רַחֲמִים, כִּדִּי לְהַגִּיעַ לְמִקְוֵמוֹת הַנְּגוּעִים, לְקַדְחַ וּלְשַׁרֵּשׁ עַד הָעֶצֶם, וּלְפַעֲמִים אִף לְקַטֵּעַ אֶת הָעֶצֶם עֲצָמָה, כִּן אֲסוּר לִי לְחוּס וּלְחַמֵּל עַל גּוֹפְכֶם הַגִּשְׁמִי, אֲלֹא לִיִּסֹר אֶתְכֶם וּלְעֲנוֹת אֶתְכֶם בְּעֲנוּיִים וּכְאֲבִים קָשִׁים וּמָרִים בְּיוֹתֵר, וּבְלִבְד לְהַצִּיל אֶת נַשְׁמוֹתֵיכֶם מִלְּהַצָּלוֹת בְּאֵשׁ הַגִּיהֶנֶם לְנֶצַח נֶצָחִים!"

דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה

"וּבִכְוֵן, הַקְּשִׁיבוּ אִפּוֹא וְאֶגִּידָה לָכֶם מֵהֵם הַצָּעֲדִים הַבָּאִים שֶׁעָלִיכֶם לַעֲשׂוֹת בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה:

"עַל שְׁנֵיכֶם לַעֲבֹר בְּכָל בְּתִי הַכְּנָסֶת וּבְכָל בְּתִי הַמִּדְרָשׁ שֶׁבִּקְרָאקָא, בְּשָׁעָה שֶׁהֵם מִלְּאִים מִתְּפַלְלִים, לַעֲלוֹת עַל הַבֵּימָה וּלְהַכְרִיז בְּקוֹל רֹם כְּדִלְהֵלּוֹ:

"רַבּוֹתֵי! הִנְנוּ מוֹדִיעִים וּמִתְנַדִּים בְּפָנֵיכֶם, שְׂאֲנַחֲנוּ חוּטָאִים וּפּוֹשְׁעִים! עוֹכְרֵי יִשְׂרָאֵל! בְּמִשְׁךְ עֲשָׂרוֹת שָׁנִים הִפְצָנוּ בִּינֵיכֶם בְּשׁוֹר טְרָפָה וְהַכְּשִׁלְנוּ אֶתְכֶם בַּעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת בְּיוֹתֵר! הִמְטָנוּ אֲסוֹן עָלֵיכֶם וְעַל נַשְׁמוֹתֵיכֶם עַל יְדֵי שְׁפָטִמְנוּ אֶתְכֶם בְּנִבְלוֹת וּבַחֲלָב! מִי יוֹדֵעַ כַּמָּה מְקֻרְבֵיכֶם אוֹ יְלָדֵיכֶם נִגְדָּעוּ מִן הָעוֹלָם בְּעוֹנוֹ זֶה, נִכְרְתוּ בְּדַמֵּי יְמֵיהֶם, כְּחִיבֵי כְּרִיתוֹת! אֲנוּ מוֹדִים וּמִתְנַדִּים עַל כֵּן בְּרַבִּים, וּמִבְּקָשִׁים וּמִתְחַנְּנִים לְפָנֵיכֶם לְסַלַּח לָנוּ עַל כָּל מַה שֶׁעוֹלָלְנוּ לָכֶם, וּלְהַתְּפַלֵּל בַּעֲדָנוּ אֶל אֱלֹהֵי הַרַחֲמִים שֶׁגַּם הוּא יִקְבֹּל אֶת תְּשׁוּבָתָנוּ וְיִמַּח לָנוּ עַל כָּל עוֹנוֹתֵינוּ...

"אֵל תִּמְהָרוּ לָרַדֵּת מִהַבֵּימָה", הוֹרָה לָהֶם הָרַב, "אֲלֹא תִשְׁאַרוּ שֵׁם וְתִמְשִׁיכוּ לְבָכוֹת וּלְקוֹנוֹ וּלְהַתְּחַנֵּן, לְהַכּוֹת עַל חֲטָא וּלְתַלֵּשׁ אֶת שְׁעֵרוֹתֵיכֶם וְלֹא לְסַגֵּר אֶת מַעַן הַדְּמָעוֹת, עַד שֶׁיִּכְמְרוּ עָלֵיכֶם רַחֲמֵי הַקָּהֵל, וְהֵם יוֹדִיעוּ לָכֶם שֶׁהֵם מוֹחֲלִים לָכֶם בְּמַחֲלָה גְמוּרָה וְשֶׁהֵם יִתְפַּלְּלוּ עָלֵיכֶם שֶׁגַּם ה' יִתְבַּרֵּךְ יִסַּח לָכֶם עַל חֲטָאתְכֶם.

"עַם סִיּוֹם הַתְּפִלָּה, לִפְנֵי שֶׁהַקָּהֵל יוֹצֵא מִבֵּית הַכְּנָסֶת, תִּשְׁכְּיֻבוּ אֶת עֲצָמְכֶם עַל מִפְתָּן פֶּתַח הַיְצִיאָה, וְכָל מִי שֶׁיֹּצֵא מִבֵּית הַכְּנָסֶת יִצְטָרֵךְ לְדֶרֶךְ עָלֵיכֶם וּלְרִיק בְּפָנֵיכֶם...

"כָּל אוֹתָהּ שָׁעָה, בַּעֲת שֶׁתִּהְיוּ שְׁטוּחִים עַל הָאָרֶץ וְקָהֵל הַיּוֹצֵאִים מִבֵּית הַכְּנָסֶת יַעֲבֹר וְיִדְרֹךְ עָלֵיכֶם, תִּגִּידוּ וְדוּי כְּמוֹ בְּיוֹם הַכְּפּוּרִים וְתִכּוּ עַל לִבְכֶם בְּ"עַל חֲטָא!"

"כֵּן תַּעֲשׂוּ בְּכָל בְּתִי הַכְּנָסֶת בְּעִיר, וּכְשֶׁתִּגְמְרוּ לַעֲבֹר אֶת כָּל בְּתִי הַכְּנָסֶת וּבְתִי הַמִּדְרָשׁ, מִבְּלִי לְהַחֲסִיר אִף בֵּית תְּפִלָּה אֶחָד, תִּצְאוּ לְבֵית הָעֲלָמִין, לְהִשְׁתַּטֵּחַ עַל קְבָרוֹת הַצַּדִּיקִים וְעַל קְבָרוֹתֵיהֶם שֶׁל אֵלֶּה שֶׁנִּפְטְרוּ זֶה לֹא מִכְּבָר וְשֶׁל אֵלֹה שְׁמָתוֹ בְּמַגִּפּוֹת. תִּבְקְשׁוּ מִחִילָה מִהַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים וּשְׂאֵר הַנִּפְטָרִים, שֶׁאוֹלִי נִסְפוּ

בעוונותיכם, ותעזרוני את רחמיהם שהם יתפללו בעדכם וימליצו טוב בעדכם בפני בעל הרחמים.

"לאחר כל זאת תעזבו את העיר קראקא ותלכו לערף גלות" לתקופה של שלש שנים. עליכם לנדוד רק ברגל, תמיד להיות נע ונד, אל תתעכבו במקום אחד יותר ממעט לעת, חוץ משבתות וחגים, תמשיכו בנדודיכם בכל מזג אויר שהוא. אל תתעכבו לא מחמת גשם ולא מחמת ברד, לא מחמת שלג ולא מחמת רוחות סוערות. במקום בו תלונו היום אל תלונו מחר. ובכל ישוב יהודי שאליו תגיעו, תלכו, ראשית כל אל בית הכנסת, תעלו על הבימה ותחזרו על ההכרזה:

"יהודים! להוי ידוע לכם, שאנחנו פושעי ישראל! במשך עשרות שנים היינו מאכילי טרפות והקשלונו אלפים ורבבות בעברות חמורות ביותר! עתה אנו מתחרטים על כל זה ורוצים לחזור בתשובה! אנא, במטותא מקם, התפללו בעדנו ובעד נשמותינו שנזכה לסליחה ולכפרה!"

"במשך כל ימות השבוע בל יבוא אל פיהם שום מאכל בשרי, רק בשבתות וימים טובים יהיה מתר להם לטעם בשר, אך ורק כזית, כדי לצאת ידי חובה. לישן תישנו רק על הארץ עם אבן למראשותיכם. במשך כל אותה תקופה, תחזרו על הפתחים כקבצנים. אך תקבלו נדבות רק כדי קיים בדחק ובצמצום ליום אחד בלבד, ורק כדי להחזיק את הנשמה, אל תשאירו שום דבר בידיכם עבור יום המחר.

"לאחר שתתנהגו בצורה כזו במשך שלש שנים, תחזרו לקראקא ברגל, ואם הקדוש ברוך הוא יתן לי חיים עד אז, אמשיך להורות לכם אם ירצה ה' כל צעדי התשובה הבאים! אם חס ושלום כבר לא אהיה אז בחיים, תמצאו אצל ממלא מקומי מכתב סגור וחתום שיכיל את כל ההוראות על דרך התנהגותכם בדרך התשובה בעתיד.

זכור הנשמה

ישר מאולם בית הדין של בעל "מגלה עמקות" יצאו שני השתתפים בעלי התשובה לעבר פתי הכנסת של העיר למלאות את פקדת הרב. תושבי העיר נדהמו ושמעו ראשם סמרו לשמע ודוים של שני הקצבים העשירים, בתחלה לא האמינו למשמע אזניהם. לא קל היה להם לעפל את הידיעה המדהימה כי אכן העיר כלה הגעלה במאכלות אסורות משך רבות בשנים. אולם ודוים של שני הקצבים, שברון לבם ובכינם הקורע לב אשר את פסקו של הרב. עתה נודע להם פשר הכרזתו של הרב ופקודתו החמורה לנתח את כל כלי הבשר של תושבי העיר ולנפצם לרסיסים מבלי להשאיר מהם שריד ופליט.

העיר כלה רעשה וגעשה. רבים מלאו את בתי הכנסיות ובתי המדרש ושפכו את לבם כמים נכח פני ה', לכפר על עוונם שנכשלו בשגגה בעברות כה חמורות. אורה של תשובה רחשה בכל תושבי העיר והם קבלו עליהם להזהר במשנה זהירות בכל הבא אל פיהם, לבדק בשבע עינים ולהתייחס ברכינות מרבה לכל השינוי לכשרות. הוסיפו לכה גם שני בעלי התשובה, שעוררו את הקהל על ידי סיבובם בבתי הכנסת ונדוים הנורא, בהשפיעם עצמם על מפתן הפתח, כמדרוך לכל עובר. לאחר ששני הקצבים קימו את פקדת הרב בכל הנוגע לעיר קראקא, ואחר שהשתטחו על בית העלמין ובקשו סליחה ומחילה משוכני העפר, יצאו שני השתתפים בעלי התשובה לדרך נדידה, כדי להתחיל מיד לסגף את עצמם

בסבלות ה"גלות" ככפרה עבור חטאיהם. הם אפלו לא הלכו להפריד מנשיהם וילדיהם לפני צאתם לדרכם הארצה ורבת הסבל, מבלי לקחת אתם מאומה פרט לכסותם לעורם, עזבו מיד את עיר מולדתם, והחלו לכיתת את רגליהם בדרכי נכר לא נודעות.

הם הלכו ללא מטרה וללא כוון, לא היה חשוב בשבילם מתי יגיעו למקום זה או אחר, ולא חקרו לדעת איך קוראים למקום ומה טיבו, האם זה כרך, ישוב או כפר, להפך, הם העדיפו להטלטל בשבילים הרחוקים ממקומות ישוב, להתגורר בשדות עזובים או ביערות תחת כפת השמים, לשפר את רעבונם בצמחי בר ובגדולי פרא ולהשקיע את צמאונם במי מעין, ובלבד שלא יצטרכו למתנת בשר ודם.

בהרחיקם מן העיר ובצאדם לבד על פני שדות ויערות דוממים, יכלו להרהר בשקט ובאין מפריע. העבודה שמעטה יכול כל שעל אדמה לשמש להם כמקום משכב בלילה וכל אבן יכולה להיות כר למראשותיהם, פקחה את עיניהם לראות ולהבין אילו כסילים היו כל ימיהם ברדפם אחרי העשר ובהתמכרותם לתאות הפצע במדה כזו, עד כדי לעבר את העברות החמורות שבתורה. הנדידה בחיק הטבע, כאשר צרכי הקיום שלהם היו כמעט אפסיים, עוררה בהם שוב ושוב את ההפכה כמה טוב לו לאדם לחיות חיי צנע עם מצפון נקי, מאשר לשאף לחיי מותרות ועל ידי כך להסחף למעשים נפשעים, לחטא ולהחטיא את האחרים.

בשאפם עידוד מהחלטתם הנחושה לקבל על עצמם יסורים באהבה, צעדו השנים בדרכם לא דרך, מבלי לדעת לאן יובילום רגליהם. הם פסעו בדממה, בשפתיים חשוקות, הראשים מונדים והעינים נעוצות בקרקע, וכל אחד שקוע במחשבותיו. מה השעה כעת? האם קרובה שעת הערב? מה יהיה מזג האויר? האם מתקרבת סופה? האם יבוא גשם? כל השאלות האלו לא ענינו אותם כלל. בכל פסת קרקע, בה תדרכנה רגליהם עם בוא השמש, שם ישארו לשכב למנוחת הלילה. וכאשר יתפס אותם הגשם או תפגע בהם הסופה, רק אז יחפשו מחסה כדי למצא מגן מהקר והרטיבות.

מפעם לפעם היו מחליפים ביניהם מלה או שתיים, אך אלה יצאו מפיהם בנחת ובענוה והכנעה בלתי רגילים, רחוק כרחוק מזרח ממערב מדרכם דבורם של שני סוחרים גדולים כמוהם, שרק לפני שבועות מספר נהלו עסקות ענק. החזרה בתשובה שהם קבלו על עצמם בכל לבם ונפשם, הפכה אותם בבית אחת למיני יצורים שלא מעלמא הדין, שאין להם שיכויות לחיי אנוש רגילים.

גלות ארפה

כְּשֶׁגִּבְרָה עֲפִינֹתָם, וְרָגְלֵיהֶם פָּקוּ מֵרַב הַלִּיכָה, הָיוּ מְטִילִים אֶת עַצְמָם עַל הָאָדָמָה הַצְחִיחָה בְּשׁוּחָה כְּלֻשָּׁה, אֶחָד עַל יַד הַשָּׁנִי, וְשׁוֹקְעִים בְּשִׁנְתַּי יְשָׁרִים. כְּשֶׁהָיוּ מִתְעוֹרְרִים בְּלִילָה הֵם לֹא הִתְעַנְּנוּ לְדַעַת מַה הַשָּׁעָה. וּמִיד כְּשֶׁהָאִיר הַשַּׁחַר הָיוּ קָמִים מִ"מִשְׁכָּבָם" וּמִמְשִׁיכִים בְּדֶרֶכָם.

כְּאֶשֶׁר הָרַעַב הִתְחִיל לְהֻצֵּק לָהֶם, הָיוּ סוֹרְקִים בְּעֵינֵיהֶם אֶת הַסְּבִיבָה עַד שֶׁמִּפְּטָם נָפַל עַל מִבְּנָה כְּלֻשָּׁה, וְצָעְדוֹ לְעֶבְרוֹ כְּדִי לְבַקֵּשׁ שְׂמִיתָנוּ לָהֶם לְקַיֵּם אֶת נַפְשָׁם. פֶּסֶת לָחֶם יִבְשָׁה וְסֹפֶל מִים מִהַבָּאֵר הָיָה מִסְפִּיק בְּשִׁבְלָם. הֵם סָרְבוּ לְקַבֵּל חֶלֶב אוֹ תַבְשִׁיל מִכָּל מִי שֶׁלֹּא יָהִיָּה. וְאִם קָרָה שְׂאִישׁ מוֹשָׁב, מְכַנֵּס אוֹרְחִים, הָיָה מִפְצִיר בָּהֶם מֵאִד לְהֻצֵּטְרָף אֶל שְׁלַחְנוֹ לְאֹרֻחַת צָהָרִים אוֹ לְסַעֲדַת הָעָרֵב וְלִהְיוֹת לָלוֹן אֲצִלּוֹ עַל סִפְסַל הַשָּׁנָה בְּמִטְבָּח, הָיוּ מַצְהִירִים בְּפִנְיָו בְּקוֹל רוֹוִי כְּאִב וְיָגוֹן:

"יְהוּדֵי יִקְרָ! לְהוֹי יְדוּעַ לָהּ, שְׂאֻנְחָנוּ עוֹכְרֵי יִשְׂרָאֵל! עֲשׂוֹת שָׁנִים הָיִינוּ מַאֲכִילִים טְרָפוֹת לַיהוּדִים יְרֵאִים וְשְׁלָמִים וְהַכְשָׁלָנוּ אוֹתָם בְּעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת בְּיוֹתֵר! אֵין אָנוּ רֵאוּיִם אֲפִלּוֹ שֶׁתִּתְּנוּ לָנוּ דְרִיסַת רֶגֶל בְּצֹל קוֹרְתָכֶם! גַּם אֶת פְּרוֹסַת הַלֶּחֶם הַיִּבְשָׁה וְאֶת הַמִּים בְּמִשׁוּרָה אֵין לָנוּ זְכוּת לְקַבֵּל! אַךְ אֵין לָנוּ בְּרָרָה, כִּי אַחֲרַת נִגְוַע בְּרָעַב!" וּבַעֲדוֹ הַמְאָרֵחַ טוֹב הַלֵּב נִשְׁאָר בְּפֶה פָּעוּר מִתְמַהוֹן, הָיוּ סוֹבְבִים עַל עַקְבָּם וְעוֹזְבִים אֶת הַמָּקוֹם.

וְאִם אֵרַע שֶׁבְּדֶרֶךְ הַנְּדוּדִים שָׁלָהֶם חֲסֶרֶת הַמִּטְרָה, נִקְלְעוּ לָעִיר אוֹ עִירָה, הָיוּ פּוֹנִים מִיד לְבֵית הַכֶּנֶסֶת שֶׁל הַקְּהֵלָה וּמַחֲפִים שָׁם עַד שֶׁקְּהֵל הַמִּתְפַּלְלִים הִתְאַסְּף לְתַפְלַת מִנְחָה וּמַעֲרִיב. וְאָז הָיוּ עוֹלִים עַל הַבִּימָה, מְבַקְּשִׁים שְׂיִיָּה שְׁקֵט, וְחוֹזְרִים עַל הַהִכָּרָזָה:

"יְהוּדִים! כָּאֵן עוֹמְדִים לְפָנֶיכֶם שְׁנֵי פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁבִּמְשָׁךְ עֲשׂוֹת שָׁנִים הַכְשִׁילוּ אֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת בְּמַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת! אָנוּ מִתְחַרְטִים עִתָּה עַל כָּל מַה שֶׁעוֹלְלָנוּ וּמִבְקָשִׁים לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה כְּדִי לְכַפֵּר עַל עוֹנוֹתֵינוּ! אֲנֵא יְהוּדִים רַחֲמָנִים בְּנֵי רַחֲמָנִים, בְּקִשׁוֹ רַחֲמִים עָלֵינוּ! הִפִּילוּ תַחֲנוּנֵיכֶם לְפָנֵי רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שֶׁתִּשׁוּבַתְנוּ תִּתְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּלְתֵקוֹן אֶת נַשְׁמוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא נֵאֱבַד לְעַד בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִיתוֹ!"...

אֶת דְּבָרֵיהֶם הָיוּ מְסִימִים בְּבִכֵּי תַמְרוּרִים, כְּשֶׁהֵם מְטִיחִים אֶת אֲגְרוּפֵיהֶם בְּלִבָּם. וְעַם גִּמְרֵה הַתְּפִלָּה הָיוּ מְטִילִים אֶת עַצְמָם עַל הַמִּפְתָּן שֶׁלִּיד פֶּתַח הַיִּצִּיָּאָה, וּמִתְחַנְּנִים יַחַד בְּקוֹל קוֹרֵעַ לְבָבוֹת:

"אֲנֵא אַחִים יִקְרִים, עֲשׂוּ עִמָּנוּ חֶסֶד וְתִגְמְלוּ לָנוּ טוֹבָה וְתִדְרֹכוּ בְּרַגְלֵיכֶם עַל גּוֹפֵינוּ וְתִירְקוּ בְּפָרְצוּפֵינוּ, כְּדִי לְמַרְק אֶת חֲטָאֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ!..."

פה ושם נמצאו פאלה שהטילו ספק בכנות דבריהם ונטו לראות בכך מין הצגה מבית של נוכלים, שכל חפצם הוא לזכות לאהדת הצבור כדי להנות ממפתנות יד הגונות. אך העבדה שהם סרבו בעקשנות לקבל שום נדבת כסף, ורק לעתים נדירות היו מסכימים לקבל אצל מישהו תבשיל חלבי שנשאר מאתמול, ואכלו אותו בעמידה בחצר הבית או בפתח הדירה, ומיד אחר כך הלכו ל"הכנסת אורחים", מקום שם שכבו לישן על הארץ עם אבן למראשותיהם (אם כי היו שם מטות ושמיכות בשביל עוברי ארח עניים), שכנעה את כלם שאין להם עסק עם אנשי מרמה, אלא עם חוזרים בתשובה באמת, המפקירים את עצמם לסבל ולענויים על מנת לזכות למחילה ולכפרה, ואז היו הפירות מרחמים עליהם וכל אחד אחל להם שתשובתם תעלה ותגיע עד כסא הכבוד ותתקבל ברצון "כקרבן עולה וכקטרת כליל..."

רק בליל שבת ובשבת בבקר היו נענים בחפץ לב להזמנתם של בעלי בתים להתלוות אליהם ולהיות אורחיהם לסעדת השבת. בשבת קבלו פחות או יותר צורה אנושית, כי לקראת שבת מלקתא היו מנערים את האבק מעל בגדיהם ונעליהם ורוחצים את הפנים ואת הידים. כל שעת הסעדה היו יושבים בקצה השלחן, על חדו של כסא, ומכל המאכלים שהיו מגישים לפניהם היו רק טועמים משהו על קצה המזלג כדי לצאת ידי חובה בלבד לכבוד שבת. הם בקשו בעקר רק פרוסת לחם וספל מים להשקית את רעבונם. בגמרם לאכל ולברך ברפת המזון היו חוזרים ל"הכנסת אורחים" כדי לתת מנוחה לעצמותיהם העייפות מטלטולי הדרך של כל השבוע בנדידתם המיגעית חסרת היעד.

איתנים ברוחם

כך, לפי סדר חיים זה, ללא כל שנויים, ומבלי לנסות להקל על עצמם במאומה את סאת הסבל והענויים, עברו עליהם ימים, שבועות וחדשים. תקופות השנה התחלפו, מזג האוויר השתנה, אך אצלם לא חל כל שנוי. אותם המלבושים שמשו כסות לגופם הפחוש בין בקר ובין פחם, בין ביום ובין בלילה, בין בחל ובין בשבת.

כל מי שהסתפל בהם ראה לפניו שני עניים מרודים, מצמקים ומקמטים, גבם שוחת, ומעיניהם נשקפת ההכנעה ונמיכות הרוח של פושטי יד מימים ימימה, מעל פניהם נמחק כל זכר לאותה שביעות רצון של חיי העושר והרוחה בעבר. הם נראו כקבצנים מדורי דורות, בהבדל היחיד, שהם לא נשאו על כתפם שום תרמיל, כי לא היה להם שום דבר להכניס לתוכו.

אך על אף הסבך הקשה והקור, הרעב וטלטולי הדרך המפרכים, נשארו איתנים ברוחם ללא חת, נאמנים להחלטתם לקבל יסורים באהבה. הם לא נצלו שום הזדמנות לתת קצת מנוחה לגופם היגע, ביום חל, או להרשות לעצמם נגיסה טעימה או לגימה של תענוג. לעתים קרובות היו מציעים להם ארוחה דשנה ויותר מקרשוב משקה מחמם עצמות. ולא פעם עלו לנחיריהם ריחות הניחוח של תבשילי הדגים ושל צלי הבשר וכוסיות היין שרף, בעת שעמדו ליד דלת מטבח, כשידם הכחושה מושטת בבקשה לחתיכת לחם ישנה, או שארית של אכל חלבי מאתמול או משלשום. הם היו איתנים כסלע ולא זזו כמלוא נימה מדרך התשובה כפי שהתורה לפנייהם על ידי בעל "מגלה עמקות" בהתאם לפסק הדין של בית הדין הגדול, רק בדרך זו יעלה בידם לכפר על חטאיהם.

עם תם הגלות

כך עברו על שני השתפים בעלי-התשובה שלש שנים תמימות. שלש שנות סבך בל יתאר. הדמיות הגבריות של שני הקצבים שופעי המרץ וגבריות היו עתה מצמקות ורזות, שבורות ורצוצות ומדכאות עד עפר. במשך שלש השנים הללו לא נהנו מעולם הזה אפלו הנאה קלה שבקלות. להפך, הם פרחו כמטחי קשת מכל דבר שעלול לגרום להם תענוג כלשהו, כדי שלא לבוא לידי נסיון. השמחה וההנאה היו רחוקים מהם כרחוק מזרח ממערב, ואף פעם לא עלה החינוך על פניהם. במקום שם ישנו היום לא ישנו מחר. תמיד היו נעים ונדים, ללא כל הפוגה. בקיץ צעדו יחפים תחת קרני השמש החמות שהכו על ראשם ולהטו על בשרם הכחוש. עקבות רגליהם נתקשו ונתחסנו על ידי כך כמו סליות של עור. היה בכך לפחות יתרון שזה הגן עליהם בדרךם על צרורות וחדים אבנים ובבססם בבץ ובשלוליות מים. בחורף לא עצרו בעדם, לא גלי קור מקפיאי עצמות ולא סופות שלג כבדות ביותר, מלהמשיך בנדידיהם בדרך לא דרך, על פני שדות פתוחים, חשופים לפגעי הטבע הקשים וצפויים לסכנת מות משלג ומקור.

לא פעם ארע שאחד מהם, זה או זה, נתקף במחלה, חם גבוה, צמרמורת, כאב ראש אמיים, אפיסת כוחות, כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות, אך גופם, שהתחסן על ידי יסורים וכאב, ורוחם העשויה לבלי חת, סיעו להם להתגבר גם על כל המחלות, ואולי היתה זאת זכותו של בעל "מגלה עמקות" שעמדה להם, שייכלו לעבר את מבחן היסורים של שלש שנות התשובה, כדי לתקן את נפשותיהם לעולם הבא.

בָּרָם, בִּינְתִים נָתַנוּ הָאֲבָק וְהִזְעָה אֶת אוֹתוֹתֵיהֶם עִמָּךְ עִמָּךְ בְּעוֹר בְּשָׂרָם וּבְקַמְטֵי פְּנֵיהֶם. כִּי בְּמִשְׁךָ כָּל שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים, אַף פָּעַם לֹא הִתְרַחֲצוּ כַּהֲגֹן, לֹא הִסְתַּפְּרוּ וְלֹא עָשׂוּ אֶת צִפְּרֵיהֶם. שְׁעֲרוֹתֵיהֶם גָּדְלוּ פָּרַע וּפְרָצוּפֵיהֶם כְּשׁוּלֵי קִדְרָה. נוֹסֵף לְכָל זֹאת הָיוּ תָמִיד עֲצִיפִים וְסָחוּטִים, סָחְבוּ אֶת רַגְלֵיהֶם הַכּוֹשְׁלוֹת, לֹא בְּכַחוֹת עֲצָמָם, אֲלָא בְּכַח הָרָצוֹן הָעֵז וְהַחֲלָטָה הַנְּחוּשָׁה, לֹא לְהִרְפוֹת מִן הַמַּאֲמָץ לְבַצֵּעַ אֶת מִשְׁמַת הַתְּשׁוּבָה שֶׁהֻטְלָה עֲלֵיהֶם כִּדִּי לְטַהֵר אוֹתָם מִפְּשָׁעֵיהֶם.

רַק בְּהִתְקַרֵּב הַחֲדָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים שֶׁל שְׁלֹשׁ שָׁנוֹת הַתְּשׁוּבָה, הִתְחִילוּ לְהִתְעַנֵּן לְאֹן וּנְקָלוּ בְּדֶרֶךְ נִדְיָתָם הָאֲרָכָה וְרַבַּת הַתְּלָאוֹת, מֵה שֵׁם הַמָּקוֹם בּוֹ הֵם נִמְצְאוּ, מֵה הַמְּרַחֵק מִמֶּנּוּ וְעַד קְרֵאקָא עִיר מוֹלֶדֶתָם, וְכַמָּה זְמַן צָרִיךְ לְקַחַת כִּדִּי לְהִגִּיעַ לְשֵׁם בְּרָגֶל. לְפִי זֶה יֵדְעוּ מִתִּי עֲלֵיהֶם לְהִתְחִיל לַעֲשׂוֹת אֶת דֶּרֶכָם חֲזָרָה לְקְרֵאקָא, וּבִאֲיֻזוֹ מֵהִירוֹת עֲלֵיהֶם לְלַכֵּת כִּדִּי לְהִגִּיעַ לְשֵׁם בְּתֵם שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים.

כָּכָל שֶׁהִתְקַרֵּב הַמוֹעֵד לְסִיִּים מִשְׁיַמְתָּם, שְׂאֵפוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר עֵידוֹד וְחֻזֶּק מֵהַעֲבָדָה שֶׁהֵם מְלֹאוֹ אַחֲרֵי תִנְאֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁנִּגְזְרוּ עֲלֵיהֶם עַל יְדֵי בֵּית הַדִּין הַגָּדוֹל, בְּשִׁלְמוֹת וּבְדִיקוֹנוֹת, מִבְּלִי לְגַרֵעַ אֶפְלוּ כַּחוֹט הַשְּׁעָרָה מִמִּנְתִּי הַסֶּבֶל וְהַעֲנוּיִים שֶׁנִּקְבְּעָה בְּשִׁבְלֵם. לְהַפֵּךְ, לְעֵתִים קְרוֹבוֹת עוֹד הַחֲמִירוֹ עַל עֲצָמָם בְּהַגְבִּירָם אֶת סִגּוּפֵיהֶם מִחֲמַת הַחֲשָׁשׁ שֶׁמָּא אֵינָם יוֹצְאִים יְדֵי חוֹבָתָם...

כֵּן נִקְפּוּ וְחָלְפוּ הַיָּמִים, בְּדֶרֶכָם חֲזָרָה וּבְדִיק עִם סִיִּים שְׁנֵת הַנְּדוּדִים הַשְּׁלִישִׁית הִגִּיעוּ לְקְרֵאקָא.

חוזרים לקראקא

שְׁתֵּי בְּרִיּוֹת מִשְׁנוֹת, מְלַבְּשׁוֹת בְּבִלְוֵי סָחְבוֹת, שֶׁעָשׂוּ רִשָּׁם זְנוּעֵתִי כְּרוּחוֹת רְפָאִים שְׁלֹא מַעֲלָמָא הָדִין, כְּדָמִיּוֹת שֶׁל שְׁנֵי יָמִים שֶׁיֵּצְאוּ מִקְּבֵרֵיהֶם, לְאַחַר שְׁבִשְׂרָם נִמְקַמְּמוּ, וְרַק שְׁלֵדֵיהֶם קָבְלוּ שׁוֹב כְּשֶׁר תִּנּוּעָה, נִכְנָסוּ לְקְרֵאקָא וּפְלָסוּ לָהֶם דֶּרֶךְ יֶשֶׁר לְעֵבֶר בֵּיתוֹ שֶׁל רַב הָעִיר.

אֲנָשִׁים הַבִּיטוּ אַחֲרֵיהֶם בְּתִדְהֶמָּה, אַף אֶחָד לֹא זָהָה אוֹתָם, כִּי בְּצֵאתָם הָיוּ גְבָרִים נְאִים בְּמִיטָב שְׁנוֹתֵיהֶם, וְאֵלּוּ עָתָה בְּחִזְרָם מְגֻלוֹתָם, נִרְאוּ כְּזִקְנִים, שְׁבָרִי פְלִים, מְגֻדְלֵי פָּרַע, וְקִרְעֵי סִמְרֻטִּים עוֹטְפִים אֶת גּוֹפָם אֲכִילֵי הָרָצוֹן.

בַּעַל "מְגֻלָּה עֲמָקוֹת", אֲשֶׁר בְּמִשְׁךָ כָּל שְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים לֹא הִסִּיחַ אֶפְלוּ יוֹם אֶחָד אֶת דַּעְתּוֹ מִשְׁנֵי הַקְּצָבִים בַּעֲלֵי-הַתְּשׁוּבָה, בְּהִרְגִּישׁוֹ וּבְהַשְׁתַּתְּפוֹ בְּכָל סִבְלוֹתֵיהֶם וְעֲנוּיֵיהֶם, חֲכָה בְּאוֹתוֹ יוֹם, יוֹם הַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאתָם לְנִדְיָתָם, בְּצִפְיָה דְּרוּכָה לְבוֹאֵם בְּחֲזָרָה. מֵאֲזֻ שְׁעוֹת הַבִּקְרָה הַמְּקַדְּמוֹת עֲמַד לֵיד הַחֲלוֹן, צוּפָה הַחוּצָה בְּכָלִיוֹן עֵינִים וּבְמַתִּיחוֹת רַבָּה.

זכים וטהורים

ובראותו מרחוק את שתי הדמיות המוזרות ומעוררות הסלידה, ידע מיד שאלה הם בעלי התשובה. הוא אץ החוצה בחלוק השנה ובלי מגפעת, ורץ לקראתם כאלו היה נער על ימים, ובפרשו את ידיו לרוחה הכריז בקול רוטט מהתרגשות: "ברוכים הבאים, צדיקים וקדושים! בעלי תשובה זכים וטהורים!"

הוא נתן להם שלום ברב חדוה, לחץ את ידיהם בחמימות בהריחו את ריחם בתענוג ריחני עלאי:

"הרי אתם מפיצים סביבכם ריח של גן עדן!"

הוא הכניס אותם לביתו ברב כבוד, כשהוא מפזז ומכרפר סביבם בחפה רפה, משמש אותם בעצמו, מביא לכבודם את הפרסאות הנאות ביותר ומבקש מהם לשבת, ותוך כדי כך הוא נופל על צווארם ומחבק אותם ולוחץ אותם אליו באהבה ובהערצה.

"אשריכם ואשרי חלקכם!" מביע הרב את רחשי לבו, "הרי אתם בעלי תשובה גמורים! אפלו גדולי הצדיקים לא ינחלו פעולם הפא כבוד וגדלה כמוכם! במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד!"

הוא הביא לפניהם כביד מכל טוב, ובראותו את מבטי השאלה על פניהם, אם כבר מתר להם לאכל מזון משבח, הרגיע אותם בדברי עידוד ונחמה:

"אכלו, בני, אכלו! מעתה הכל כבר מתר לכם! מהיום והלאה לא תוסיפו להיות נעים ונדים בעולם ולא תענו יותר את נפשותיכם ביסורי הגלות! תוכלו להשאיר לגור בקראקא יחד עם נשותיכם! ברום, יהיה אסור לכם לעסק במסחר, אלא להתפרנס בישר מעבודת כפיים! תוכלו להיות סבלים, חוטבי עצים, שואבי מים, שומרי לילה וכדומה, מה שיזדמן לכם! ואני יכול להבטיח לכם שעבודה לא תחסר לכם! אבקש מבעלי הבתים, תושבי העיר, שידאגו לך שתוכלו להרויח את לחמכם, ושאף אחד לא יעלה על דל שפתיו ולא יזכיר לכם את מעשי החטא שלכם בעבר! כי חטאיכם אינם קיימים עוד! הם נשטפו ונמחקו בדם ובזעה ובמח עצמותיכם המענות! לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם!"

יהודי קראקא כבר כמעט שכחו את המארע של שני הקצבים, שהכשילו את העיר במאכלי טרפה במשך שנים רבות, ואשר בית הדין הגדול גזר עליהם להשמיד את כל רכושם ולהיות נעים ונדים בעולם. מאז עברו כבר שלש שנים והענין ירד מסדר היום.

נקיים מפל חטא ופשע

אך לפתע הכריז השמש של בית הדין בכל בתי המדרש ובתי התפלה, בפקדת הרב דמטא את ההודעה הבאה:

"מכריזים ומודיעים בזה לכל בעלי הבתים בעיר, ששני הקצבים בעלי התשובה חזרו לקראקא לאחר שלש שנות גלות וקימו בשלמות את גזר דין התשובה שהטל עליהם! מהיום והלאה הרי הם צדיקים גמורים ונקיים מפל חטא ופשע! הרב שליט"א מטיל אפוא חובה על כל בעלי היכלת לתמוך בהם ולעזור להם להשיג עבודה, כדי שיוכלו לפרנס את עצמם ואת נשיהם. יש לעשות את כל האפשר על מנת למצא עסוקים בשבילם: חטיבת עצים, העברת חבילות, שליחויות, שמירה בלילות ולשלם להם שכר הגון!"

"וכל אחד ואחד מזהר בזה באזהרה חמורה לא להזכיר להם עוונות ראשונים ולא לפגוע בכבודם בכל צורה שהיא! אדרבה, יש להתיחס אליהם במלוא האהדה, להקל עליהם בכל האפשר ולחפש בשבילם רק עבודות נוחות, לאחר שענו את נפשותיהם במשך שלש שנות גלותם בסגופים קשים ביותר! כלם חביבים לדאג לכה שלא תחסר להם פרנסה ושללא יקפחו אותם! הם, שני בעלי התשובה עצמם, שלמדו להיות נכנעים ומשפלים עד דכא, הרי לא יגיבו ולא יתקוממו נגד עול וקפוח, לכן יש לנהג כלפיהם במשנה זהירות שלא יפגעו בהם אפלו פגיעה קלה שבקלות!"

בעל "מגלה עמקות" הלוח להם סכום כסף קטן מקפת הקהלה, שהספיק בשבילם כדי לקנות מלבושים פשוטים וזולים מאד, אך לא קרועים, וכדי לשכר דירות שנות בשבילם ובשביל נשיהם. הם התחייבו להחזיר את כספי ההלוואה בתשלומים קטנים, שייצליחו לחסוך פרוטות פרוטות משכר עבודתם, ובלבד שלא יהנו ממתנת בשר ודם, אלא מהכסף שיפיל בחלקם מעמל כפיהם.

יהודי קראקא הוכיחו נכונות רבה לקיים את פקדת רבם הדגול. כאשר שני בעלי התשובה העשירים המכבדים ביותר לשעבר הופיעו בשוק בבגדים פחותים וגסים, חגורים בחבלים של סבלים מסביב למתניהם, והתחילו לתור בעיניהם מסביב, לאן לפנות כדי להרויח כמה פרוטות עבור לחם לאכל, נמצאו מיד קופצים רבים, שהתחרו ביניהם בשפע של הצעות עבודה בשבילם:

"בואו אתי! יש לי בשבילכם עבודה!"

"לא! יותר טוב שתבואו אתי! אצלי תהיה לכם עבודה קלה יותר!"

"לכו אחרי! אצלי תקבלו שכר יומי יותר גבוה!"

"ואצלי לא תצטרכו לעבד כלל! תמלאו רק תפקידי שמירה, ותוכלו לתת מנוח לעצמותיכם היגעות!"

נדיבי הלב ממשי משכו אותם בשויליהם זה לכאן וזה לכאן, ושני בעלי התשובה נתנו להם לעשות בהם כחפצם מבלי לפצות פה, כאלו היו יצורים ללא כח רצון כלל. הם לא התעניינו לדעת איזו עבודה מציעים להם ולא שאלו מה יתנו להם תמורתה, מיד עם הגיעם למקום העבודה, התחילו ללא שהיות לעבד במלוא המרץ, מה שאחרים שעשו במשך כל היום, גמרו הם בשעה שעתים, ודרשו עוד ועוד עבודה, ובלבד להיות בטוחים שלא יקבלו חס וחלילה תשלום שלא יהיה לו פסוי מלא בעבודה חרוצה ויעילה.

רבים היו באים למקום עבודתם כדי לחזות בתופעה הנדירה, וללמד מוסר השכל משני בעלי התשובה, שלמרות שנשאר מהם עור ועצמות בלבד, ידעו להפעיל את כח רצונם ולדרבן את עצמם לעבד בלהט ובמרץ נעורים שעות על שעות ללא הפוגה. אלה שזכרו את מראה פניהם מתקופת העשר שלהם מלפני שלש שנים, באשר הבריאות והאון שפעו מכל ישותם, לא יכלו שלא להתרגש עמקות בהסתכלם עתה על שני הסבלים, שעורם הצהיב כמו קלף מיבש ועצמות לחייהם החדות בלטו החוצה, ולא אחד הוריד דמעה מרב רחמנות והשתתפות בצערם. כדי לא להביא אותם במבוכה, היו האנשים מציצים בהם מבין סורגי הגדר שמסביב למבנה שבעלי התשובה עבדו שם, והיו מסתלקים מהר כשהבחינו שהם מרגישים שמסתכלים בהם.

לאט לאט התאקלמו שוב בעיר, הפכו לאנשים שהצבור נזקק לשרותם והרויחו את לחמם בישר ובנאמנות. הם מצאו להם מגורים מחוץ לעיר, כי התבישו לגור בשכונות עם יהודים, שאולי יזכירו להם עוונות ראשונים. הם גם לא רצו לגרום אי נעימות לילדיהם ולנכדיהם. מדוע יסבלו עבור עוון אבותיהם?

הכתב המפרש

ערב אחד, אחר יום של עמל מפרך, באו שני בעלי התשובה אל בעל "מגלה עמקות", כשפניהם מביעים דאגה עמקה. הם עמדו בהסוס ליד הדלת וחכו שהצדיק ישא את עיניו ויזמין אותם להפגס.

"ברוכים הבאים, בני היקרים!" קרא בעל "מגלה עמקות" כשהבחין בהם, "אתם נראים לי מדאגים מאד... מה הסבה? האם חסר לכם משהו? האם מישהו העליב אתכם או גרם לכם עול? ספרו נא לי ואעשה כל מה שביכולתי כדי לעזור לכם".

"רבינו הצדיק!" געו שניהם כאחד בבכי תמרוורים, "אנו מלאי פחד מיום הדין הנורא הממשמש ובא! ימי הזקנה מתקרבים והולכים, ולא רחוק היום בו יופיע מלאך המוות בעל אלף העינים, ויביא אותנו בפני בית דין של מעלה, ושם יהיה עלינו למסור דין וחשבון על כל מעשינו בעולם הזה! אמנם סגפנו את עצמנו במשך שלש שנים וקבלנו באהבה את הסכל והענויים של הגלות, אך מי יערב לנו שדי בכך? מי יודע אם זה מספיק כדי לכפר על הפשעים החמורים שבצענו במשך עשרות שנים? צמרמורת תוקפת אותנו כשאנו נזכרים במה שצפוי להם, לרשעים, בעולם הבא, ומתעורר בנו הרצון לצאת שוב לגלות ולהמשיך לסגף את עצמנו בענויים יותר גדולים, ובלבד להיות בטוחים שנוכל לתקן מה שפגמנו ברב חטאינו ופשעינו!"

"הרגעו נא, בני, ואל תכרסמו את לבכם בהרהורי דאגה!" השתדל הרב להשקיט את בכים, "אין כל ספק בדבר שאתם כבר עתה צדיקים גמורים! אני מאחל לעצמי 'לזכות' להגיע לעולם הבא כה נקי מחטא ועוון כפי שאתם תגיעו לשם לאחר מאה ועשרים, נקיים וטהורים מכל סיג ופגם! חלקכם בגן עדן יהיה למעלה מחלקם של צדיקים גמורים, כי השב בתשובה 'זדונות נעשות לו כזכיות'."

"אבל רבינו הקדוש והטהור, אנו בכל זאת זוחלים ורועדים, ולבנו חושש ודואג מה יהא בסופנו..." לא יכלו השנים לעצור בעד מעין דמעותיהם, "אלו היינו זוכים לפחות לקבל אות או מופת או אשור בכתב, שיחזק בנו את הבטחון שאכן יש לנו חלק בעולם הבא..."

"הריני נעתר לכם גם לזאת!" השיב הרב, בראותו שאחרת לא יוכל להרגיע את רוחם, "אמסר בידיכם כתב מפרש שיניח את דעתכם!"

מגלת הקלף

למרות השעה המאחרת, התישב בעל "מגלה עמקות" ליד שלחנו, נטל לידו את נוצת האזן, טבל אותה בדין, ורשם על הקלף את השורות הבאות:

"אני החתום מטה, רבה של קראקא ואב בית הדין הגדול שהוציא את פסק הדין נגד שני הקצבים השתפים, וגזר עליהם את תשובת המשקל החמורה, כדי לכפר על פשעיהם העצומים, ושהם קימו אותה בשלמות לכל פרטיה ודקדוקיה. הריני גוזר בזה, שכשם שקבענו בבית דין של מטה, כך יקימו בבית דין של מעלה. והשנים יהיו מנקים מכל עוון ואשמה ורשע."

כאשר סיים הרב את כתיבתו, הקריא את הכתב בפני בעלי התשובה, ושניהם הושיטו את ידיהם לקבלו מידיו. בעל "מגלה עמקות" לא ידע למי מהם למסור

את הכתב המפרש. לבסוף מסר אותו לידי זה, שנתעורר ראשונה ועורר את שתפו לפתח בדרך התשובה.

רק אז חזרו השנים הביתה בלב קל יותר.

מגלת הקלף שנמסרה לידם על ידי בעל "מגלה עמקות" נסכה בהם הרגשת בטחון במקצת, וחזקה בהם את התקוה שאכן כפרו על חטאיהם בשלש שנות סגופיהם, ושוב לא יענישו אותם בבית דין של מעלה בעוון הכשלת הרבים במאכלי טרפה, הם המשיכו להתנהג בהכנעה ובשפל ברה, עבדו בפרך בעבודות השחורות ביותר, שספקו להם על ידי בעלי הבתים בעיר, והרויחו את לחמם בישר ובעמל כפיים.

כל ערב, אחרי העבודה, ובשבת כמעט כל היום, היו יושבים בבית המדרש של הקהלה, מקשיבים בדומיה לשעורי תורה וסופגים לתוכם דינים ודברי מוסר ויראת שמים שהחיו את רוחם והביאו מרפא ללבם השבור ולנפשותיהם הדואבות. הם זרחו ממש מאשר כאשר נתנה להם הזדמנות לעשות שרות כלשהו עבור לומדי התורה, להגיש כוס תה למגיד השעור או למלא כל מיני שליחיות עבור תלמידי החכמים חובשי בית המדרש. אין לתאר את שמחתם כשהיו רצים לקיים איזו מצוה. הקפידו להרבות בעניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבה", ועמדו על המשמר לשמע "קדישים" וברכות ו"לחטף" עוד ועוד "קדשות", ובחיוד בשבתות ובקמים טובים.

הזקנה קופצת

כך עברו עליהם שנות חייהם האחרונות, כשהם חיים חיי עמל קשים, וכל רגע פנוי היה קדש לעבודת הבוה.

בעלי הבתים בקראקא, שיצעו על עברם של שני הקצבים השתתפים, על חיי העושר שלהם משכבר הימים, ועל שנות התשובה הרבות, שעברו עליהם מתוך צער ויסורים שאין לתארם, לא נסו אף פעם לבקש מהם שרות כלשהו בחנם, או לנהג כלפיהם בפחיתות הכבוד. אף למרות זאת היו שני בעלי התשובה עומדים בפני כל אחד ואחד בהכנעה, כעבד לפני רבו, והיו מסתכלים לכל אחד בעיניים, כשהם מנסים לנחש אם היה זקוק למשהו, ומיד מזדרזים למלא את מבקשו הסמוי במרב המהירות והיעילות. למרות גילם המתקדם ועל אף עיפונם מעמלם הקשה, היו רצים כמו נערים צעירים כדי להשביע את רצון הבריות, ופניהם מביעים ספוק בלי גבול.

ברם, השנים והגיל עשו את שלהם; על אחד מהם קפצה הזקנה במפתיע. הרגלים התחילו כושלות. הגב כפוף, הידים רועדות... כחותיו נדלדלו והלכו, ולא היה מסגל יותר לעסק בעבודה פיזית. עד שיום אחד לא יכל לקום ממטתו, ונשאר שוכב באין אונים ובאפיסת כחות. היה נראה בעליל שהמוות מתקרב אליו בצעדי ענק. לא יארכו הימים והוא ילך בדרך כל הארץ.

היה זה הבעל תשובה השני, לא זה שקבל את מגלת הקלף, שונתבה בידי בעל "מגלה עמקות" ככתב אשור עבור בית דין של מעלה.

כשנודע הדבר בעיר, שאחד מבעלי התשובה חלה, באו לבקרו בחדרו הודל, הרב וכל נכבדי העדה. החולה התרגש מאד למראה המבקרים רמי המעלה שבאו לחלק לו כבוד, והוא פרץ בבכי. חשב הרב שהחולה בוכה מחמת הפחד מהמוות המתקרב ובה, ומאימת ההתייבשות למשפט בפני בית דין של מעלה, והוא נחם אותו ודבר על לבו שאל לו להיות מדאג כלל וכלל.

"הרי אתה צדיק גמור! הגעת אפילו לדרגה גבוהה מצדיק גמור!" הרגיע אותו הרב. "נשמתי זפה ונקיה כזהב וכפז, ללא כל רבב קל שבקלים! כסא של זהב משפץ ביהלומים מוכן בשבילה בגן עדן! כי את כל הענש עבור חטאיה כבר קבלת די והותר בעולם הזה!"

"אף מגלת הקלף אינה נמצאת בידי אלא בידי חברי!" קונן החולה שעמד על סף המוות, "אוי, מה גדול פחדי מיום הדין! אני ממש מתפתל מאימה, וכל הזמן אני רואה לנגד עיני את מלאכי החפלה הנוראים, המתקרבים אלי בשפודיהם הלוהטים, מצפים לרגע של יציאת נשמת, כדי לתקע אותם בגופי ולהטילני בדויד הזפת הרוחת של הגיהנום!"

שוב הרעיע הרב על החולה דברי עידוד וחיוק, והסביר לו בטוב טעם ודעת, שבשמים אין זקוקים למגלת הקלף, וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בוחן כליות ולב, יודע כל הנסתרות ואין דבר נעלם ממנו.

החולה האזין בדומיה לדברי הרב ושאר הנכבדים, אף הרגשותו לא השתפרה והפחד המשיך לכרסם בלבו.

בצל המוות

עברו ימים אחדים, ומצבו של החולה הורע מאד, צל המוות כבר היה פרוש על פניו. הוא שכב במטתו כשכלו פקעת אחת של צער ויסורים, וכל הזמן לא הפסיק לבכות ולקונן, מתוך הזיות וסייטים על מלאכי חפלה לאין ספור הממלאים את כל

חלל החדר, שפודים אַרְכִּים שְׁלוּפִים בִּידֵיהֶם, וְהֵם מְחִפִּים בְּחֶסֶר סִבְלָנוּת לָרַגַע שֶׁל יְצִיאַת הַנֶּשֶׁמָה...

אֲנֹשִׁי הַ"חֲבֵרָה קִדְּשָׁא", שֶׁהִבְהִילוּ לְמִטָּתוֹ, לֹא יָכְלוּ לַחֲזוֹת בְּעֵנָיו הַנֶּפֶשׁ הַנוֹרָאִים שֶׁל הַגּוֹסֶס, וְהֵם שׁוֹב הִזְעִיקוּ אֶת הָרֵב בְּעַל "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת", אוֹלֵי יַעֲלֶה בְּיָדוֹ לְהִשְׁקִיט אֶת רוּחוֹ וּלְסַלֵּק מֵעָלָיו אֶת סִיטֵי הַגִּיהֶנֶם.

"רַבִּי" ... פָּלַט בְּעַל הַתְּשׁוּבָה הַגּוֹסֶס, בְּסִנְנוֹ אֶת הַמְּלִים בְּקוֹשֵׁי רֵב מִתּוֹךְ שִׁפְתָיו הַמְּכַחִילוֹת, כְּשֶׁדִּמְעוֹתָיו זֹרְמוֹת וְשׁוֹטְפוֹת אֶת פָּנָיו הַצֹּהֲבִים כְּדוֹנָג, "רַבִּי" ... לְפִי מִתְפַּוֶּצֶץ מֵאִימָה, וְאַף לָרַגַע לֹא מִרְפָּה מִמֶּנִּי הַפְּחַד שֶׁמָּא לֹא נִתְקַבְּלָה תְּשׁוּבָתִי בְּשָׂמִים! וְאַזִּי אוֹי וְאַבּוֹי לְנִשְׁמָתִי הַחוֹטָאִת וְאַנִּי אָנָּה אֲנִי בָּא? הֲרִי לְעוֹלָם לֹא אֶצָּא מִהַגִּיהֶנֶם! אֶהְיָ אֲבוּד בְּכַף הַקָּלַע וּבְעֵנָיו הַתַּפֶּת לְנֶצַח נֶצַחִים!...

לְבוֹ שֶׁל הָרֵב בְּעַל "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת" נִשְׁפָּר בְּקִרְבּוֹ לְמִרְאֵה הַסִּיטִים הַקָּשִׁים הַפּוֹקְדִים אֶת הַחוּלָה, וְהוּא שָׁלַח לְקִרָא לְבַעַל הַתְּשׁוּבָה הַשֵּׁנִי וּפָקַד עָלָיו לְמַסֵּר אֶת מְגִלַּת הַקָּלָף לִידֵי הַגּוֹסֶס, שֶׁיִּקַּח אוֹתָהּ אִתּוֹ אֶל הַקֶּבֶר... וְאֵלּוּ עַל הַגּוֹסֶס הַנוֹטָה לְמוֹת צִוָּה לְתֵת תְּקִיעַת כֹּף לְשִׁתְּפוֹ, וְלִהְבִּיטִים לוֹ שֶׁלְאַחַר מוֹתוֹ יָבוֹא אֵלָיו בְּחִלּוֹם וְיִמָּסֵר לוֹ דְּיוֹחַ מְלֵא וּמְפֹרֵט עַל כָּל מָה שֶׁאַרַע לוֹ מִהֶרְגַע שֶׁל יְצִיאַת נִשְׁמָתוֹ וְעַד שֶׁהִגִּיעַ לְמָקוֹם מְנוּחָתוֹ.

שָׁמַע בְּעַל הַתְּשׁוּבָה הַשֵּׁנִי בְּקוֹל הָרֵב, וּמָסַר אֶת מְגִלַּת הַקָּלָף לִידֵי חֲבֵרוֹ הַגּוֹסֶס. כְּתִמּוּרָה לְכֹךְ נָתַן לוֹ הַגּוֹסֶס תְּקִיעַת כֹּף, שֶׁמִּיד כְּשֶׁיִּגִּיעַ לְמְנוּחָתוֹ, יָבוֹא אֵלָיו בְּחִלּוֹם וְיִמָּסֵר לוֹ בְּפִרְטוּרֻט כָּל מָה שֶׁהִתְרַחַשׁ אִתּוֹ בְּעוֹלָם הָאֻמָּת.

רַק אִזּוֹ נִרְגַּע בְּעַל הַתְּשׁוּבָה הַנוֹטָה לְמוֹת, וְכַעֲבוֹר יוֹם נֹסֵף הוֹצִיא אֶת נִשְׁמָתוֹ מִתּוֹךְ שְׁלֹוֹה מְלָאָה, כְּשֶׁעַל פָּנָיו נִסְוָה חֵיוֹן רָחֵב שֶׁל קִדְּשָׁה וּשְׂבִיעוֹת רָצוֹן, כְּמִתּוֹךְ חוּיָה שֶׁל תַּעֲנוּג רוּחָנִי עֲלָאִי הַנִּשְׁגָּב מִהִשָּׁגַת אָנוּשׁ...

הַהֲלֻיָּה נִעְרָכָה בְּרֵב עִם, הָרֵב שָׁלַח אֶת הַשִּׁמְשׁ לְכָל בִּתִּי הַכְּנֻסָּת לְהַכְרִיז עַל בְּטוֹל מְלָאכָה. כָּל הַחֲנִיּוֹת וּבִתֵּי הַמְּסַחֵר נִסְגְּרוּ, וְכָל תּוֹשְׁבֵי הָעִיר, מִנְּעַר וְעַד זָקֵן, מִהָאִישׁ הַפְּשוּט וְעַד פְּרִנְסֵי הַצָּבוֹר, נִהְרִי לְהַלְלוּהָ כִּדִּי לְחַלֵּק לְבַעַל הַתְּשׁוּבָה אֶת הַכְּבוֹד הָאֲחֵרוֹן.

הַמוֹנִים הַצְּטוּפִים בְּבֵית הַקֶּבֶרוֹת, וְהָאֲרוֹן הַטָּמֵן בְּקֶבֶר, כְּשֶׁבִּידֵי הַנֶּפֶטָר מְגִלַּת הַקָּלָף לְבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה.

בְּעַל "מִגְלָה עֲמֻקּוֹת" הַשְּׁמִיעַ דְּבָרֵי הַסֵּפֶד נִרְגָּשִׁים בְּקוֹל חוֹצֵב לְהַבּוֹת אֵשׁ שֶׁהִרְטִיט אֶת הַלְּבָבוֹת, וְכָל הַקֶּהֱל פָּרַץ בְּבִכּוֹ.

בדבריו גולל הרב את פרשת הענויים והסגופים הנוראים שהנפטר קבל על עצמו באהבה ובכרצון כדי לכפר על חטאיו ולטהר ולזכך את נשמתו מכל סיג ופגם. "צאו וראו מה גדול כחה של תשובה, שהיא מגעת עד פסא הכבוד!" פנה הרב אל הנאספים. "אפלו החוטא הגדול ביותר, שדומה שאין לו תקנה כלל, גם הוא יכול לעשות תשובה כל זמן שהנשמה בקרבו, ולהגיע לעולם הבא נקי מכל חטא ועון!"

והוא סים את ההספד בהרעימו בקול אדיר, כשמבטו מפנה כלפי מעלה: "פנו מקום! פרצו דרך! צדיק גדול מגיע עתה למנוחתו! נשמה של פז וסנפירים עולה וחוזרת למקור מחצבתה, זכה וטהורה בדיוק כפי שהיתה בעת ירידתה לעולם!"

במשך ימי השבעה בא הרב ועמו נכבדי העדה להתפלל בבית בו הוציא בעל התשובה את נשמתו, ולנחם את האלמנה והיתומים. החדר הצר וכל החצר היו צרים מלהכיל את כל הבאים, והתפללות נערכו ברגש רב. לאחר התפללות למד הרב פרק משניות יחד עם כל הקהל לעלוי נשמת הנפטר, ובמשך כל היום המה המקום ממבקרים מכל העיר והסביבה שהפגינו את אהדתם והוקרתם למנוח.

השתף בחלום

בעל התשובה השני, שתפו של הנפטר, שאות מגלת הקלף שלו לקח אתו אל הקבר, חפה בחסר סבלנות במשך כל ימי השבעה, שחברו יבוא אליו בחלום ויספר לו כל מה שארע לו בעולם האמת. אך לשוא! שום אמות לא הגיע מהמת. עבר עוד שבוע ועוד שבוע. השתף היה כבר מלא דאגה וצער. לבסוף, אחרי שבועים נוספים של צפיה מתוחה, הופיע המת בחלומו...

זה היה בלילה הראשון שאחרי השלשים. פאשר בעל התשובה שנשאר בחיים, נרדם על משכב הקש שלו, לאחר יום של עבודה מפרכת, הופיע בחלומו השתף המת. הוא ידע היטב ששתפו כבר הלך לעולמו ואינו בין החיים, ובדמיונו ראה אותו כדמות מענה ורצוצה עוד יותר מכפי שהיה בעודנו בחיים. ביחוד בימים האחרונים שלפני מותו, כשתארו היה ממש שחר משחר וכל צורתו נשתנתה ונתעקמה מרב בכי ויללות, חרד ורועד מאימת יום הדין.

אך בהופיעו בחלום, כמעט ולא הכיר את שתפו שבבילה אתו ביחד את כל שנות חייו, בתקופות של שמחה ואשר ובתקופות של יגון וכאב. כלו היה קורן אור,

וְכָל דְּמוּתוֹ הִבְהִיקָה בְּאוֹר יְקָרוֹת. הוּא הִפִּיץ סְבִיבוֹ זֵיו שֶׁל קִדְשָׁהּ וְזָף, שְׁסַנֵּנֹר אֶת הָעֵינִים כְּנִגְהַשׁ שְׁמֵשׁ בַּצְּהָרִים, עַד שֶׁהָיָה קִשָּׁה לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ. גַּם הִתְכַּרְיָכִים שָׁלוּ הָיוּ צָחוּרִים מִצָּחוּר, כְּלָבָן שֶׁל שֶׁלֶג קִטִּיפְתִּי בְּהִשְׁתַּקְּפוֹ בְּאוֹר הַשְּׁמֵשׁ שְׁמַעַל, לֵאלֹא כָּל צֶל אוֹ רֶבֶב. כָּל יְשׁוּתוֹ אִמְרָה הוּד וְהִדָּר שֶׁל צְדִיק הַנִּהְנֶה מִזֵּיו הַשְּׁכִינָה בְּגוֹן עֵדוֹן הָעֲלִיוֹן...

וְהַקּוֹל שֶׁל דְּמוּת הַפְּלָאִים שֶׁל מִי שֶׁהָיָה שְׁתַּפּוֹ לְשַׁעֲבֵר! קוֹל מְלִטָּף וּמַעֲוֹדֵד כְּצִלְיֵי פַעֲמוֹנֵי כֶּסֶף! בְּמִשְׁנֵי שְׁנוֹת הַתְּשׁוּבָה, הוּא שָׁכַח כֶּבֶד שְׂאֵי פַעַם הָיָה שְׁתַּפּוֹ מְסֻגָּל לְדַבֵּר בְּקוֹל נִמְרָץ וְעֶרְנִי. כָּל הַזְּמַן הָיָה קוֹלוֹ עָצוּב וְלֵאמָּה, מַחְרִישׁ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר מְדַבֵּר. וְגַם מִעֵט הַמַּלְיָם שֶׁהָיָה מוֹצִיא מִפִּיו פֹּה וְשָׁם, הָיָה לָהֶם צִלִּיל צְרוּד וְחוֹרֵק, כְּאֵלוֹ בְּקֻעוֹ מִקְבְּרוֹ שֶׁל יַת חַי. וְאֵלּוֹ עֲתָה הָיָה הַקּוֹל צִלּוּל, מְלֵא עֲדָנָה וּמִתִּיקוּת וְשׁוֹפֵעַ אֲשֶׁר וְנַחַת רוּחַ. רְחוֹק כְּרִחוֹק מְזֻרָח מִמַּעַרְב מְקוּלוֹ שֶׁל קֶצֶב בּוֹר וְעַם הָאָרֶץ, שֶׁקֶפָה שֶׁל שְׂרָצִים, עֲווֹנוֹת וּפְשָׁעִים חֲמוּרִים, תְּלוּיָהּ לוֹ מֵאֲחוּרָיו. הָיָה קוֹלוֹ כְּשֶׁל אֲבִיר מְשִׁי, שֶׁעֵדוֹ וְנִזְדַּכְּךָ עַל יְדֵי שְׁקִידָה נִמְרָצֶת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה וּבְחַיֵּי קִדְשָׁהּ וְטִהָרָה.

מִיָּהוּ בַּעַל "מִגְלָה עֲמָקוֹת"

"חֲבֵרִי הָאֵהוּב!"... הִגִּיעַ אֵלָיו קוֹלוֹ הַקִּטִּיפְתִּי וְהִרָּף שֶׁל הַנִּפְטָר. "אֶצְלָכֶם, בְּעוֹלָם הַשְּׁפֵל, לֹא יוֹדְעִים כָּלֵל מִיָּהוּ בַּעַל הַ"מִגְלָה עֲמָקוֹת", מַה גְּדוֹלָה מַעֲלָתוֹ בְּשָׂמַיִם, בְּתוֹךְ הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה, וּבְאִיזוֹ מִדָּה מִתְחַשְּׁבִים שָׁם בְּדַעְתּוֹ! כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים עוֹמְדִים פְּתוּחִים לְפָנָיו, וְהִרְיָהוּ שָׁם בְּבַחֲרִינָת בֶּן בֵּית, יוֹצֵא וְנֹכַס, כְּמוֹ בְּבֵיתוֹ הַפְּרָטִי! כָּלֵם נִשְׁמָעִים לְמוֹצֵא פִּיו וְשִׁשִּׁים לְבַמָּל אֶת רְצוֹנוֹ, מַה שֶׁהוּא גּוֹזֵר הֵרִי זֶה שְׂרִיר וְקָטָן!"

וְאִזּוֹ הַתְּחִיל הַנִּפְטָר לְסַפֵּר אֶת כָּל הַקּוּרוֹת אוֹתוֹ מֵאִזּוֹ יְצִיאַת נִשְׁמָתוֹ:
"פְּחָדִי אִמָּנָם לֹא הָיָה פֶּחַד שְׂוֹא! רַע וְיָמַר הָיָה לָנוּ וּלְנִשְׁמוֹתֵינוּ לְנֶצַח נִצָּחִים, אֲלֵמָלָא הָיִינוּ חוֹזְרִים בְּתְשׁוּבָה בְּעוֹדֵנוּ בְּחַיִּים, כִּי כָּאֵן, לְמַעֲלָה, אֵי אִפְשָׁר יוֹתֵר לְתַנֵּן מַה שֶׁקִּלְקְלוּ לְמִטָּה".

"וּבִכְךָ, הִסְכַּת אִפּוֹא וְשִׁמְעַה, חֲבֵרִי הַיָּקָר!"

בּוֹ בְּרָגַע שֶׁנִּשְׁמָתִי פָּרְחָה מְגוּפִי, מִיָּד הִקִּיפוּ אוֹתִי מִפְּנִים וּמֵאֲחוּר, מְלַמְעָלָה וּמְלַמְטָה כְּתוֹת כְּתוֹת שֶׁל מְלֶאכִי חֲבֵלָה, מִשְׁחִיתִים וּקְלָפוֹת כְּחוֹל אֲשֶׁר עַל שְׁפַת הַיָּם! מִרְאִיָּהם הָיָה כָּל כָּף אֵיִם וּמַעֲוֹר חֲלָחָלָה וּפְלָצוֹת, שְׁמֵה־פֶחַח בְּלִבָּד אִפְשָׁר הָיָה לְמוֹת אֶלֶף פְּעָמִים! חֶלֶק מֵהֶם הִגִּיעוּ בְּדְמוּתָם שֶׁל זְאֵבֵי טָרֶף רַעֲבִים וְחֶלֶק בְּדְמוּת נִחְשִׁים אֲרִיסִים וּפְתָנִים עֲנָקִים, שֶׁהִתְפַּתְּלוּ סְבִיב בְּמִחוּל שְׁטָנִים מְקִפִּיא דָּם... וְאַחֲרֵים עָטוּ עָלֵי בְּדְמוּת זְעָעִתִּיּוֹת בְּיוֹתֵר שֶׁל בְּרִיּוֹת שׁוֹנוֹת וּמִשְׁנוֹת, מִיָּן תַּעֲרֹכֶת

של איש הפרא וחית היער, עם פרוצופים שחורים משחור ועינים לוחטות צמאות לדם, ובידיהם פגיונות שלופים, דורכים ומוכנים לתקע אותן בלבי ולטלטל אותי בתנופה אחת אי שם לתוף גיא צלמנות באיזו ארץ ציה ושוממה, אשר משם לא אחלץ עוד לעולם, ואהיה אבוד לנצח נצחים!...”

”אף האימה החשכה שנפלה עלי היתה רק להרף עין, כי מיד נצבו לידי ארבעה מלאכי רחמים, בדמות כרובים צחורים, שופעי עדנה ורף לאין קץ. הם תפסו מקום, אחד למראשותי, אחד למרגלותי ושנים משני הצדדים, הם לא זזו ממני אף לרגע עד אחרי שגמרו את הטירה. כן חסמו את הגישה בפני כל מלאכי החפלה ולא היתה להם כל שליטה עלי. הם חרקו בזעם בשניהם וירו זקי אש, מוכנים לקרע אותי לגזרים, לעשות אתי כלה ולא להשאיר ממני שריד ופליט... אף ארבעת מלאכי הרחמים הקיפו אותי כבחומה בצורה, והמשחיתים לא יכלו להתקרב אלי בשום פנים.”

”כשהכניסו אותי לארון כדי להובילני לבית הקברות, נגלו לעיני עוד מלאכי מעלה, שהצטרפו לארבעת מלאכי הרחמים, וגוננו עלי לארץ כל הדרך. ולמרות שמלאכי החפלה השחורים ארבו לי כל הזמן בלהיטות עצומה, נדחפים ונדחקים לעברי במאמץ רצחני לפרץ פרוצה בחומת המגן שמסביבי ולתפסני ולטלטלני אל מעבר להרי חשך, ועל אף מספרם האין סופי לא יכלו לנגע בי ולעשות לי כל רע.”

”כשהורידו את ארוני אל הקבר, לפני שפסו אותי בעפר, עשו מלאכי החפלה מאמץ נועז אחרון, בהדחפם אל הארון ברב רעש והמלה, והתעקשו דוקא לחטף את גופי בכל מחיר. אף המלאכים הקדושים נצבו סביבי איתנים כצור וגוננו עלי כל הזמן מבלי להסיר ממני את מבטם הרחום אף לרגע.”

”גם לאחר סתימת הגולל, כאשר הקבר היה כבר מכסה לגמרי, וכל המלואים עם הרב הקדוש שלנו, כבר עזבו את המקום וחזרו העירה, גם אז לא זזו ארבעת מלאכי הרחמים מקברי ונשארו עומדים שם, סוככים עלי בכנפיהם, שלא יאנה לגופי כל רע.”

בפני בית דין של מעלה

”ואז הופיעו ארבעה מלאכים אחרים, עוטים הוד והדר, כדי להביא את נשמתו בפני בית דין של מעלה.”

”התרוממתי אל על וזנקתי למרומי השמים בהרגישי עצמי כל כך קל, כשאני מרחף בקלות כזו, כאלו הייתי מלאך בעל שש כנפים...”

עד מהרה הגעתי לתוך עולם מלא אור וגוהות, זוהר ומבריק במדה כזו, שאתם שם למטה, בעולם הגשמי, אינכם יכולים אפלו לתאר בדמיון אפס קצהו. מיד מלאה אותי הרגשת אשר ותענוג רוחני עלאי שאין לתארה ולבטאה במלים. כל תענוגי עולם הזה במשך כל ימי חיי אנוש הם כאין וכאפס לעמת הענג של שניה אחת בנהורא עלאה זו.

ארבעה מלאכים, השושבינים שלי, הובילו אותי לעבר ארמון רם ונשא, שפתליו עשויים כולם בדלח טהור, והעמודים והקשתות מזהב ומפז. החלונות שבצו ביהלומי ענק, שנצצו והפיצו אור יקרות למרחקים בצבעי קשת מרהיבי עין, שנשאיתי עומד נפעם ונרגש מרב קסם. מעל השער הענקי בפתח הארמון מתנוססות המלים "מקום המשפט" חרותות באותיות של אש לוהטת, וליד הפניסה רובצים אריות ונמרים שמרחרחים אחרי כל נשמה המכנסת פנימה, ובהתאם למדת החטאים של הנשמה, הם משמיעים קולות נהמה מחרידים.

"ארבעת המלאכים נשאו אותי על פנייהם והכניסוני למקום המשפט. כאן נתגלה לפני מחזה מרהיב עינים כזה, שלא ידעתי על מי להסתכל קדם. את גדלו של האולם אי אפשר לתפס אפלו במבט מקצה אחד אל משנהו. נוסף לכה משבצים התקרה והרצפה באבני חן מבריקות המפיעות סביבן קרני אור כאלה, שאין יכהה את עין השמש המאירה שם למטה על פני כדור הארץ..."

"באמצע האולם עומד שלחן ענקי שסביבו מסבים חברי בית הדין של מעלה, כלם מלאכי אש אוכלת: בראש השלחן לוחשות מלמעלה באותיות של אש המלים: "תורת משה אמת", ועל פני השלחן מנח ספר תורה פתוח, שאותיותיו בורקות כגחלי אש..."

"לכאן, אל השלחן הזה, מביאים את הנשמות שהעלו זה עתה מעמק הבכא, כדי לחרץ כאן את משפטן לשבט או לחסד".

"בעת המשפט, פותחים את הדף של הנשמה הנדונה, בספר הזכרונות העבה העשוי מקלף, וקוראים מתוכו את כל המעשים הטובים ואת כל המעשים הרעים שבעל הנשמה עשה במשך כל שנות חייו עלי אדמות, ושהוא כתב אותם במו ידיו. לכל משפט מתיצבים מלאכי רחמים ומלאכי דין, מליצי ישר ומקטרגים. הנשמה עצמה נאלמת דם בדרך כלל מרב חרדה ופחד, ואינה מסגלת ללמד זכות על עצמה לבד, ולהתגונן נגד דברי האשמה על עברות וחטאים המוטחים נגדה על ידי הקטגוריה.

על פי רב מזמינים גם עדים למשפטים אלה. בעת שחפיתי לתורי להקרא לכם המשפט, התנהל שם משפט של נשמה אחרת, ובמהלך הדין נקראו קירות ביתו של אותו אדם להעיד נגדו על עברה שעשה שם בפסטר, בהיותו בטוח שאף אחד אינו רואה אותו."

"פסקי דין שונים נחרצים לכל נדון ונדון. חלק נדונים לגיהנום, אך יש לקבוע גם לאיזה מדור ולכמה זמן. על אחרים גוזרים לרדת לשאול תחתית ולכך הקלע. יש גם כאלה שחותכים את דינו לרדת שוב לעלמא דלתתא ולהתגלגל בגוף של בהמה, או בצמח דומם, ולעמדם ולחכות ימים ושנים לאין קץ עד שיגיעו לידי תקוה."

"מיד עם מתן פסק הדין, כשהנשמה יוצאת חיצת בדין, נתנת הרשות למלאכי החפלה והם חוטפים אותה ומוציאים אותה אל המקום המיעד לה. הנשמה מקוננת ומיללת, מביעה את חרטה ומבקשת רחמים, אך בעולם העליון שוב אין מקום לחרטה ולתשובה על העברות שהאדם עבר עליהן בימי חייו עלי אדמות."

המקטרגים במלוא הקטרוג

החלום של הקצב בעל התשובה שנשאר בחיים נמשך שעות על שעות, ושתפו הנפטר המשיך בדיווחו על מהלך הדברים באולם בית הדין של מעלה, אליו הובא כדי למסור דין וחשבון על מעשיו בעולם הזה:

"קורה גם, שנשמתו של אדם מגיעה לכאן לבנה כשלא יצחה כבדלח, ללא כל קתם או רבב, והיא יוצאת זכאית בדין, ואז נשמעה הכרזה: לגן עדן! מיד קמים מלאכי מעלה ממקומם וקוראים בקול רנה וצהלה: "אשריך וטוב לך! אשריך שזכית לחיי העולם הבא!" פתה של מלאכים קדושים עם כנפים לבנות מקיפות את הנשמה כמין משמר של כבוד, ומפנים לה דרך בהכרזם בקול חגיגי: "פנו דרך ישרו מסלה, כי צדיק בא! אמרו לצדיק טוב, כי פרי מעלליהם יאכלו!"

בכבוד ובפאר כל יתארו מובל הצדיק למקום מנוחתו בגן עדן, כל הצדיקים יוצאים לקראתו ומקבלים בשמחה גדולה ובחבה יתרה את עמיתם החדש. השמש והירח והכוכבים מאירים את דרכו בהזרימם אלמות אור בצבעי הכסף והזהב וברק של יהלומים ואבני חן. כל המזלות וכוכבי הלכת משתחווים לפני הצדיק בהגיעו לשערי גן העדן, כל הבריאה כלה אומרת שירה ומשמיעה בקול בכל כלי הזמר: "אשרי לו ואשרי חלקו!"

"אך דברים כאלה קורים רק לעתים נדירות, בדרך כלל יוצאות נשמות חייבות בדין, ואז אוי ואבוי להן. חברי בית הדין של מעלה מטיחים בפניה דברי תוכחה

ונזיפה קשים ביותר, ומרעימים עליה בקולות צעקה נזעמים, המזעזעים את כל העולמות:

'רשע! פושע! ישראל! באיזו עזות מצח התמרדת נגד מצוותיו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא?! נתנו לך נשמה זכה וטהרה וזהירו אותך לשמור עליה מפל סג ופגם ולהחזיק אותה בקדשה ובטהרה, ולבסוף טמאת אותה וזהמת אותה בחטאיה ובתאוותיה! אוי לך ואוי לנפשך! בגלל הנאות שעה מדמות נמוגות כעשן, ותרף על ש"י עולמות של חיי נצח ותענוגים רוחניים ללא גבול!!!"

"לקול דברי התוכחה האלה של חברי בית הדין של מעלה, היורדים על הנדון כמהלמת פטיש, נזעקות פתות לאין ספור של מלאכי חבלה שחורים הפורצים לאולם בסערה וסופה, כרוחות ושידי שחת, עטים על הנשמה הרועדת כעלה נדף. אלפי ידים נוחתות עליה בבת אחת, והיא נסחבת באכזריות מדיוכן המשפט ונדחפת בגסות החוצה, בדרפה אל הגיהנם, או אל איזה גיא צלמות אי שם במרחבי שממה אין סופיים, אשר משם אין חוזרים לעולם..."

"אני עצמי" המשיך הנפטר לספר לשותפו בחלום, "נדחקתי לתוך קרן זווית, כדי שלא יראוני וישלא ירגישו בי, וכל כלי רועד מפחד ובעתה. לפי היה מר עלי מאד מאימת הדין. מי יודע איזה גזר אכזרי מצפה לי? האם הגיע לכאן אי פעם רשע כמוני, אשר רב שנות חיי עלי אדמות היה שקוע במ"ט שערי הטמאה והזהמה, חטא והחטיא אחרים והכשיל רבבות יהודים יראים ושלמים בעברות חמורות ביותר? האם יהיה לי פתחון פה בפני בית דין של מעלה? התפוצצתי בתוך פנתי כשאני כואב ודואב, וכל אותה שעה נצמדתי למגלת הקלף של בעל "מגלה עמקות", שהחזקתי בה בחזקה בשתי ידי בתור המפלט היחידי והאחרון..."

הנשמות מיללות

"הנשמות עברו בפני כס המשפט כבני מרון. אחת אחרי השניה נדונו הנשמות, מי לענש חמור ומי לענש קל יותר. אף אחת לא יצאה חפה מפשע לגמרי. והנה אני שומע את קולו של הכרוז קורא בשמי ובשם אבי... ארבעה מלאכי הרחמים הוליכו אותי בעדינות אל שלחן המשפט, ואחד המלאכים פתח את הדף שלי בספר הזכרונות הגדול..."

לפתע פתאם רעדו אמות הספים מקול צעקה אימה שהדהדה בחלל האולם הענקי:

'מי הביא לכאן את הרשע המרשע הזה?! כל מדורי הגיהנם לא יספיקו בשבילו!!!'

קפאתי על מקומי מרב בעתה ופלצות, אך המלאכים השושבינים שלי, עוררו אותי מקפאוני בנגעם בי בקלילות בכנפי המשי הרכות שלהם. נזכרתי במגלת הקלף של בעל "מגלה עמקות" שהיתה צמודה ללבי, והנחתי אותה במהירות על פני השלחן...

ואז נשמע שנית הקול התקיף:

'איזה מין דבורים הם אלה של בעל "מגלה עמקות"? שהוא יגזר עלינו לפטר נשמה כזו מכל ענש? אין לו כל סמכות לתת לנו הוראות, שנקבל את התשובה של הפושע לעיר שלמה של יהודים במשך עשרות שנים, למען בצע כסף!!'

בארח פלא הופיעה במהירות הבזק מאי שם קבוצה גדולה של מלאכים, מליצי ישר, שפתחה ב"התקפת נגד" בתקיפות דקדושה:

'מדוע אתם עוד נטפלים לנשמה מענה זו? האם לא מספיקים בשבילה היסורים שסבלה בחייה? באילו אמצ' וגבורה גלתה היא בעצמה את פשעיה ברבים והודתה עליהם ללא כל סיג בפני עם ועדה, מבלי להרתע מלהיות צפוי לבזיונות ולחרפות, בלי סוף זרקה מאחרי גוה את כל חי העושר והרוחה והשמידה במו ידיה את כל הונה ורכושה, את כל אוצרות החמדה שאספה במשך כל שנות חייה, מבלי להשאיר מהם שריד ופליט! ותרה מרצונה הטוב ובנפש חפצה על כל תענוגי העולם הזה, עברה סבל וענויים קשים ומרים במשך שלש שנות גלות ונדודים, קר וחם. בושות והשפלות, יסורי גוף ונפש שאין לתארם! והכל קבלה באהבה ובהכנעה גמורה! אלו הייתם אתם מתלבשים בגופות של בני אדם ויורדים לאותו עולם לחיות חיי אנוש, לא הייתם מסגלים בשום פנים לשאת ולסבל ענויים כאלה! הייתם נשברים מיד ולא הייתם יכולים להמשיך בתקוני התשובה! ועתה אתם רוצים גם להטיל אותה לתוך אש הגיהנום! הרב הקדוש והטהור בעל "מגלה עמקות" הבטיח לה בעל פה ובכתב שהיא צרפה כבר מספיק בכור היסורים, וכי כל עוונותיה ופשעיה מוקו ונשטפו בדם ובדמעות, ויצאה זכה ונקיה ללא רבב, יותר מצדיקים גדולים, כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמד! ולבסוף אתם מטיחים בפניי את המלה 'רשע'!'

אך מלאכי הדיו, המשטינים והמקטרגים, השיבו מלחמה שערה בצעקם בחמת זעם בקול מרעיש עולמות:

'בואו וראו את השואה שנשמה זו חוללה ברב פשעיה!...'

ותוך שניה הגיעו מכל הצדדים אלפים ורובבות נשמות, מלילות ובוכות ופוקעות צרה:

'הוא גרם למותנו במגפה בגלל עוונותינו!'

'אני עברתי מן העולם בדמי ימי', קוננה אחת הנשמות, 'מפני שרשע זה הכשיל אלפים ורבבות במאכלי טרפה!'

'היינו ילדי חדר, תינוקות של בית רבן!' יללו נשמות אחרות, 'לא ידענו טעם חטא! היו לנו סכויים להיות גדולי תורה ויראה, ובגלל עוֹכר ישראל זה גוענו בעוֹדנו באבנו!'

'ואנחנו היינו נשים צעירות', נשמע קול נהי ובכי תמרורים מסמרי שערות, 'ילדנו ילדים בקדשה ובטהרה, קנינו לגדל אותם לתורה ולחפה ולמעשים טובים, אולם בגלל עוונותיו של זה, נפחנו את נשמותינו בשעת הלדה או בתקופת ההנקה. התינוקות הרבים נשארו יתומים, פעוטות ללא אהבת אם וללא טפול אמהי מסור, ועתה אין לנו מנוחה בקבר, קול בכי הפעוטות המסכנים בעריסותיהם אינו מרפה מאתנו! כצפרים המקננות על גוזליהן כן אנו מרחפות תמיד על עריסותיהם ומטותיהם של פרי בטננו שנשארו לאנחות. וכשהם סובלים תחת יד המטפלות או בידי האמהות החורגות, אנו נשרפות ממש מרב צער למראה הדמעות של מחמלי נפשנו חסרי הישע... בשבילנו אין צרך בגיהנום! הסבל והצער של היתומים העוזבים, שאין להם מי שיגן עליהם, הם בשבילנו יותר גרועים מעונשי התפת. כפר חכינו ליום שבו יגיע לכאן הרשע האכזר הזה, כדי לראות כיצד יתנקמו בו על צערם של עולליו וטפינו, כיצד יתלקח באש הגיהנום! ולבסוף רוצים למחל לו ולסלח לו על הכל! לא! בשום פנים ואופן לא!'

בעוד הנשים שופכות את מרי לבן בצנחות זעם וכעס ותובעות נקמה עבור עולליהן ויונקיהן, התחילו לפלש לתוך אולם המשפט עדרים שוליים של בקר וצאן, עגלים וגדלים, כשהם פועים וגועים, בוכים ומקוננים בלשונם האלקת, ושוחטים את טענותיהם בפני בית הדין של מעלה:

'היינו גלגולים וזקוקים לתקון נשמותינו בעולם של מטה. יכלנו לזכות למנוחה רק על ידי זה ששוחט ירא שמים ישחט אותנו בשחיטה כשרה ויעשה עלינו את הברכה! כל הזמן היינו מלאי חרדה שלא נפל חלילה בידיים של גוי ונשחט שחיטה טרפה. וכשכבר זכינו שיהודי יקנה אותנו וצפינו שיובילו אותנו אל השוחט שישחט אותנו בברכה, בסכין כשרה ללא פגימה, לקח אותנו פושע ישראל זה, הביא אותנו לתוך מחסן סתר נדח, ושם קטל אותנו במהלמות קרדם על הראש, כפי שנותרים חזירים טמאים! כל תקוותינו וצפיותנו לתקון ולמנוחה, נפצו ונהיו

לאל בידיו הגסות של מאכיל טרפות זה, ועכשו אנו שוב נעים ונדים בעולם התהו מבלי למצא מנוחה!

אשריה, בעל תשובה

'בתוך כל הרעש והמהומה היו עמדתי כאלו לשוני נתקה בפי, מבלי למצא אף מלה אחת לזכותי, המשיך הנפטר לספר בחלום לשפתו הקצב. 'כאשר ראה הסנגור שלי שכף המאזנים עומדת להכריע לרעתי, הוא לקח ממני את מגלת הקלף של רבינו בעל "מגלה עמקות", באמרו אלי:

'אל תירא ואל תפחד! המתן לי כאן!'

המלאך מליץ הישר שלי התנשא במעוף בזק מעלה מעלה, לגבהי מרומים, ולאחר שהות קצרה חזר בלזית מחנה שלם של סנגורים, מלאכי עליון בעלי כנפי כסף צחור, שפתחו בנאומי הגנה בדברים כדורבנות:

'אמנם חטא הנדון חטאה גדולה, עוונותיו רבו משערות ראשו זאת עבדה שאין להכחיש... אף אף אחד אינו יכול להכחיש את העבדה שהוא נשאר יתום בגיל פעוט וגדל בתנאים קשים ביותר אצל דוד קשוח ואכזר, שהעבד אותו בפרך, ולא למד אותו לא תורה ולא חכמה, לא יהדות ולא יראת שמים. וכיון שהיה בור ועם הארץ, הוא נתפס לתאות הממון ושקע ביון החטאת מבלי לתת דין וחשבון לעצמו עד היכן הדברים מגיעים. ועוד עבדה שאין להכחיש, שמיד כשעמד על חמרת הדברים, מיד כשנודע לו שאשמתו גדולה עד רום שמי שמים, לא הסס אף לרגע מלהתודות על פשעיו ברבים, להביע חרטה בלב נשבר ונדכה ולבקש דרך לתשובה! ואילו דרך תשובה הייתה זאת! אילו סבל ויסורים קשים ומרים קבל עליו באהבה וברצון במשך שנים רבות לאחר מכן, כדי לכפר על עוונותיו! אין לתאר את הענויים הגופניים והנפשיים של שלש שנות הגלות, בדרך הנדודים מלאות החתחתים, ברעב ובקר וכל מיני פגעים, בהשפלות ובבזיונות, בחרפות ובבושות, ובהכרזות פמביות בכל אתר ואתר: 'אני הוא החוטא והפושע! אני הוא העוֹכר ישראל! אנא תבוא אותי! תרְקו לי בפרצוף! תרְמסו אותי ברגלים! והכל מפני שנודע לו עד כמה כבדה אשמתו, ובגלל ההחלטה הנחושה לעשות הכל כדי למרק את עוונותיו ולהגיע לתשובה שלמה, כפי שבית הדין הגדול בקראקא הטיל עליו! והנה כאן מנחת לפניהם מגלת הקלף של הרבי הקדוש בעל "מגלה עמקות", הקובע ומאשר שהנדון כבר כפר על כל חטאיו על ידי הסבל והענויים ותקוני התשובה בשארית שנותיו עלי אדמות! והרי דין מפורש הוא בגמרא: 'כיון

שְׁלָקָה הָרִי הוּא כְּאֶחֱדָה! וְלֹאֲחֵר שְׁכָבָר קִבֵּל מִרְצוֹנוֹ הַטּוֹב אֶת מִנַּת הַיְסוּרִים בְּעוֹלָם
שֶׁל מָטָה, הָרִי הוּא נָקִי עֲתָה מִכָּל חֲטָא..."

נֶאֱמָר הַסִּיגוּרִיָּה הַשְּׂאִירוֹ רָשָׁם עַז, וְחֲבָרֵי בֵּית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה הִתְחִילוּ מִחֲדָשׁ
לְנַתַּח אֶת הָעֲבָדוֹת, לְבַדֵּק וְלִשְׁקֹל שׁוֹב, וְהַדְּיוֹנִים נִמְשְׁכוּ שָׁעָה אַרְבָּה. לְבִסּוֹף נִפְלָה
הַהֲכָרָעָה: כָּשֶׁם שֶׁקִּבְּעוּ בְּבֵית דִּין שֶׁל מָטָה, כֵּן קוֹבְעִים וּמֹאשְׁרִים בְּבֵית דִּין שֶׁל
מַעֲלָה! פֶּסֶק הַדִּין שֶׁל בַּעַל "מַגְלָה עֲמֻקּוֹת" שָׂרִיר וְכֹרֵר וְקִיָּם! הַקָּצֵב בַּעַל הַתְּשׁוּבָה
נָקִי מִכָּל חֲטָא וְעוֹוֹן כְּתִינוּךְ שֶׁנוֹלָד!..."

"בַּד בָּבַד עִם פֶּסֶק הַדִּין שְׁלִי, הוֹצִיא בֵּית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה עוֹד פֶּסֶק דִּין שְׁנִי",
הַמְשִׁיךְ הַנִּפְטָר לְסִפּוֹר לְשִׁתְּפוֹ בַּחֲלוּם, "כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁבְּגִלְל עוֹנוֹנוֹתֵי הָלְכוּ לְעוֹלָמָם
לֹא עֵת, וְכֵן כָּל הַגִּלְגּוּלִים שֶׁל בַּעֲלֵי הַחַיִּים שֶׁקִּטְלִיתִי אוֹתָם וְעַל יָדִי כֵּן קִפְחִיתִי אֶת
חֻלְקָם בְּשִׁנֵּי הָעוֹלָמוֹת, יִקְבְּלוּ עֲתָה אֶת תְּקוּנָם, וְשִׁעְרֵי גֹן הָעֵדֶן יִפְתָּחוּ לְפָנֵיהֶם..."
"מִיָּד בָּאוּ בְּמַעוֹף-בָּזֶק מִחֲנוֹת מִחֲנוֹת שֶׁל מַלְאָכִים, וְהִחֲלוּ לְהוֹבִיל, כָּל נִשְׁמָה
לְחֹד, בְּרַב פָּאָר וְהָדָר, בְּדָרָךְ לְגֹן עֵדֶן, כָּל אֶחָד לְמָקוֹם הַיְכָלָה בְּהִתְאָם לְמֵאֶזֶן
מַעֲשֵׂיָה הַטּוֹבִים. חֻלְק מִנִּשְׁמוֹת אֱלוֹ הַחֲלוּ בּוֹ בְּרָגַע לְהַקְרִין סִבִּיבֹן קֶרְנֵי אוֹר
מִבְּהִיקוֹת בֹּהֶר כְּזֶה שֶׁאֲצִלְכֶם לְמִטָּה אֵי אֶפְשָׁר לְתֹאֵר דָּבָר כְּזֶה. כָּל נִשְׁמָה זֹכֶתָה
לְכָבוֹד וְיָקָר כְּזֶה, אֲשֶׁר עֵין לֹא רָאָתָה כְּמוֹתָם."

"כְּשֶׁנִּמְרוּ עִם כָּל אֱלֹהִים, נִכְּנֹו לְטִפַּל בִּי. הַעֲמִידוּ אוֹתִי עַל דּוֹכֵן גְּבוּהָ כְּשֶׁמִּסְבִּיבִי
מִלְאָכֵי מְרוֹם זוֹהָרִים כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ, וְכָלֶם כְּאֶחָד מִשְׁמִיעִים בְּקוֹל וּמִנְגִּינָה שְׁמִימִית
שְׂאִין דּוֹמָה לָהּ: "פְּלוֹנִי יֵצֵא זָכָאי בְּדִין!" בְּקִרְאָם שְׁמִי וְשֵׁם אָבִי.

וְאֵז נִבְקְעוּ וְנִפְתָּחוּ רַקִּיעִים לֹא סִפּוֹר, וְלַעֲיִנִּי נִתְגַּלָּה מַחֲזָה מְרִיבָה כְּזֶה שֶׁל הוֹד
וְהָדָר, פָּאָר וְתִפְאָרֶת שְׂאִין לְתֹאֵרָם וְאֵין לְהַשִּׁיגֵם בְּתַפְסִיט אָנוּשׁ.

מִכָּל הַצְדָּדִים הִדְהָדָה שִׁירַת הַמַּלְאָכִים:

'זָכָאי הוּא! בַּעַל תְּשׁוּבָה גְּמוּר הוּא!'

הַכֹּל אוֹמֵר שִׁירָה! גַּם סִפּוֹר הַתּוֹרָה הַמִּנַּח עַל הַשְּׁלַחֵן הַשְּׁתִּתָּף בְּשִׁמְחָה, וְאוֹתִיּוֹתֵינוּ
הַלּוֹחֲשׁוֹת כְּגַחֲלֵי אֵשׁ כְּאֱלוֹ הַכְּרִיזוּ גַם הֵן: 'זָכָאי הוּא! צִדִּיק הוּא!'

"מִסְבִּיבִי הַתְּפִשֵּׁט מִן אוֹר כְּזֶה, שֶׁהָיָה חֲזָק אֶלְפֵי מוֹנִים מֵאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוּרָתוֹ,
וּמִלֵּא אוֹתִי עֲנָג אֵין קֹץ.

"מִרְגַּע לְרְגַע זָרְמוּ לְקִרְאָתִי יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִלְאָכֵי עֲלִיוֹן וְצִדִּיקִים זָכִים וְטְהוּרִים,
שֶׁיֵּצְאוּ מִגֹּן הָעֵדֶן כְּדִי לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי הַשֶּׁכֶן הַחֲדָשׁ. רֹאשֵׁי כָלֶם הָיוּ מַעֲטָרִים בַּעֲטָרוֹת
מְשֻׁבָּצוֹת יְהֻלּוּמִים וְאֲבָנֵי חֹן שֶׁנִּצְצוּ כְּנִיצוֹצוֹת שֶׁל אֵשׁ בְּשִׁלָּל צָבָעִים וְגִנָּיִם."

"עד מהרה הופיעו ששה מלאכי אש, שנשאנו חפת פאר, שמוטותיה עשויים מעצי ארזים, והפרכת הפרושה עליהם מלמעלה זהב טהור, ובמרכזה הזהירו המלים 'פי לה' המלוכה'. עם המלאכים נושאי החפה הגיע מחנה שלם של מנגנים ומשוררים עם כלי זמר לאין ספור. אלה היו הלויים הקדושים, מהמקהלה של דוד המלך."

"כל הכבודה הזו נעצרה ליד הדוכן שעליו עמדתי. שוב נשאו אותי המלאכים על כנפיהם והעמידו אותי מתחת לחפת הזהב, ומיד פתחו המנגנים בזמר והמשוררים בשירה. את התענוג הרוחני העלאי שהרגשתי בהקשבי לשירי המקהלה אין לתאר במלים, אדם חי שישמע שירה כזו עלול למוות מיתת נשיקה מרב מתיקות."

"וכך התחילו להוביל אותי ברב פאר והדר למקום מנוחתי בגן עדן."

הנפטר המשיך לספר בחלום לשפתו בחיים לשעבר, כיצד הכנס לבסוף לגן עדן ותאר בפניו את הכבוד והיקר והגדלה שחלקו לו בהכנסו לשערי גן העדן.

"הכבוד הגדול ביותר שהאדם יכול לקבל במשך כל ימי חייו עלי אדמות, הריהו כקלפת השום לגבי מה שהשפע עלי בשנה אחת בגן עדן! וממי זכיתי לקבל את כל הכבוד והיקר? מצדיקים קדושים וטהורים, אשר פניהם מזהירים כזהר הרקיע וראשיהם עטורים בכתר התורה."

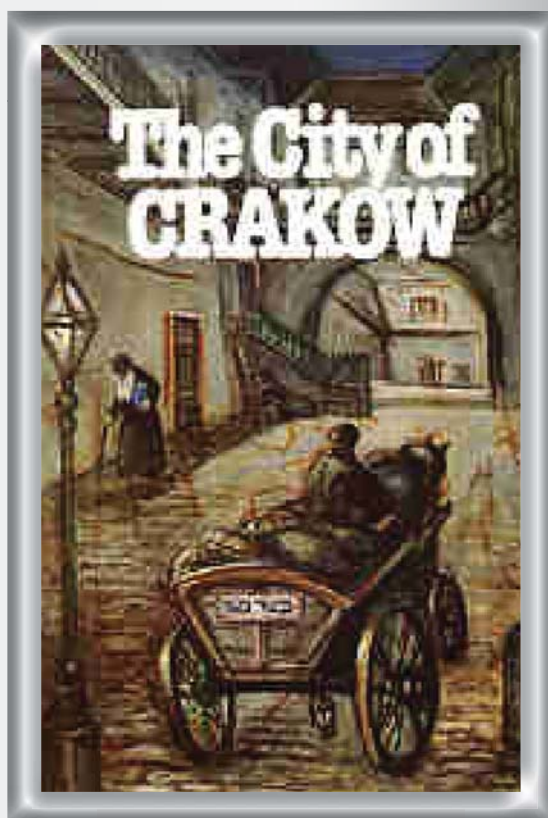
"שני ישישים, שהוד פניהם הקרין אור יקרות למרחקים, צעדו לקראתי כשהם נושאים בידיהם כתר מפאר להפליא, משפץ באבני חן יקרות ביותר, ועליו התנוססו המלים "בעל תשובה גמור". את הכתר הזה נתנו על ראשי בטקס מרשים ביותר, והתחילו להוליך אותי בדרכי להיכלם של בעלי התשובה, היכל מפאר ונהדר ביותר, שאין די מלים בשפת אנוש כדי לתארו. כל הצדיקים לנו אותי עד לשם, ובהכנסתי פנימה נפרדו ממני בקראם יחד בקול: 'אשריך שזכית לכך!'"

עין לא ראתה

בכך סיים הנפטר את ספורו על מה שהתרחש איתו מאז פטירתו ועד שזכה להגיע למקום מנוחתו בהיכלם של בעלי התשובה בגן עדן. ולפני שדמותו נמוגה בערפלי החלום, השמיע באזני שפתו לשעבר את המלים האלה:

"תמשיך כמקדם בעקשנות ובלי לאות בחיי הסבל של בעלי תשובה! שלא תעלה אף רגע בלבך את המחשבה לסטות מדרך היסורים שצעת בה עד כה! זכר! מוטב לסבל את הענויים הקשים ביותר בכל החיים בעולם שלמטה, מאשר לסבל רגע אחד את יסורי התפת שבגיהנום! חיי האדם עלי אדמות מגיעים פעם לקצם, ואלו בעולם הבא הנמשך הכל לעולמי עולמים! לנצח אין גבולות!"

"לך אל רבינו הקדוש בעל "מגלה עמקות", ומסר לו את כל מה שספרתי לך. אם כי אני בטוח שהוא בודאי יודע את כל זאת יותר טוב ממני, בכל זאת לך וספר לו! תבקש ממנו לפרסם את הספור הנפלא הזה בכל רחבי העולם, שיעלה את הדברים בספר ויפיץ אותו בקרב ההמונים! שכל אחד ידע, ראשית כל, עד כמה חייב האדם להתרחק מן העברה; ושנית, לאילו מדרגות נשגבות יכול הצדיק להגיע בעולם הבא על ידי מעשיו הטובים בעולם הזה: ושלישית, כמה גדול כחה של תשובה המגעת עד כסא הכבוד, כי במקום שבבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמד. ולמען ידע כל אשר נשמה באפו, שמתן שכרן של מצוות אין לתאר ואין לשער. עין לא ראתה!"

**אלפי אלפים בעלי תשובה על ידי הצדיק מזכה הרבים הגדול
רבי אמנון יצחק שליט"א, ביצד???**
**כח החזרה בתשובה של הרב אמנון יצחק שליט"א על ידי הספר
הנפלא משני הבעלי תשובה בעיר קראקא שהאכילו עשרות בשנים
גבולות וטרפות חלב ודם רח"ל, בזמן המגלה עמקות זי"ע**

ב"ה, מוצאי שבת קודש לסדר "ידבר נא עבדך דבר באזני אדני", טבת תשע"א
לכבוד הרהגה"צ האדמו"ר מהאלמין שליט"א.

בראשית דברי אני רוצה להביע לך תודה גדולה מאוד על שנתתם לי ספרים על
הזהר הקדוש והתיקוני זהר והסט זהר היומי 6 פרקים בחנם, ואני לומד ברוך ה' בזה
כמו שראיתי שהביאת מרבנו רבי נחמן מברסלב זי"ע"א שאומר שצריך לגמור כל
הזהר כל שנה, והלאי שאזכה לגמור כל שנה את הזהר הקדוש.

שמעתי שאתם הדפסתם הספר ממעשה בעלי התשובה בעיר קראקא, לפני
הרבה שנים, והדרשה הראשונה ששמעתי מהצדיק הגאון הקדוש מזכה הרבים
מהגדולים בעולם הלא הוא רבנו אמנון יצחק שליט"א, שאמר שהספר של הספור
של המגלה עמקות בעיר קראקא איך ששני יתומים מכרו גבולות וטרפות עשרות
שנים..... הצדיק הזה רבי אמנון יצחק שליט"א כשקרא את הספר הזה של שני הבעלי
תשובה בזמן של ה"מגלה עמקות" זי"ע"א הספור הזה "קרב אותי ליהדות"!!!!

ועכשו אין הספר תחת ידי, על כן אני מבקש אם יש לכבודו עתק מזה הייתי רוצה
לקנות את הספר הזה בכסף מלא, ואני הייתי מציע עצה מאוד טובה, כי אני חושב,
וזה בנדאי אמת, שהיתומים האלו היו בעלי תשובה גדולים מאוד, ומכיל לא נשאר
הכוח שלהם שאנחנו גם כן יכולים להיות חוזרים בתשובה, ולהתקרב ולהתחזק
באמת להקדוש ברוך הוא, וכפי ששמעתי בעצמי מהצדיק רבי אמנון יצחק
שליט"א שהוא התקרב ליהדות וחזר בתשובה על ידי הספר הקדוש הזה, ולא רק
שהוא חזר בתשובה אלא החזיר בתשובה וקרב נשמות נדחות לעם ישראל בלי גבול,
מזה אנחנו רואים שהספר הזה יש לו כוח עצום מאוד שאי אפשר לכתב את הכוח
הזה. אז הייתי מציע שכבודו שליט"א, כמו שהוא מדפיס אלפי אלפים ספרים על
הזהר הקדוש כמו "אור הזהר" "גדולי ישראל והזהר" ו"ערפה של שעה", שידיפיס
הספר הזה הספור בעיר קראקא איך שהיתומים עשו תשובה, וזה בנדאי יעזר לכל

עם ישראל שיחזרו בתשובה [כמו שזכיתי אני להיות בעל תשובה כבר לפני 20 שנה].

נתאר לכבודו, אם הספר הזה עשה צדיק כזה גדול כמו רבי אמןון יצחק שליט"א, שהפוח שלו עצום מאד, זאת אומרת שמהספר הזה יכול להיות עוד אלפים כאלו כמו הרב אמןון יצחק שליט"א, וכל עם ישראל יחזרו תכף בתשובה שלמה - ומיד נגאל ברחמים.

ואברך את רבנו האדמו"ר מהאלמין שליט"א שהשם יתברך יתן לו רפואה שלמה ואריכות ימים ושנים טובים בבריאות איתנה ונהורא מעליא שיזכה להמשיך לעבודת השם לשם שמים אמת, ולקרב את כל עם ישראל להקדוש ברוך הוא. ונזכה כל עם ישראל לקבל פני משיח צדקנו ובגן בית מקדשינו, ותחזינה עינינו בשמחה זו, במהרה בימינו אמן.

ראובן בלאק

18 נקודות מהסיפור תוכן הסיפור:

מה שקצבים מסוגלים לעשות.

1. גדולי ישראל נופלים במלכודת.
2. דרך ושיטה לרמות את כלל ישראל באכילת ונבילות וטריפות.
3. קצבים מחלקים צדקה ביד רחבה לכל נדכא ונצרך.
4. לקצבים מקום מכובד בכל עניני הקהילה ועומדים במרכזה.
5. מקום מיוחד בשמחות ובאירועים משפחתיים מוכן עבורם בכל אירוע.
6. הבחורים המכובדים היפים והטובים ביותר חתניהם.
7. בית החיים מתמלא בנשמות של צעירים שנקטעו בדמי ימיהם.
8. אנשים צעירים משאירים אלמנות ויתומים לא עלינו.
9. ילדים צעירים נפטרים מן העולם ללא עת ומשאירים הורים מלאי צער.
10. העיר כולה על גלגלים.
11. עשרות בחורים ואברכים תלמידי חכמים עוזבים את הדרך הישר.
12. מנקרים מאכילים חלב ודם לעיר שלמה ששמה קראקא במשך עשרות שנים.
13. אלפי קילוגרמים של בשר נזרקים לאשפתות.
14. כלים בערך של מליוני דולרים נשברים ונזרקים לזבל.
15. תלמידי חכמים - רבנים - דיינים - גאונים וצדיקים - ראשי ישיבות כלי קודש - סופרים - שוחטים מלמדים - בני ישיבות - חסידים ואנשי מעשה - תינוקות של בית רבן ועשרות אלפי משפחות חשובות אוכלים נבילות וטריפות חלב ודם עשרות שנים.
16. בכיות ויללות עד לב השמים בכל קראקא.
17. ה"מגלה עמוקות" גוזר עשרות תעניות בגלל עשרות המגיפות.

הסיפור ממבט אחר כמה היבטים של המעשה הנורא ההבדל בין מאנסי לקראקא

1. לקראקא ה' רב אחד - במאנסי ישנם מאות רבנים.
2. בקראקא היו שני קצבים - במאנסי מאות קצבים.
3. בקראקא האכילו טריפה בשוגג - במאנסי במזיד.
4. בקראקא האכילו עמי הארצות טריפות, כיום רח"ל גם הנקראים ת"ח מצויים במכשלה זו.
5. בקראקא זה קרה מתחת לאפו של הרב, - במאנסי הוא בהכשר ובהסכמתם של חלק מהרע-בנים.
6. קראקא היתה רק עיר אחת - במאנסי ישנן מאות קהילות חרדיות, שהוא חלק גדול מכלל ישראל.
7. בקראקא הקצבים חזרו בתשובה בהתעוררות הראשונה - במאנסי לאחר עשרות שנים של זעקה מרה על ידי רבנים גדולי ישראל, ואנשי המחנו"ט (ראשי-תיבות: מאכילי חלב נבילות וטריפות) עדיין מפטמים את ישראל במאכלות אסורות.
8. בקראקא הקצבים חששו מאימת יום הדין הגדול והנורא - במאנסי למאכילי הטריפות אין כל פחד.
9. בקראקא הרבנים קרעו לבבם ובכו על חורבן בית המקדש - במאנסי לוקחים חלק גדול של הרבנים קרוב למליון דולר דמי הכשר, בכדי להתגונן נגד הרבנים המעוררים, להשתיק את הערעור, ולטשטש את מוחות היהודים התמימים ולא להרשות חלילה ליהודים שיפסיקו לאכול בשר טריפה.
10. בקראקא היה רק באותה העיר, ואילו כאן נשלח רח"ל לכל העולם.
11. בקראקא בסך הכל במשך 40 שנה מכרו כל כך הרבה נבילות וטריפות, ובניו יורק מוכרים ביום אחד כמו כזו כפי שמכרו שם במשך כל השנים, כי בקראקא לא היה אקספורט ביזנעס, אבל בניו יורק מפיצים אלפי טונות של בשר כל יום לכל האטליזים בכל ארצות הברית ולכל המסעות שם, לבתי המלון, למסעדות, לקעיטערערס, לבתי החולים, למטוסים אלפי טונות בשר בתוך חודש (ובפרט סאלאמיס, פרענקפורטער, נקניקיות שהם מטובלים בחלב, לשונות וכבדים ועוד).

למבט מן הצד אחר קראקא

הערה: זה לא דוקא במונסי - זה בכל העולם כלו. אנו כותבים "מונסי", כי שם נתפרסם ביותר. כי בעיר מונסי ישנם הרבה יראים ושלמים והיתה התעוררות גדולה בצומות וזעקה אל ה' לשוב בתשובה שלמה, ולא ידעו מה לעשות כשנתגלה להם המכשול הגדול הזה. והיה תלמיד אחד מהחפץ חיים שספר שמאז בואו לארצות הברית ושמע מה שהולך בפשרות, לא טעם טעם בשור כל ימי חייו, וכעת הוא במושב זקנים וכלם צחקו עליו למה אינו אוכל, ועכשו שנתגלה הדבר, כלם אמרו עליו, אם היה לה רבי כזה כמו החפץ חיים נצלת כל ימיו מאכילת נבלות וטרפות, וענה להם, אצלנו בישיבה היה החפץ חיים זי"ע אומר לכל הבחורים שיגמרו את כל הפרשה של הזהר הקדוש בכל שבת ושבת, ואמר, "**הזהר הקדוש ישמור אתכם כל החיים**". ועל כן נצלת מאכילת הנבלות במונסי. כי כשבאתי לארצות הברית הלכתי לכמה צדיקים אמתיים ושאיתי אותם על פשרות הבשר, וספרו לי **אין שהצדיק רבי יעקב יוסף זי"ע נלחם עם הקצבים שתפס של עמלק** (קדושין פ"ב) **ורצו להרוג אותו על שמוכיח אותם, חשבת בשור כזה צריך לבא לפי? הלא החפץ חיים זי"ע הזהיר אותנו מאד שלא לאכול בשום מקום עד שיברר עד מקום שיידו מגעת שלא יכשל בנבלות וטרפות חלב ודם, וכך עשיתי וב"ה שנצלתי.** (וענן בספרו "נדחי ישראל" באריכות על המכשולות של שחיטה וניקור).

בקר נ"ק האדמו"ר מהאלמין שליט"א
נשיא מפעל הזהר העולמי
אצל המקבל המלונ"ן
הצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א
לפני פסח שנת תשע"א לפ"ק

"מי שילמד בזהר הקדוש ותקנים על ידי הרשב"י
ראשי תבות ישפע שפע רב בכל העולמות,
שמעון ראשי תבות שיהי נחת עד מאה ועשרים,
מי שיוזק וילמד רשב"י, יזכה שיתקנים בו, שיהיה נחת עד מאה ועשרים..."

האדמו"ר נכנס

הצדיק רבי דוד: ברוך הבא! ברוך הבא! מה שלום כבוד הרב?
האדמו"ר: ברוך השם, השי"ת יעזר הלאה שנוכל להקנים את הזהר הקדוש בכל בית יהודי.
 הצדיק רבי דוד: ... יבשר טוב על הקלל ועל הפרט יבוא טוב ויקבל טוב.
 הצדיק רבי דוד: אומר לכבודו אני רואה אנשים נכנסים, עם חוברות כאלה ערקה של שעה שקבדו
 הדפים, ממש דברים העומדים ברומו של עולם, לקרב את הגאולה, לקרב את הגאולה,
האדמו"ר: ספר על הרעיון של תתק"ס חוברות
 הצדיק רבי דוד: הרשב"י הכריק את ההכרקה הזאת להאדמו"ר!
 הצדיק רבי דוד: כבודו, אנשים נכנסים, אני רואה כבר הוצאתם הרבה חוברות ממש יותר חדש
 עכשו הוצאתם יותר גדולים קצת, אני רואה יותר יפים, מעליו בקדש, עכשו מעליו בקדש, (קריאת
 התפילות). בגין דא יפקון מן גלותא - עכשו רואים את זה בפועל
 רבי דוד: פתח את הזהר הקדוש ונפתח דברי הרשב"י שכתב לזכות את ישראל מסוף העולם ועד
 סופו, והתמלא הצדיק כלל שמחה, ואמר בזה הלשון: כבודו הרי מקנים זאת, "מה רב טובך אשר
 צפנת לחוסים בך" שמגלגלים על ידי כבודו לקרב את הגאולה, ולהביא משיח צדקנו. כבודו לא זקוק
 להסקמות על דברי הרשב"י, לדברי הרשב"י בעצמו אין צורך לשום הסקמות.
 אני קורא בזהר כל יום, אני מצטרף לעושי מצוה אנחנו תומכים וסומכים על כל מה שעושים, שיהיה
 בזה סימן ברכה ויתנהו מאה קדוש השם.
 אני רואה כל הצבור נכנס עם הדברים האלה... מה שקבדו עושה זה דברים שאף אחד לא עושה

בעולם (אמר זאת בהדגשת יתר), הניחו לכבודו מקום מן השמים להתגדר בו. הקדוש ברוך הוא שמח בכבודו וימשיך וישפיע על הכלל ועל הפרט לקדש שם שמים, להרבות כבוד שמים.

שוב חזר הצדיק ואמר שוב: אני רואה אנשים נכנסים עם החוברות האלה, וזה דברים נפלאים זה דבר נפלא, זה דבר נפלא - זה נח לשמים ונח לבריות.

הרשב"י ראשי תבות ישפע שפע רב בכל העולמות, צריך לזה הרבה שפע כי זה עולה הון תועפות.

(היה מלא התפעלות מהספרים והדיסקים שיצאו לאור, זהר השיעור היומי ועוד), ואמר בהתפעלות "איזה דברים"?! תזכה לקדש שם שמים, הקדוש ברוך הוא ישמח את כבודו ויהיה קדוש ד' על ידי כבודו, אנשים נכנסים עם הדברים, להביא את הישועה, ובפרט עכשו, כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, כי ירבו ימיו ויסיפו לה' שנות חיים חזק חזק ונתחזק, אם זקני (הספא קדישא) היה רואה את כבודו הוא היה רוקד, היה קודע לשמים, הוא היה יודע להעריך אנהנו לא ראויים מספיק להעריך את הוזהר הקדוש.

הוזהר הקדוש לא היה זו מידו של מורי ורבי זקני.

אשרי מי שהקדוש ברוך הוא מזהיר על ידו שתבוא הישועה, שהקדוש ברוך הוא ישמח את כבודו עם אלוקי אברהם כי לאלוקים מגני ארץ מאד נעלה.

... **הרשב"י** ראשי תבות ישפע שפע רב ב'כל ה'עולמות, יכתב את זה בפותרת:

"שמעונו" ראשי תבות ש'יהיה נ'חת ע'ד מ'אה ו'עשרים, מי שיזכה וילמד רשב"י יזכה שיתקיים בו, שיהיה נחת עד מאה ועשרים שנה, הקדוש ברוך הוא יתן להם עוז ותעצומות להמשיך עם המפעלים האלה בכל העולם, לא רק בארץ ישראל, שכלם יהיו שתפים לקרוב הגאולה, שכל יהודי ויהודי יהיה לו חלק... "ואתם הדבקים בד' אלוקיכם חיים כלכם היום, בן פורת יוסף". כזה ראה וקדש. וד' יצליח דרכך. "כי שם ד' נקרא עליך ויראו ממך".

נשק את היד של האדמו"ר וליווהו.

הגבאי ר' ישראל אמר שהצדיק לא היה כמעט אף פעם בשמחה גדולה כזו, ולא דבר כל כך הרבה בהתפעלות כל כך.

האדמו"ר נתן מתנה חבילה שלמה עם ספרים, והצדיק רצה לשלם, והאדמו"ר אמר: אני מחלק לכל העולם בחנם, ומהצדיק אני אקח כסף???

"אם זקני היה רואה את כבודו (הספא קדישא, רבי ישראל אבוחצירא)

הוא היה רוקד, היה קודע לשמים,

הוא היה יודע להעריך

אנהנו לא ראויים מספיק להעריך את הוזהר הקדוש"

ספר הזוהר הקדוש חק לישראל דף היומי
עם לשון הקודש – מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
מסדר על הפרשיות

ספר זוהר השבת – לאבות ופנים, זקנים עם נערים
עם לשון הקודש – מנוקד מפסק ומחולק לקטעים
מסדר על הפרשיות

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

מִגְלַת עֲמֻקּוֹת

חַיִּים וְפִעֻלָּיו

”אִישׁ אֱלֹקֵי קָדוֹשׁ מִן הַקְּדָמוֹנִים,
מִגְלַת עֲמֻקּוֹת רֵזִין וּמַטְמוֹנִים,
הוּא שְׁאוֹמְרִים עָלָיו
שֶׁדִּבֶּר אֶתֹּו אֱלֹהֵהוּ פָּנִים אֶל פָּנִים,
הֶגְאֹון אֲב־דּ וּר־מ מוֹ”ה נָתַן נָטַע
בֶּן מוֹ”ה שְׁלֵמָה שְׁפִירָא זצ”ל,
נִפְטָר בְּיוֹם ד' י”ג אָב שַׁצ”ג לַפ”ק”

(נִסְחָ מַעֲבָתוֹ)

הַסֵּפֶר יוֹצֵא לְאוֹר חוֹדֶשׁ אָדָר א' תשע”א

תוכן הענינים

ג	בעל ה"מגלה עמוקות" זכותו יגן עלינו
ג	מתולדותיו
ג	התמנותו לראש ישיבה
ד	מדברי הגדולים עליו
ד	החיד"א כותב עליו: שמעתי שהיה לו מגיד
ד	מנפלאותיו
ה	רוח הקודש
ז	נסיון הס"מ להכשילו
ז	אליהו הנביא אצל בעל "מגלה עמוקות"
ח	ספור הגלות של בעל "מגלה עמוקות", מובא בדפי בית המדרש קראקא
ט	הדין תורה שהשאיר את ה"מגלה עמוקות" לרב בעיר קראקא
י	מעשה הקצבים שהאכילו טרפות בימיו של בעל ה"מגלה עמוקות"
טז	"הוא שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים"
יז	מן השמים הספיקו שבעל "מגלה עמוקות" יהיה משיח
כ	כדי לפענח את הספור הזה, נעתיק עוד ספור שנרשם בפנקס החברה קדישא
כא	חבוריו הקדושים הנוצעים לנו
כא	רשימת הספרים
כא	יומא דהילולא
כב	פה נחקק על מצבתו

פרק א

א. בעל ה"מגלה עמוקות" זכותו יגן עלינו

בשנת שמ"ה נוספה חוליה חשובה, המפארת את שושלת משפחת שפירא. להגאון הקדוש רבי שלמה שפירא, בן הגאון הקדוש רבי נתן נטע, אב בית דין הוראדנא, בעל "מבוא שערים" על "שערי דורא ואמרי שפר" על פרוש רש"י על התורה - נולד בן וקרא שמו על שם אביו - נתן נטע, שכרבות הימים נתפרסם על שם ספריו הקדושים "מגלה עמוקות".

ב. מתולדותיו

הרב הקדוש המקבל האלקי רבי נתן נטע שפירא, זכותו יגן עלינו; נולד בפולין, בשנת שמ"ה. בהיותו בן ח"י שנים, לקחו לחתן לבתו הצדיק והנגיד רבי משה אבטלעס.

נכדו הגאון הקדוש רבי יונתן אייבישיץ כותב, כי זקני ה"מגלה עמוקות" היה פה שלישי למרו האר"י זכרונו לברכה. וכפי הנראה כונתו, שקבל מפי הגאון הקדוש רבי ישראל סרוק, תלמיד האר"י, כי רבנו מביאו בספרו כמה פעמים.

ג. התמנותו לראש ישיבה

בהיותו עדן צעיר לימים, נתעטר בעטרת ריש - מתיבתא על ארץ רבה, קהלה קדושה קראקא - כרכא דכולי ביה, וכונן בה ישיבה גדולה לתלמידים הרבה. רבנים

וגאונים יצאו מבית מדרשו, ושם עסק בתורה בקדושה ובטהרה יומם ולילה, לא הניח דבר גדול, מעשה מרובה, ודבר קטן, היות דאבני ורבא, והרביץ תורה באפן נעלה ומיחד, כאשר העיד עליו בנו הגאון הקדוש רבי שלמה, בהקדמתו לספרו הקדוש "מגלה עמוקות" על ואתחנן: "ובעת למדו עם תלמידיו המקשיבים לקולו, הוציא גחלים ולהבות, בנה חרבות שלשה המה מטיבי הלכות נחצבות, בהם הראה חריפותו ובקיאיותו, ועמק שכלו הרחבות, כל התורה בהם מרפכות עם ראשי ישיבות..."

רבנו הקדוש זכה לשתי שלחנות, תורה וגדלה במקום אחד, כי "נתן לו אלקים עושר ונכסים ורב פנינים, והשליטו לאכול מהם מעדנים, נתן פזר לאביונים, לחמו נתן מימיו נאמנים... מיהב יהיב משקל לא שקיל, אין כסף נחשב אצלו למאומה כמימי שלמה", מתוך עדות בנו הגאון הנכתב למעלה. ובספר "כלילת יפי" מוסיף, שהודות לכך שלא היה רבנו צריך לטול מאומה מהקהל, היו דבריו נשמעים. וזהו כוננתו בזה שכתב "מיהב יהיב, משקל לא שקיל".

בעונותינו הרבים לא האריך רבנו ימיו עלי אדמות, ונסתלק בדמי ימיו ביום ד' י"ג מנחם אב שנת שצ"ג, והוא רק בן מ"ח שנים. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן. ("עלים לתרופה", ואתחנן תשנ"ו, עמוד ג')

פרק ב

א. מדברי הגדולים עליו:

ידוע מהבעל שם טוב הקדוש, שחבב מאד שלוש משפחות בישראל, והעיד עליהם שהם מיחסות ונקיות דור אחר דור, והם משפחות: מרגליות, הורביץ ושפירא. [ולנוסח אחר: רפופרט (כהנים), הורביץ (לוויים), ושפירא (ישאליים)]. והוסיף, שכאשר אחד ממשפחות אלו מוריד דמעות מעימקא דלבא, מיד נענה.

ב. החיד"א כותב עליו: שמעתי שהיה לו מגיד

בספר בן גורני (פרשת עקב) מספר על בקור של אליהו הנביא ואלישע אצלו. וכן חרות על מצבתו: הוא שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים.

פרק ג

א. מנפלאותיו:

מספרים, כי בימיו חי בקראקא יהודי אמיד, שהיה נוהג מדי יום, בדרך אלו אל בית המדרש, לחלק נדבות ליהודים עניים שהתיצבו משני צדי השביל. בין מקבלי הנדבות היה גם נוצרי אחד. פעם בא הגוי וגילה בסוד ליהודי העשיר, שהנוצרים מהסביבה

מתכוננים ביום זה וזה לעלות לקראקא, לשדוד ולהרג את יהודי העיר, ובקש שלא יגלו כי הוא שגילה את הסוד.

היהודי העשיר בא אל ה"מגלה עמוקות" וספר לו על האסון העומד להתרחש. הרב צוה על היהודים שיילכו באותו לילה לבית הקברות, ילבשו לכן, יתעטפו בטליתות וכל אחד יחזיק ברדלף בידו, וכשיתקרבו הגוים יקומו כלם ויצאו לקראתם. כשהתקרבו הגוים, ראו והנה קמו הסתים מקבריהם... פחד גדול נפל עליהם, ומרב בהלה החלו לברוח; נפלו ונפצעו, ורבים נפלו לתוך הנחל (הוויסלה) העובר ליד בית הקברות, וטבעו. ("דברי שלום ואמת", ב"ב תשנ"ג, עמוד מ"א)

ב. רוח הקודש

בספר "מגלה עמוקות" (דפוס לעמבערג בשנת תרמ"ד) בסופו, מביא דבר זה בשם הגאון רבי מרדכי זאב אורנשטיין זכרוננו לברכה, שקבל איש מפי איש מעשה אחד מהגאון בוצינא קדישא שהיה בקראקא, שהט"ז ("טורי זהב") זכרוננו לברכה היה אב בית דין בקהלה קדושה לבוב (לעמבערג), ורצה לנסע פעם אחת לחמיו הב"ח ("בית חדש") זכרוננו לברכה, שהיה אב בית דין בקהלה קדושה קראקא. והיו תלמידי חכמים ונגידי הדור עושים לו כבוד בשעת נסיעתו, ובבואו לעיר קראקא שמעו אנשי העיר קראקא שהט"ז זכרוננו לברכה נוסע לעירם להרב הב"ח זכרוננו לברכה, ועשו לו כבוד גדול, והיו נוסעים לקראתו, וכמה אנשים הולכים לקראתו רגלי לתן שלום להרב הט"ז זכרוננו לברכה, וכבוד גדול עשו לו. והרב הקדוש "מגלה עמוקות" לא הלך לקראתו. ולא עוד, אלא אפילו כשבא לעירו והיו רצים כמעט כל אנשי העיר לקבל פני הט"ז, לא הלך אצלו לתן לו שלום. ולא עוד, אלא אפילו הבית המדרש שהט"ז בא להתפלל, והיה בא גם כן להתפלל בבית המדרש הזה, לא הלך אצלו לקבל פנים ולתן לו שלום, והט"ז היה עומד אצלו להתפלל ולא פנה אצלו לתן לו שלום.

והיה הט"ז חלוש דעתו מתוך זה. ביום הראשון היה אומר, אולי מקרה הוא, אפשו שהוא בעומק עיון במחשבתו ולא ראה אותו. ואחר שעברו ג' ימים ולא נתן לו שלום, היה לו תרעמת גדול עליו.

והלך הט"ז אצל חמיו הב"ח וספר לו שהוא לא נתן לו שלום. והיה זאת בערב שבת קודש, והיה להב"ח גם כן תרעמת גדול עליו. וצוה לקרא לגדולי הדור אשר בעיר קראקא, וספר להם המעשה. והוא לא רצה לעשות משפט לעצמו, והיה מצפה מהם יאמרו לזה. והם אומרים, שהיום ערב שבת אין להם פנאי לעין אם הוא בזיון תלמיד חכם או לא, והחליטו, שבמוצאי שבת קודש יבואו כלם אל הב"ח לביתו ואז יעינו בדבר זה, ויקנסו אותו לכתב עליו שמתא.

וכן היה, במוצאי שבת קודש באו כלם אל בית הב"ח לעין בדבר זה, והיה הדבר הזה בשתיקה שלא ידע שום בן אדם מזה. והיה הרב הקדוש בעל "מגלה עמוקות" יושב

מגלה עמוקות - חיינו ופעלנו

בסעודה שלישית עם האנשים המסתופפים בצלו כדרכו תמיד, והיו מודיעים לו מן השמים, כי הט"ז והב"ח ושאר הגדולים הסכימו לשמתו. והיה מקצר בסעודה ועשה הבדלה, והלך בביתו אנה ואנה, ולא ידע במחשבתו איך לעשות.

והיה מנהג בקראקא מקדמת דנא, אם היה שאלה בשאלת הראה היו שואלים להרב "מגלה עמוקות" ולא להב"ח. והזדמן, כי במוצאי שבת קודש הזה, לאחר שהשוחטים שחטו כדרכם תמיד, והיה להם שאלה בטרפת הראה, באו לשאול מהמגלה עמוקות, והוא לא רצה לפסוק השאלה. והיה מספר להם המעשה, איך שעשו אסיפה בבית הב"ח והסכימו לשמתו, ובשביל זה לא רוצה לפסוק השאלה עד שילכו לבטל דבר זה, ואז יפסק להם. והיו אומרים לו, איך ביכלתם לילך לעשות כדבר הזה, הרי הט"ז והב"ח ועמם כל הגדולים, ואיך יוכלו להעזי נגדם. והשיב להם הבעל "מגלה עמוקות", שיאמרו להם שהוא צוה לעשות דבר זה ולבטל את החלטתם.

הם הולכים לבית הב"ח והיו חוטפים הניר אשר היה מנח על השלחן, וקורעים אותו לחתיכות וזורקים החתיכות ניר לארץ. והיו אומרים שהמגלה עמוקות צוה להם לעשות כן, והיו מבטלים את כל הענין בשעת מעשה.

והיה כראותם את הדבר הזה, היו חושבים שמחר ביום ראשון בודאי יתן ה"מגלה עמוקות" שלום לט"ז, אבל גם למחר לא נתן לו שלום, עד יום ד' בשבוע זו, אז הלך ה"מגלה עמוקות" לבית המדרש לט"ז ונתן לו שלום, והט"ז לא רצה לתן לו שלום בחזרה, והיה מתקוטט עמו, שהוא עובר על דברי רבותינו זכרונם לברכה.

והוא שומע ולא היה משיב לו דבר, עד שהט"ז היה מדבר איזה דבורים, ואז בעל ה"מגלה עמוקות" השיב לו: יאמין לי שהוא לא רצה לצער אותו, אלא שהט"ז היה בנדוי מן השמים.

וכשמע הט"ז את דבריו שאל לו, מפני מה היה מנדה, שהיה מפשפש בדבר זה ולא מצא עברה בידו שיהיה עבור זה מנדה?

והיה ה"מגלה עמוקות" מספר לו, כי בשעה שנסע מעיר לעמבערג והיו עושין לו כבוד גדול עד לאחר השראנקין, ויגבה לבו מעט. ואלמנה אחת רצה אחריו והיתה בוכה וצעקה לפניו, ולא נשמע לה, והיתה בוכה כל היום היא ובניה שלא היה להם פרנסה. והיה רעש גדול בשמים מדבר זה, והיו מנדין אתכם עד שלושים יום. והיום כלו הל' יום, והיו מתירין אתכם מן השמים, לכן לא יכלתי לתן לכם שלום עד היום.

והשיב לו הט"ז זכרונו לברכה: לא ידעתי מזה, כי חשבתי אפשר בנה חלש ומחמת זה צעקה.

(הרב הצדיק רבי אריה מרדכי רבינוביץ זכר צדיק לברכה, אב בית דין בני ברק, "קריני ראם" בני ברק)

תשנ"ה חלק א', עמוד ע"ד).

ג. נסיון הס"מ להכשילו

הרב בעל "מגלה עמוקות" זכותו יגן עלינו היה חשוב ונכבד בפמליא של מעלה. אמר הס"מ: תנו לי רשות ואנסנו, אבל בתנאי שלא יגלו לו מי אני. קבל ההבטחה "ויצא לדרכו". התגלה הס"מ בדמות אליהו הנביא זכור לטוב, הציג לו ללמד אתו, בתקוה כי בהתקרבות זו יצליח במשך הזמן איכשהוא להכשילו. ענה לו הרב: בוא מחר ותקבל תשובה. בלילה בעלית נשמתו של הרב, שאל בפמליא של מעלה אם ללמד עם האיש הזה ולא נענה (עקב ההבטחה שקבל הס"מ). למחרת, כשהגיע הס"מ לקבל את תשובת הרב, דחה אותו למחר. בלילה השני שאל בפמליא של מעלה, ושוב לא קבל תשובה, ועוד פעם דחה את הס"מ למחר. כך חזר הדבר בלילה השלישי. ביום השלישי, כאשר חזר הס"מ לקבל התשובה המיחלת מהרב, אמר לו: כנראה שאין אתה אליהו הנביא ולא אלמד אתך, כי זה פעמים דחיתי אותך ובכל זאת חזרת פעם שלישית, מתקבל על הדעת שאין אתה אליהו, משום שאליהו הוא קפדן כמאמר חכמינו זכרונם לברכה: "הא קפיד מר", ואלו אתה אליהו לא היית מגיע אלי פעם שלישית.

(הרב הצדיק רבי משה מאיר הלוי רוזנשטיין זכר צדיק לברכה מברדיטשוב צפת. "עבודת הלויים",

ירושלים תשנ"ז, עמוד ע"ח).

ד. אליהו הנביא אצל בעל "מגלה עמוקות"

מספרים על בעל "מגלה עמוקות", שהתגורר בקראקא בזמן שהב"ח ("בית חדש") כהן פאר כרב העיר. פעם הלך הב"ח ברחוב, וראה שני אנשים הולכים ופניהם מאירות כשמש בצהרים. אחריהם ראה עוד ארבעה אנשים, אחד מבגר ושלשת האחרים צעירים יותר ופניהם של אלו היו שחורות כזפת. ארבעה אלו רצו אחרי שני האנשים, אף לא הצליחו להשיגם. לאחר ששני האנשים בעלי הפנים הזוהרות כבר נעלמו מהעין, נגש הב"ח לאנשים שחורי-המראה, נתן להם שלום ושאל אותם מי הם, אף הם סרבו לענות. חזר הב"ח ואמר להם: אני כאן המרא-דאתרא, ואם אני שואל, עליכם לענות לי. נתברצו הארבעה ואמרו: הרב צודק ועלינו לענות: אנחנו גיחזי ושלשת בניו... ומי הם שני האנשים שרצתם אחריהם? שאל הב"ח. הם אליהו הנביא ואלישע. אחד מהענשים שלנו הוא, שאנחנו תמיד רצים אחרי אלישע, אבל איננו מצליחים להשיגו. ולאן הלכו עתה השנים? הוסיף הב"ח לשאול. הם הלכו לבעל "מגלה עמוקות", ענו. הלך הב"ח ל"מגלה עמוקות" ואמר לו: יודע אני כי אליהו הנביא נמצא אצלך. שאל אותו: למה איננו בא אלי? שאל ה"מגלה עמוקות" את אליהו הנביא, וענה לו, כי לרב של עיר מכר שותהיה לו שמינית שבשמינית גאָה, שאם לא כן בעלי הבתים ירמסו אותו תחת רגליהם, אבל מכל מקום איננו יכול לבוא אליו!

(הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זכר צדיק לברכה, "הגדת ר' שלום", ירושלים תשס"ו, עמוד רפ')

פרק י

א. ספור הגלות של בעל "מגלה עמוקות", מובא בדפי בית המדרש קראקא, כך:

למשה יעקובוביץ, אחיו של הפרנס האמיד יצחק יעקובוביץ' המפרסם, שגם הוא היה סוחר אמיד בפני עצמו, היו חמש בנות. את ארבעת הראשונות השיא בזו אחר זו לאברכים תלמידי חכמים, מהמבחרים שבבני פולין. בשביל הבת האחרונה בקש את המעלה שביניהם, ולשם כך נסע לישיבה בלובלין ובקש מהרב שיצביע בפניו על הטוב שבתלמידי הישיבה, והלה הציע בפניו את הבחור נתן נטע, שלימים התפרסם כבעל ה"מגלה עמוקות".

הבחור היה צעיר בישן וצנוע, וכשנסו גיסיו לעתיד לתהות על קנקנו, לא שש החתן החדש לשתי פעלה עמו, והעדיף להתרכז בספר שלפניו. החתנים כבר החלו לרמז לחמיהם על ה"מקח טעות" שעשה עם החתן החדש, והלה נסה לבוא בדברים עם בתו שתותר על ה"תכשיט" שאינו ראוי לה ולמעמדה. אף זו התעקשה, שאם מה יצא הדבר הרי שלו, ודוקא לו היא תנשא, ובו חפצה בפשה.

אחר הנשואין השתדלו בני המשפחה להתרחק מבני הזוג, שאינם מביאים כבוד למשפחה הנודעה.

באחד הערבים, הלך ר' משה ברחוב ומצא את בתו יושבת לבדה על מדרגות הבית, ומשתתה אביה מדוע אינה ספונה בביתה החמים, נענה, שבפעלה לומד שם עם אליהו הנביא והיא אינה חפצה להפריע לו. דבריה העלו את חמתו עד להשחית - "מעשיות כאלו מספר חתנו הנחמד לבתו כדי לזרק אותה החוצה מהבית: לומד עם אליהו הנביא..."

קרא ר' משה לחתניו, וספר להם את המעשה הנבזי, ויחדיו החליטו לעלות אליו ולהטעים את החצוף מנחת-לשונם, ואולי גם קצת מנחת-זרועם.

אף משהניח הראשון שבהם את רגלו על המדרגה התחתונה לבוא הבית, נפל תחתיו ללא רוח חיים. הבינו הנותרים שיש דברים בגו, ובקשו לפיס את החתן.

אף ר' נתן, משראה שבגללו נגזרה מיתה על אדם, נהג בעצמו את ענישו של הורג נפש בשגגה, ויצא לגלות. ולא פחות מכך, הניעו הפחד מידו הקשה של חמיו וגיסיו.

ר' משה העשיר שראה שנשאר עם בתו העגונה, החל לחפש את חתנו בכדי לפיסו. אף הלה נעלם ללא עקבות. החל ר' משה לשלח אגרות לכל מכריו וידידיו בערים השונות הקרובות והרחוקות, לרכנים שונים, לפרנסים וראשי הקהל, ובהן תאור של חתנו האובד, ובקשה לאתר, לפיסו בדברים, ולהביאו חזרה לקראקוב אל אשתו העגונה ובתו.

חלפו חֲדָשִׁים, וְכָל סִימָן חַיִּים מֵהַחַתָּו הִנֵּעַדָּר לֹא נִתְקַבֵּל.

ר' נתן עָרַף אֶת גְּלוּתוֹ כְּדָבְעִי, וְלֹא לוֹ בָּעִיר אַחַת יוֹתֵר מִלִּילָה אֶחָד, כִּף שִׁקְשָׁה הָיָה לְאַתְרוֹ. אֶף בְּדִיּוֹק כַּעֲבוּר שָׁנָה לְהִסְתַּלְקוּתוֹ, שָׁב ר' נתן הַבֵּיתָה וְנִתְקַבֵּל שָׁם בְּכָבוֹד רַב.

מָה הִנֵּיעוּ לְשׁוּב, וְכִיצַד מִצְאוּהוּ? - מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כִּף הָיָה:

בְּאַחַד מֵעֲרָבֵי הַשְּׁבָתוֹת, הִזְמַן ר' נתן יַחַד עִם קִבְצָן נוֹסֵף אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל אֶחָד מֵעֲשִׂירֵי הַקְּהֵלָה לֶאֱכֹל שָׁם אֶת סְעוּדַת הַשְּׁבָת. הַקִּבְצָן הָאֶחָד חָמַד לוֹ אֶת אַחַת מִכַּפּוֹת הַכֶּסֶף, וּמִחֲשֵׁשׁ פֶּן יִכְחִינוּ בְּנֵי הַבֵּית בְּחִסְרוֹנָה וַיַּחֲפֹשׂוּ בְּכָלִיו, הַחֲלִיט לְהִטְמִינָה בְּכָלִיו שֶׁל ר' נתן. אָכּוּ, מִי מִבְּנֵי הַבֵּית הִכְחִין בְּחִסְרוֹן הַכֶּף, וַחֲפוּשׁ נִעְרַף בְּכָלִיהֶם שֶׁל הַקִּבְצָנִים, וַתִּמָּצֵא הַכֶּף בְּאַמְתַּחַת ר' נתן. אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה!

ר' נתן נִלְקַח לְבֵית הָרֵב וְשָׁם נִגְזַר דִּינוֹ, שֶׁלְאַחַר הַשְּׁבָת יַעֲמְדוּ בְּשׁוּרָה כָּל בְּנֵי הָעִיר וְהוּא יַעֲבוֹר בֵּינֵיהֶם וְיִסְפֹּג אֶת הַמַּכּוֹת, הַקְּלָלוֹת, הִירִיקוֹת וְהַעֲלֹבוֹנוֹת הַמַּגִּיעוֹת לְגִנְבַּ שְׁכָמוֹתוֹ, הַמִּנְצֵל אֶת טוֹב לְבוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית לְהַעֲלֵמַת כַּפּוֹת הַכֶּסֶף שָׁלוּ.

אָכּוּ כִּף הָיָה, וְהוּא עָבַר בֵּינֵיהֶם וְסִפֵּג אֶת הָרְאוּי לוֹ בְּנִפְשׁ שְׁלוֹה.

הַתְּנַהֲגוּתוֹ הָאֲצִילִית עוֹרָרָה אֶת תְּשׁוּמַת לְבוֹ שֶׁל פְּרִנָּס הָעִיר שֶׁהִתְבּוֹנֵן בְּפָנָיו וְצוּרַת הַהִתְנַהֲגוּת שָׁלוּ, שֶׁלֹּא תִאָּמַר לְדָמוֹת הַקִּבְצָן וְהַגִּנְבַּ הַמְקַבְּלִים. וְאִזּוּ נִזְכָּר הוּא בְּמִכְתָּב שֶׁקִּבֵּל מִר' מֹשֶׁה יַעֲקֹבֹבִיץ, וְכִי הָאִישׁ הַמְבָּזָה עוֹנָה לְתֹארוֹ הַחַתָּן הִנֵּעֵלָם.

קָרָא הַפְּרִנָּס אֶת הַקִּבְצָן לְבֵיתוֹ, וְהִחֵל לַחֲקֹר אוֹתוֹ לְשִׁמּוֹ וְלִמְקוֹמוֹ. וְהָלָה לֹא הִסְתִּיר דָּבָר, כִּי הִבִּין שִׁמָּה' הָיָה הַדָּבָר לְבִזּאוֹתוֹ בְּבִזּוֹי גָּדוֹל כָּל כֶּף, בְּכַדִּי לְכַפֵּר עַל חֲטָאוֹ שֶׁבִּשְׁוֹגַג וְלִהְיֵיבוֹ אֶל בֵּיתוֹ.

ב. הַדִּין תּוֹרָה שֶׁהִשְׁאִיר אֶת הַ"מַּגְלָה עֲמוּקוֹת" לְרֵב בָּעִיר קְרֵאקָא

הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ בַּעַל "מַגְלָה עֲמוּקוֹת" זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אֵב בֵּית דִּין קְרֵאקָא, נוֹדֵעַ לְגָאוֹן אֲדִיר וְאִישׁ קְדוֹשׁ מְאֹד.

פַּעַם אַחַת גָּמַר בְּדַעְתּוֹ לַעֲזֹב אֶת הַרְבָּנוֹת בְּקְרֵאקָא וּלְהִתְיַשֵּׁב בְּעִירָה קְטָנָה, כְּדִי לִהְיוֹת יוֹתֵר פָּנוּי לְעֶסֶק הַתּוֹרָה וְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרַךְ, וּבִזְדָּאִי הָיָה לוֹ עוֹד הִרְבֵּה עֲנִיָּנִים בָּזָה.

וּבְטָרֵם בָּא לְהִים מִחֲשַׁבְתּוֹ, עָמְדוּ לְפָנָיו לְדִין, עָנִי עִם עָשִׁיר, וְהִצִּיעוּ טַעֲנוּתֵיהֶם שִׁפְשֹׁר בֵּינֵיהֶם. הָעָשִׁיר טָעַן, כִּי הָעָנִי הִתְפָּרַס מִחֲנוּת קְטָנָה לְמַכִּירַת "בֵּיגֶלְעָר" וְהָרוּיחַ מַעֲט וּבְטָרָחָה גְּדוֹלָה, וְהָיִיתָ שֶׁהוּא אִישׁ יָרָא שְׂמִים וְעוֹבֵד ה', הִצַּעַתִּי לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׁתַּפּוֹת עָמִי, שְׂאֵנִי אֶסְפֶּק לוֹ דִּי פְּרִנָּסְתּוֹ, וְהוּא יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה. הוּא הַסִּכִּים לְדַבְּרִי וְסָגַר אֶת חֲנוּתוֹ וְהִתְחִיל לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה; וְאֲנִי מִימֵתִי הִבְטַחְתִּי וְנִתְתִּי לוֹ פְּרִנָּסְתּוֹ מִדֵּי שָׁבוּעַ. וְעַתָּה, כַּעֲבוּר ג' חֲדָשִׁים, הִתְחַרַּט הָעָנִי עַל הַדָּבָר וְרוֹצֵה לַחֲזֹר לְחֲנוּתוֹ, וְאֵינֶנּוּ מְרַצָּה בָּזָה כִּיּוֹן שֶׁכָּבַר זְכִיתִי בְּמִצְוָה. לַעֲמֹתוֹ טָעַן הָעָנִי וְאָמַר: אֲמַת

מגלה עמוקות - חיינו ופעלנו

,

הדבר שהעשיר רצה להיטיב עמי שאוכל לישב על התורה והעבודה במנוחה ושלווה, אבל איני חפץ בזה עוד, כי כשהתפרנסתי מן החנות לא הסחתי דעתי מה' יתברך אף לרגע אחד, כי כשהתחלתי לטחון הקמח, קויתי לה' שייצא קמח טוב מברך ונקי; וכשהסקתי התנור, קויתי לה' שהעצים לא יהיו לחים ויהיו יפים להבערת התנור ואפית הבייגלער; ואחר כך התפללתי לה' שאצליח למכור הכל. וכאשר התחלתי ללמד במנוחה ושלווה, ראיתי שהנני שוכח מה' יתברך כי פרנסתי מזמנתי לי - על כן רצוני לחזור לחנותי, כי טוב לי אז מעתה.

כששמע ה"מגלה עמוקות" אלו הטענות אמר: אם יהודים כאלו נמצאים בעיר קראקא, איננו עוזב את העיר. וכך היה שנשאר שם - ושם מנוחתו כבוד. זכותו יגן עלינו.

(כ"ק אדמו"ר מטאהש שליט"א, "עבודת עבודה", קנדה תשנ"ד, עמוד שי"ז).

פרק

א. מעשה הקצבים שהאכילו טרפות בימיו של בעל ה"מגלה עמוקות":

בשנת שמ"א, מת בקראקוב קצב אחד והשאיר אחריו את בנו היתום. אחד מחבריו הקצבים הכניסו לביתו וגדלו כבנו, יחד עם עוד יתום נוסף. שניהם היו עוזרים לאביהם - מאמצם בחנות האטליז שלו בכל עבודות הבשר: לחתכו, למלחו וכדו'.

שני היתומים עבדו בפרך ולמדו כך בדרך הקשה את סודות המקצוע. השנים גדלו ללא תורה וללא יראת שמים, והיו לנערים מגשמים כשוליות קצבים לכל דבר.

באותם ימים, מחירו של הבשר היה גבוה מאד, בשל המסים הרבים שהטלו על מכירתו: מס העיר, מס המלך ומסי הקהלה - חוץ משכר השוחט, הבדוק המנקר, וההפסד על חלקים האסורים באכילה, שהעלו את המחיר לגבהים כאלו שרק העשירים ביותר יכלו להרשות לעצמם לקנותו. לבתיהם של אלו היו מגיעים השנים עם משלוחי הבשר מן האטליז.

יום אחד מצא אחד מן היתומים מטבע, ובחושו המסחרי הבריא הבין, שלא יהיה לו כדאי לבזבז אתו, אלא החליט לעשות עמו עסקים.

מה עשה? למחרת, הלך לרחוב הגוים וקנה שם בשר טרפה, שמחירו היה נמוך לאין שעור ממחירו של הבשר הכשר, וצרף את חתיכת הטרפה אל משלוח הבשר הכשר, אותו הביא לביתו של אחד מעשירי העיר. כמוכן, שהתשלום עבור המשלוח עלה בהרבה על המחיר שהשב אל האטליז, ואת ההפרש שלשל היתום אל כיסו.

את הרוח השקיע היתום בקניית כמות גדולה עוד יותר של בשר טרפה. וכך הלך והגדיל את הונו. כל זאת, כמובן, תוך שהוא מסתיר היטב את הדבר מעיני הקצב. מעיניו של חברו לא יכול היה להסתיר, ובמשך הזמן הפך גם היתום השני לבעל סוד ולשתף פעיל לדבר עברה.

עם הזמן. הלכו השנים ושכללו את שיטות העבודה שלהם. והיו מעבדים את התשלום עבור המשלוחים לבתים אצלם ליום יומים. ובאותו הזמן היו מנצלים לקניית בשר טרפה שנמכר למחרת כבשר כשר.

השלב הבא היה לבים ריב בין אחד הנערים למעסיק, כך שזה שלחו מעל פניו והלה הלך והשכיר עצמו למשלוחים באטליז אחר, שם הפעיל את אותה השיטה להפקת רווחים.

עם הזמן הלך הונם וגדל, ועם האכל בא התאבון, והעבודה עבור אחרים כבר לא נראתה להם כמספיקה, והם החליטו לפרש ולפתח באמצעות הסכום שבידיהם אטליז משלהם, מתוך הכוונה להפעיל את שיטתם למכור בשר טרף ככשר באפן נרחב יותר.

כך עשו. במקביל לפתיחת החנות ברבע היהודי, שכרו מחסן באזור הנוצרי, שם היו שוחטים או הורגים מדי פעם עגל או פרה ללא פקוח רבני באפן לא כשר, ומוכרים את בשרם בחנותם ככשר.

עבודתם נעשתה בזהירות ובפיקחות רבה, כך, שיכלו להמשיך בתרמית לארץ שנים. איכות הבשר והמחירים הזולים שיכלו להציע, הביאו באפן טבעי להגדלת מספר הלקוחות שלהם על חשבון בעלי אטליז אחרים, ומסחרם ורווחיהם עלו מעלה מעלה.

עם העשר בא גם הכבוד. השנים רכשו לעצמם בתי פאר, נשאו לעצמם נשים מן המשפחות המיוחסות, סחרו בבקר ובצאן; כך, שלמרות בורותם, הפכו השנים לאנשים נכבדים ומקבילים בחברה היהודית. לבנותיהם בחרו חתנים תלמידי חכמים שיכלו להתגאות בהם ולחפות בכך על בורות שלהם, ואת בניהם שלחו ללמודים בישיבות הטובות שבפולין.

שנים על גבי שנים האכילו השנים עיר שלמה, עיר המלאה בחכמים וסופרים, בנבילות וטרפות. אף... אף לא לעולם חסון, ושכרם בא להם ממקום שלא תארו בנפשם.

לאחד מסעודות השמחה שהתקיימו בעיר, הזמן גם הרב בעל 'מגלה עמוקות', הלא הוא רבי נתן שפירא, הדרשן הגדול והמקבל האלמי. "צדיקים אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם" – למדונו חכמינו זכרונם לברכה, ואכן, כאשר הגיש המלצר את הבשר – שהובא מחנותם של השנים – רתתה ידו משום-מה, ונשמטה הצלחת

מידו ונפלה ארצה, ונמאס הבשר מאכילה. שב המלצר והביא צלחת אחרת, וכמעשהו בראשון כך בשני: שוב, משום מה, לא הצליח להביא אותה אל יעדו, והבשר שבה נשחת - כל זה למול עיניהם של כל המסבים, ובהם הרב בעל 'מגלה עמוקות'. רק בפעם השלישית, הצליח המלצר סוף-סוף להעמיד את הצלחת על שלחן המזמנים. הרב הבין שיש דברים בגו, ונמנע מלאכל מן הבשר המגש, ואף הורה לנוכחים שלא לגעת בו.

לאחר מכן, עם שובו לביתו, שלח לקרא לקצבים בעלי החנות. משבאו לפניו, שאדם ודורשם על אודות כשרות הבשר הנמכר בחנותם.

הללו כמובן נמנעו מכל הודאה על מעשיהם, ואשרו את כשרות הבשר בחנות שלהם. הרב, שבקי היה גם בחקמת הפרצוף, הבין מתוך הדברים שלא הכל נאמר, ולא הכל כשורה, אף הוכחות לא היו בידו.

למחרת, משהגיע אחד מחתניהם ללמודיו בישיבה, קרא לו הרב ובקש ממנו, שכאשר ישוב הביתה ישב שם, בביתו של חמיו, וילמד בקול על עגשו של המאכיל טרפות.

אכן, משחזר חמיו-הקצב הביתה, שמע את חתנו לומד לפי תמו מתוך הספר על חמרת העברה של האכל טרפות, ועוד יותר של זה המאכיל לאחרים טרפות במזיד. בין השאר למד החתן את הספור הבא מתוך התלמוד ירושלמי במסכת תרומות, המספר כך:

"מעשה בטבח (=קצב) אחד בצירפון, שהיה מאכיל ישראל נבלות וטרפות. פעם אחת שתה יין בערב שבת ועלה לגג ונפל ומת. והיו כלבים מלקחים בדמו. אתו ושאליו לרבי חנינא (=באו ושאלו את ר' חנינא): מהו מירמיתיה מן קומיהון (=האם מתו לטול את גוית הקצב מפני הכלבים)? אמר לון, כתיב: "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכו אתו" (שמות כב), וזה היה גוזל את הכלבים ומאכיל את ישראל. אמר לון, ארפונן דמדידהון אינון אכליו (אמר להם: הרפו ממנו, שמשלהם הם אוכלים)".

הדברים הפשוטים נכנסו אט אט ללבו הגס של הקצב, והחל להרהר במעשיו לארץ כל אותן השנים. הוא הרהר בעגש הצפוי על פי הספרים הקדושים, שאין לו כפרה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שאין לו תקומה מן הגיהנום לנצח, שנפשו תיקלע בכף הקלע, וכו' וכו'.

יום ועוד יום חולף, והדברים אינם מניחים לו, הוא קורא לשתפו, ואחר התחבטויות הם מחליטים לפנות אל הרב המגלה עמוקות, ראש הישיבה, ולספר לו את האמת ואת כל האמת. מסכת ההונאה שנתגלתה לעיניו היתה אדירה, והוא זמן את השנים להופיע בפני ההרכב המלא של רבני ודיני העיר, כדי לדון בענינם.

הזעזוע בין הרבנים היה גדול, וכשביקשו השנים דרך תשובה עבורם, היו ביניהם שפענו להם ואמרו, שכל דרכי התשובה נסתתמו עבורם, כי "גדול המחטיאו יותר מן ההורגו".

אולם, הרב המגלה עמוקות, מצא עבורם את דרך התשובה הראויה להם, בהתאם לעוונם החמור.

מעבר לצומות, תעניות, סגופים ותפלות, גם צוה אותם הרב שלא יהינו להנות מן הכסף הרב שצברו ממכירת בשר הטורפה. מעבר לכך, כתשובת-המשקל למעשה הרע של החטאת הרבים, צוה להם הרב שיעשו כדלהלן:

בכל שבת מהשבתות הקרובות, עליהם ללכת לאחד מבתי הכנסיות ובתי המדרשות, ועם סיום קריאת התורה, כאשר בית הכנסת מלא אדם, עליהם לעלות על הבימה ולספר על מעשיהם בפרוטרוט את כל אשר עשו, שהחטיאו עיר שלמה באכילת בשר פגולים במשך שנים כה רבות. "אל תמהרו לרדת מן הבימה" - הוסיף הרב ואמר - "עמדו שם מול הקהל ושמעו את כל החרופים והעלבונות שיטחו בכם. אתם ראויים לכך, וזה חלק מכפרתכם!"

עוד הטיל עליהם הרב, שעם סיום התפלה עליהם לשכב ביציאה מבית הכנסת, כך שכל היוצא ידרך עליהם ברגליו, להשלמת סאת הכפרה שלהם. ואם ירצה מאן-דהו להוסיף משלו - יוסיף להם ללא שום מחאה מצדם.

והוסיף הרב: "כל אותה שעה שתהיו שטוחים על הארץ והקהל עובר עליכם ורומס אתכם, יהיה פיהם ממלל את ה'ידי' של יום הכפורים: "על חטא שחטאנו לפני כל הקהל הקדוש הזה".

כך עליהם לעשות במשך חודשים, עד שיעברו בכל בתי הכנסיות ובתי המדרשות הרבים שבירי קראקוב, אותה החטיאו.

כאשר יסימו את סבב בתי הכנסת האמור, כך שלמעשה בקשו מחילה מכל החיים בעיר - עליהם ללכת ולסבב על בתי העלמין, וכל מי שהיה בחיים בזמן שהחטיאו את העיר ויתכן וטעם טעם אסור בגלל מעשיכם - לעמוד על קברו ולבקש ממנו מחילה וסליחה וכפרה, בדמעות ובכי, עד שיעברו כך את כל המתים שחיו בשלשים השנים האחרונות.

עם סיום בקשת המחילה מכל מי שיתכן ועבר על אסור אכילת גבלות וטרפות, על השנים יהיה לצאת לגלות בת שלש שנים. לא יהיה עמם יותר מצרור אחד, ובו לא יותר מכדי סעודה אחת לקיום נפשם. לא ישהו במקום אחד יותר מ'מעט-לעת' (=יממה) אחת. חוץ משבתות וחגים. לא יבוא בשר אל פיהם בכל ימות החול, רק בשבתות וימים טובים, וגם זה רק כזית לצאת ידי חובת בשר. במקום בו ישנו לילה אחד, לא ישנו לילה נוסף. לא יתעכבו בשום מקום בגלל פגעי מזג אוויר; גשם, שלג,

מגלה עמוקות - חיינו ופעלנו

בְּרָד וּכְפֹר לֹא יַעֲצֹרוּם. לִישׁוֹן, יִשְׁנוּ רַק עַל הָאָרֶץ כְּשֶׁאֵבֶן מֵרָשׁוֹתָם. נִדְבוֹת תִּקְבְּלוּ
רַק כְּדֵי חַיִּיכֶם לְצַרְף אוֹתוֹ הַיּוֹם, וּפְרוּטָה לֹא תוֹתֵר בִּידֵיכֶם לְיוֹם מָחָר... וְכָל הַיּוֹם עַל
זֶה הַדֶּרֶךְ.

עוֹד הוֹרָה הָרֵב, שֶׁבְּכָל מָקוֹם אֵלָיו יִגִּיעוּ, יַעֲלוּ עַל הַבִּמָּה לְעִינֵי כָל הַקָּהָל וַיֹּאמְרוּ
בְּזֶה הַלְשׁוֹן:

"יְהוּדִים. לְהוֹי יָדוּעַ לָכֶם שֶׁאֲנַחֲנוּ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל. בְּמִשְׁפַּח עֲשָׂרוֹת בְּשָׁנִים הֵאָכְלָנוּ
אֶת קָהֳלֵת קְרָאקוֹב בְּטִרְפוֹת וּנְבִילוֹת, וְהַכְּשִׁלְנוּ אֶת הָרַבִּים בְּאִלְפֵי וּרְכָבוֹת אֲסוּרֵי תוֹרָה.
עָתָה אֲנוּ מְבַקְשִׁים דֶּרֶךְ תְּשׁוּבָה: אָנָּה, בְּמִטּוֹתָא מִמְּכֶם, הַתְּפַלְלוּ בְּעַד נַשְׁמוֹתֵינוּ
הַחֲטָאוֹת לְאַלּוּקִים וְאָדָם!"

הָרֵב סִים דִּבְרָיו בְּאַמִּירָה זֹאת:

- "לְאַחֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים שֶׁתְּנַהֲגוּ בְּצוּרָה זֹאת, רִשְׁאִים אַתֶּם לְחַזֵּר לְקְרָאקוֹב בְּרִגְלֵי,
לְבַתִּיכֶם וּמִשְׁפַּחְתְּכֶם. אִם יִתֵּן ה' לִי חַיִּים עַד אֵז - הַכְּנִסוּ אֶצְלִי וְאֶדְרִיף לָכֶם אֶת הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר תִּמְשִׁיכוּ בָּהּ. אִם לֹא אֶהְיֶה עוֹד בֵּין הַחַיִּים - תִּמְצְאוּ אֶצְלִי מִמְּלֵא-מְקוֹמִי מִכְּתָב
עָרוֹךְ וְחֲתוּם עֲבוּרְכֶם, שְׁיִנְרָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ!"

הַשָּׁנִים יֵצְאוּ מִיד, לְמֵלֵא אַחֵר הוֹרָאוֹת הָרֵב.

מִקֵּץ שְׁלֹשׁ שָׁנִים, שָׁבוּ הַשָּׁנִים, שְׁבוּרִים וְרִצּוּצִים מִמַּסַּע הַתְּלָאוֹת, לְעִירָם.

לֹא הִיָּתָה פְּשׁוּטָה בְּקִשְׁת הַמַּחִילָה מֵאַנְשֵׁי הָעִיר. מֵעֵבֶר לְזַעֲזוּעַ הָעֲמוּק שֶׁבִּגְלוֹי
שֶׁהִתְגַּאֲלוּ בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים בְּמִשְׁפַּח זְמַן כֹּה רַב, גַּם נִדְרָשׁ הָיָה לְהַכְשִׁיר מִחֲדָשׁ אֶת כָּל
הַמְּטַבְּחִים שֶׁבְּעִיר שֶׁהִפְכוּ עָתָה לְטִרְפִּים; אֶת מֶה שֶׁנָּתַן הָיָה לְהַכְשִׁיר - הַכְשִׁירוּ, וְאֶת
מֶה שֶׁלֹּא הָיָה נָתַן לְהַכְשִׁיר - צָרִיף הָיָה לְהַחֲלִיף וּלְרַכֵּשׁ חֲדָשׁ, כִּי שֶׁהִנָּזַק הַמְּמוֹנִי לְכָלִּל
תוֹשָׁבֵי הָעִיר הָיָה גָּדוֹל, וְהַכַּעַס עַל זֹה הַקְּצָבִים - בְּהִתְאָם.

אַחֵר שְׁלֹשׁ שָׁנִים, שָׁבוּ הַשָּׁנִים לְחִייהֶם הָרְגִילִים כְּבַעֲלֵי תְּשׁוּבָה גְּמוּרִים, שֶׁצִּדִּיקִים
גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִים בְּמַחֲצֶתָם.

דָּבָר אֶחָד עוֹד הִטְרִיד אֶת מְנוּחָתָם, וְהוּא: הָאֵם גַּם בְּשָׁמַיִם יִקְבְּלוּ אֶת דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה
שֶׁהוֹרָה לָהֶם הָרֵב כְּמִסְפָּקָת, כִּי שֶׁלֹּא יִסְבְּלוּ מֵעוֹנְשֵׁי שָׁמַיִם שָׁם?! אוֹלֵי נִדְרָשׁ מֵהֶם
עוֹד מִשְׁהוּ? אוֹלֵי אֵין דִּי בְּמֶה שֶׁעָשׂוּ בְּפִקְדֻת הָרֵב?

עִם חֲשֵׁשׁ זֶה הִגִּיעוּ אֶל הָרֵב בְּעַל מְגִלָּה עֲמוּקוֹת, בְּכַדִּי לְשַׁכְנֵעַ אוֹתָם שְׂדֵי בַתְּשׁוּבָה
שֶׁהֵם עָשׂוּ עַל פִּי הוֹרָאוֹתָיו. הוּא נָתַן בִּידֵיהֶם מִכְּתָב חֲתוּם, בּוֹ כָּתַב בֵּין הַשָּׂאָר בְּזֶה
הַלְשׁוֹן:

"... מֵאַחֵר וּשְׁנֵי הַקְּצָבִים הָאֲמוּרִים עָשׂוּ וְקִיְמוּ עֲלֵיהֶם אֶת תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל הַחֲמוּרָה
שֶׁהִטְלִיתִי עֲלֵיהֶם כָּאֵב-בֵּית-דִּין הָעִיר וְרֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה, בְּגִלָּל חֲטָאֵיהֶם הָעֲצוּמִים בְּכָל

פְּרִטְיָה וְדִקְדּוּקִיָּה - לָכֵן הִנֵּנִי גּוֹזֵר בְּזֶה, שְׂכָנְשָׁם שֶׁקִּבְּעֵנוּ בְּבֵית דִּין שֶׁל מִטָּה, כִּף יִקְבְּלוּ אוֹתָם בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה. וְהַשְּׁנִיִּים הָרִי הֵם נִקְיִים מִכָּל עוֹוֹן אֲשֶׁמָּה וְפָשַׁע..."

הַמִּסְמָךְ הַפְּקֵד בְּיַד אֶחָד הַקָּצָבִים, זֶה שֶׁפֶּתַח בְּתִשּׁוּבָה תִּחְלָה.

רַבִּי נָתָן נָטַע שְׁפִירָא, בַּעַל ה'מַגְלָה עֲמוּקוֹת', נִתְבַּקֵּשׁ לִישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה זָמָן לֹא אַרוֹךְ לְאַחֵר מִכֵּן.

עָבְרוּ הַשְּׁנִיִּים, וְהַזְקָנָה קִפְצָה עֲלֵיהֶם; וְאֶחָד מִשְׁנֵי הַקָּצָבִים בַּעֲלֵי הַתִּשּׁוּבָה חָלָה אֶת חָלְיוֹ אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ. מִצְבּוֹ הָלַךְ וְהוֹרַע, וְנִרְאָה הָיָה שֶׁהַמְּלָאךְ בַּעַל אֶלֶף הָעֵינִיִּים כִּכָּר הִטִּיל טֶפֶה שֶׁל אָרֶס בְּקֶצֶה חֲרוּבוֹ הָרָעָה. סָכַם בִּינֵיהֶם, שֶׁהַחֹלָה, שָׁמֹן הַסֶּתֶם יָמוּת בְּקָרוֹב, יִקַּח עִמּוֹ אֶת אַגְרֵת הָרַב הַמְּעִידָה עַל הַתִּשּׁוּבָה הַמְּלָאךְ שֶׁעָשׂוּ, וּמִנְגֵּד יִתְחַיֵּב בְּתִקְיעַת כֹּף שִׁיבּוֹא בַּחֲלוּמוֹת שֶׁל רַעְיוֹ וְיִסְפֹּר לוֹ בְּפִרוּטֹת אֶת שְׁנֵתֵרַחֲשׁ עִמּוֹ בְּשָׂמִים, בְּבֵית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה, בְּכַדִּי לְהַרְגִּיעוֹ וּלְהַבְטִיחוֹ שֶׁאֵיכָן תִּשּׁוּבָתָם הַמְּלָאךְ מְקַבֵּלֶת בְּשָׂמִים.

בַּעַת טְמִינַת הַגּוֹיָה בְּעַפְרָה, לִקְחוּ אֲנָשֵׁי הַחֲבֵרָה קִדְיָשָׁא אֶת אַגְרֵת הָרַב הַמְּגַלְגֶּלֶת, וּנְתִנּוּהָ בְּיַד יְמִינוֹ שֶׁל הַמְּנוּחַ, וְכִן נִטְמָן וְהָלַךְ לְבֵית עוֹלָמוֹ.

הַשְּׁתָּף הַחַי חָכָה בְּסִבְלָנוֹת שִׁיבּוֹא שֶׁתִּפּוֹ הַמֵּת בַּחֲלוּמוֹ. וְאָכַן, מִיד אַחֵר סִיּוֹם יוֹם הַשְּׁלוֹשִׁים, נִרְאָה הַמֵּת בַּחֲלוּמוֹ שֶׁל הַקָּצֵב הַחַי, וְסִפֵּר לוֹ אֶת כָּל שֶׁעָבַר מִיּוֹם הַפְּטִירָה וְהַלָּאָה.

לְבוּשׁ הָיָה בְּכָנָדִים לְבָנִים כְּתָרִיכֵי הַפֶּשֶׁתָן שֶׁבָּהֶם נִטְמָן, וְהָאִיר בְּמִרְאָהוּ. הֵיטָה נִסּוּכָה בּוֹ מִיּוֹ שְׁלוֹהָ שֶׁלֹּא הֵיטָה בּוֹ בְּחַיּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.

דְּבָרִים רַבִּים סִפֵּר הַנִּפְטָר לַחֲבֵרוֹ הַחַי, עַד כִּמָּה מִתְחַשְּׁבִים בְּדַעְתּוֹ שֶׁל ה'מַגְלָה עֲמוּקוֹת' בְּשָׂמִים, וְעַד כִּמָּה הוּא חָשׁוּב שָׁם - וְעַד כִּמָּה גָּדוֹל הָיָה עוֹוֹנָם וְאֲשָׁמָתָם אֱלֹלָא שָׁבוּ בְּתִשּׁוּבָה...

הוּא סִפֵּר לוֹ דְּבָרִים כְּהוֹיָתָם וְכִסְדָּרָם, כִּן:

עַם פְּטִירָתִי, לֹוּ אוֹתִי הַמְּלָאכִים אֶל בֵּית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה, לְמִשְׁפָּט שֶׁמִּמֶּנּוּ חֲשַׁנְשִׁתִּי כָּל כֹּף. הָיוּ בִּינֵיהֶם רַבִּים מְלָאכֵי חֲבֵלָה שֶׁבִקְשׁוּ לִפְגֹּעַ בִּי, אִךְ כִּנְגָדָם עָמְדוּ אַרְבָּעָה מְלָאכֵי-שְׁרֵת צְחוּרִים, שֶׁסָּכְכוּ עָלַי בְּכִנְפֵיהֶם לְבַל אֶפְגַּע, עַד שֶׁבִּאֲתִי לְמָקוֹם הַמִּשְׁפָּט. שָׁם, בְּמָקוֹם אֶשׁ-אוּכְלֶת-אֶשׁ, עָמַדְתִּי בַּחֵיל וּבִרְטֻט, כְּאִשֶּׁר כָּל מַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים וְהָרָעִים עָלִי-חֲלָדִי הָיוּ נִקְרָאִים בְּזֶה אַחֵר זֶה, דָּבָר לֹא נִחָסֵר. הִצַּעַר עַל הַמַּעֲשִׂים הָרָעִים וְהַבּוֹשָׁה מֵהֶם הָיָה כֹּה גָּדוֹל. וְלַעֲמַת זֹאת, הַשְׁמָחָה וְהַגָּאוֹה בְּטוֹבִים הָיוּ לְאִין שְׁעוֹר. כָּל הַסּוֹכֵב אוֹתוֹ - מִמְּדָבָר חַי צוּמָח, אוֹ דּוּמָם, בָּא לְהַעֲיִד לְטוֹבָתִי אוֹ לְרָעָתִי. דָּבָר לֹא נִמְלָט מֵעֵינַי בֵּית הַדִּין שֶׁל מַעֲלָה.

כל מעשי הרעים באו ועמדו לנגד בית הדין, בעקר על כך שהחטאתי את הרבים יצא הקצף. ומנגד עמדה לי התשובה שעשיתי לטובתי, ש"אין לה דבר שעומד בפני התשובה".

אולם, אז החלו להופיע בבית הדין אלפי ורבבות נשמות בני אדם, לבנות ברבן אף כתמים שחורים עליהן, וכל אחת מתלוננת על כתמי חטא אלו שנגרמו בגלל אכילת מאכלות לא כשרים, שגם אם בשוגג נעשתה העברה, עדין הנזק המכתיים ישנו, והכל נגרם בשלנו, ונדרש עונש על מעשים אלו.

זאת ועוד, נשמות בהמות חיות ועופות, החלו להופיע ברבבותיהן, תוך שהן מאשימות אותי במצבן, כי במעשינו גרמנו להן, שנשמות אלו לא ימצאו את תקונם בשחיטה ובאכילת בשרן בקדשה ובטהרה על שלחנם של צדיקים, ובמיוחד בסעודות השבתות והחגים; ובטריפות ובבלות אין להם תקון, ושוב יאלצו לחזור לעולם הגשמי לתקון נוסף, דבר הגורם להם צער אין קץ.

מצבי היה בכי רע - ספר הנפטר.

אז, נזכרתי במגלה הנתונה בידי הימנית, והצגתי לעיני בית הדין. ומשראו **הדינים שהחתום עליה הוא הרב בעל 'מגלה עמוקות', קבלו את דבריו, ולמרות הנזק העצום שגרמתי במעשי, החלט בבית הדין להוציאני זכאי בדיני, כיון שהתשובה שעשינו מקבל בעיני בית דין של מטה, ו"תורה לא בשמים היא", ולכן מקבלת התשובה גם בבית דין של מעלה. פסק דיני יצא לזכות, ונשלחתי אל הצדיקים שבגן עדן, שם חכתה לי חפה של זהב, שם אני יושב עתה ונהנה מזיו השכינה.**

הנפטר סיים את ספורו, והוסיף: ואם דואג אתה לעצמך, מה יהיה עמך בדינך והאיגרת אינה בידיך, הריני לגלות לך שאין לה ממה לחשש; שכן מיד עם בואי הנה, הלכתי להקביל את פני הרב ה'מגלה עמוקות' במקומו שבגן עדן העליון, והוא קבלני בפנים מאירות ושמח לקראתי. ואף אמר לי, שכיון שיצא הדין לטובה, הרי שבית הדין של מעלה לא ישוב לדון בדבר. ובהגיע יומי, מקומי מבטח בין כל שאר בעלי התשובה, שבמקומם הגבוה אפילו "צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד".

פרק 1

א. "הוא שאומרים עליו שדבר אתו אלהו פנים אל פנים"

שעה שהשתטח כ"ק מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א על קברי צדיקים בקראקא, הגיע גם לציון של הגאון הקדוש מורנו הרב נתן נטע שפירא זכותו יגן עלינו, בעל מחבר ספר הקדוש "מגלה עמוקות", ביום י"א בתמוז תשמ"ח. ראש הישיבה, הגאון

רבי מנחם ארנסטר שליט"א, הקריא את הנסח הכתוב על גבי המצבה, וכשהגיע למלים "הוא שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים", נזדעזע האדמו"ר שליט"א מאד ונתלהב, בחזרו על לשון זקנו הקדוש, ה"אמרי חיים" זכותו יגן עלינו, שאומר בפירוש בזה הלשון, ד"ה "להגיד שבחו של אהרן שלא שנה", בזה הלשון: "וכן מצינו בספר 'מגלה עמוקות' בהקדמה, אשר אליהו בא אליו ואמר לו, אשר באותו נגון שהוא אומר השירות, אומרים כעת גם מלאכים למעלה!"...

(מסע פולין, בני ברק, תשנ"ה, עמוד ע"ג)

ב. מן השמים הסכימו שבעל "מגלה עמוקות" יהיה משיח

שמעתי מאיש אחד, שהרב מסיקהל, רבי זונדל, סיפר ששמע מהרב הצדיק בוצינא דנהורא ("השר שלום") מבעלזא זכר צדיק לברכה, זכותו יגן עלינו, שספר מעשה מה"מגלה עמוקות" זכר צדיק לברכה, זכותו יגן עלינו.

בדורו היה פקודה מן השמים שמשיח יבוא מחמת שבדור הזה היו צדיקים גדולים, ומן השמים הסכימו שבעל "מגלה עמוקות" יהיה משיח מחמת טעם כמס.

והבעל דבר היה מקטרג ואמר, שהדור אין ראוי לכך, רק אם יניחו לו ויעמד בנסיון, ובאפן שלא יגידו שום מלאך ושום נשמה מהנפטרים להם מה הוא (הינו שהוא הבעל דבר).

והכרחו בית דין של מעלה להסכים לו, וכרוז יוצא לפניו שלא יגידו מזה שום מלאך ושום נשמה להם, כי ענש יענש.

ואמר הבעל-דבר, כי אליהו הנביא, יען כי הוא לומד עמו כל לילה, שלא יבוא אליו כמה ימים. אליהו הנביא אמר מכבר לבעל "מגלה עמוקות", אם יבוא אצלו שום מלאך וירצה ללמד עמו ומסר לו סימנים לידע אם ראוי הוא ללמד אצלו, כי גם בשעה שאלהו הנביא היה לומד עמו לא היה מגביה עיניו להסתכל בו, מחמת יראה ומחמת ענוה לא הסתכל בפניו.

ובעל-דבר הזה היה בא תחלה להב"ח (הבית חדש) זכרוננו לברכה, ואמר לו שירצה ללמד עמו קבלה, כי מן השמים שלחוהו אצלו, כי "מגיד" הוא כמו לה"בית יוסף". ואמר לו הב"ח, שיתן לו שהות שלוש ימים, כי לדבר זה צריך הכנה גדולה, והניח לו. והב"ח היה מתפלל להודיע לו אם ראוי לכך, או לא, ולא היו מודיעים לו. והשתטח על קברי אבותיו להודיע לו. בלילה בא אביו של הב"ח ואמר לו שלא ילמד אצלו.

לאחר ג' ימים בא הבעל-דבר אצלו ואמר לו, צא ממני! והלך אל ה"מגלה עמוקות" ואמר לו, שהוא רוצה ללמד רזיו עליונים, ועתידות, וקבלה מעשית, והיה מצר לו. ובעל ה"מגלה עמוקות" הזה, שכח מה שאמר לו אליהו הנביא מכבר, מהסימנים לבדוק אותו, והיה מתחיל ללמד עמו. ובעל ה"מגלה עמוקות" בתוך הלמוד הבין שאינו מן הקדשה, והיה מגביה עיניו להסתכל בפניו. וזכר אשר אמר לו אליהו

מגלה עמוקות - חיינו ופעלנו

הנביא, ואמר לו שהוא רוצה לבדוק אותו. ובדק אותו, ומצא את הסימנים שהוא אינו מן הקדושה, ולא רצה ללמד עמו.

ואחר כך הלך אל ה"ז, ואמר ה"ז זכרוננו לברכה, שאינו צריך ללמד עמו.

אחר כך היה מתלבש בשבתי צבי ימח שמו, וגדולי עולם היו בהסכמה עמו וכו'. ושלח אל ה"ז דברים שבינו לבינו שאינו ידוע לשום אדם, כדי להסכים עמו, ולא רצה ה"ז. ושלח לו בנו ושני בני אדם לבדוק אותו, ואמר להם, אם יראו שעובר על דברי חכמים כל שהוא, ידעו ששקרן הוא. והיו רואים אותו שהוא עובר על דברי חכמים שישו פרקדן, והיו צועקים ששקרן הוא, ודבריהם אינם נשמעים.

ומחמת זה באו צרות גדולות על ישראל. וה' יתברך יצילם מכאן והלאה.

עד כאן שמעתי.

(הרב הצדיק, רבי אריה מרדכי רבינוביץ זכר צדיק לברכה, אב בית דין בני ברק, "קנתי ראם" בני ברק תשנ"ה, חלק א' עמוד עה)

לאחר הסתלקות בעל "מגלה עמוקות", ביום אחד בא אברך צעיר לקראקא, הוא פנה אל גבאי בית הקברות כשבקשה בפיו: מכיון שראה כי בקרבת קברו של הגאון בעל "מגלה עמוקות" מצויה חלקת קבר פנויה, חפץ הוא לרכש חלקה זו עבור עצמו. כאשר שמע הגבאי את דברי האברך, החל לגער בו: "מי אתה כי תחשב עצמך ראוי לשכב במקום קדוש כזה?". אולם האברך לא הרפה. הוא היה מוכן לשלם סכום נכבד עבור רכישת הקבר.

חלפו ימים. יום אחד החל הגבאי לחשב בענין, ואמר לעצמו: "הן הוצאות שמירת בית הקברות מרבות, הקפה ריקה, והנה הזדמנות נדירה לפני למלא את הקפה, שכן אברך זה מוכן לשלם סכום נכבד עבור רכישת הקבר הסמוך לקבר בעל "מגלה עמוקות". אגש אליו, אטל ממנו את הכסף, ואז יסדר הכל. מכיון שאני כבר זקן אין לי מה לחשש, ימי ספורים; ואילו אברך זה, בעת בא יומו, יהיה חסר אונים, כאשר אני לא אהיה כבר בעולם והוא לא ידע אל מי לפנות..."

וממחשבה למעשה, גבאי בית הקברות נגש אל האברך, נטל ממנו את הכסף והכניסו לקפת "חברה קדישא", אף את הקבר לא רשם על שמו של האברך. באותו יום נסתלק לפתע האברך לבית עולמו. נחרד הגבאי חרדה גדולה, שכן אפילו את שמו לא היה מוכן למסור. אף במחשבה שניה נרגע הגבאי: הן אין לאברך זה קרובים וידידים, אם כן, אין איש יודע מכל המעשה, מה עוד שפספס הקבורה הלא למטרות צדקה וזכות גדולה היא לאברך זה. אשר על כן נקבר האברך בחלקה צדדית, לא באותה חלקה ליד בעל "מגלה עמוקות" שרכש לעצמו בחייו.

בלילה בחלומו ראה הגבאי את האברך שבא אליו בטענה: הרי עשינו עסקה ואתה לא קימת את חלקך, לכן תובע אני אותך בפני בית דין של מעלה. נחרד הגבאי מאד. אולם, משהאיר הבקר אמר לעצמו: "חלומות שוא ידברו, ואין לי להשגיח עליהם". ברם, לאחר השנות החלום פעמים ושלוש, ראה כי אין הדבר פשוט כלל וכלל. נכנס, איפוא, אל הרב בעל הב"ח שכהן כרב בקראקא, ספר לו את כל המעשה והוסיף ואמר כי אינו מוצא מרגוע לנפשו. השיבו הרב בעל הב"ח: "אל תפחד, והיה כי יבוא האברך לפניה שנית בחלום, אמור לו: 'לא בשמים היא', ואם הנך חפץ בדיו תורה, בא לדיו תורה בתאריך פלוני לפני הרב". כאשר נגלה האברך אל הגבאי בחלום הלילה, מסר לו הלה את דברי הרב. האברך הסכים לכך. מיד התקינו מחיצה בבית הכנסת, וכאשר הגיע זמן "דיו התורה", שמעו כמין רעש מאחורי המחיצה, ואז הבינו כי האברך בא לדיו. צוה הרב אל האברך כי יטעו את כל טענותיו, ואז ספר האברך את כל הספור. כאשר גמר, פנה הרב אל הגבאי ושאלו: "מה יש לך להשיב?" "אמת", השיב הגבאי, "כך היה ספור המעשה, אולם מעולם לא עלה בדעתי לקברו במקום זה, שכן אין זה לפי כבוד הרב בעל 'מגלה עמוקות'. מה עוד, גם את שמו של האברך איני יודע. מאחר שלא רצה לומר לי..."

פנה הרב לעבר המחיצה ואמר: אמור לנו מי אתה ומה שמך, ואז נראה אם ראוי הנך לשכב ליד הגאון בעל "מגלה עמוקות". האברך לא הסכים בשום אופן לגלות את שמו, וטעמו שמור עמו. אז פסק הרב: "לכאורה, חייבים אנו לקבור את האברך ליד בעל 'מגלה עמוקות', שכן על חלקה זו שלם במיטב כספו, אף מאידך גיסא אין אנו יודעים מי הוא, ואולי אין זה לפי כבודו של הגאון בעל 'מגלה עמוקות' שאברך זה ישכב לצדו. אפשר על כן אנו נפתח את הקבר ליד בעל 'מגלה עמוקות', ואתה - פנה הרב אל האברך - אם ראוי אתה לשכב ליד בעל 'מגלה עמוקות', תעבור לבד אל הקבר אשר קנית בחייה..."

הגבאים עשו כך. למחרת עם בקר באו לבית הקברות ויחדו לבם: קברו של האברך היה רק, ואלו הקבר ליד בעל "מגלה עמוקות" היה מלא... הקימו הגבאים מצבה על קברו וכתבו עליה: פה נטמן האברך לא נודע מי הוא, "יעיד עליו רעו". לאחר שנים, נחקר הכתוב מהמצבה.

בשנת תקצ"ב הקימו מצבה חדשה על הקבר, וחרטו עליה את הדברים הבאים:

כי רב כבודו בשם תפארת
להשאר בדור דורים למזכרת
גבאי החברה קדישא זאת אל לבם השיבו
ומצבה חדשה על קברו הציבו
תקב"ץ לב"ק לבריאות ארץ ושמים".

"ציון לנפש חיה פה מצאנו
ידעת שמה לריק יגענו
יען נמצא קבור באשמים
ותמחנה אותותיו מרב שנים
אכן יגיד עליה רעו גאון עוזנו
מגלה עמוקות ומגיה חשבנו

כדי לפענח את הספור הזה, נעתיק עוד ספור שנרשם בפנקס החברה קדישא.

בימי הרב הגאון-עולם והנורא בעל "מגלה עמוקות" זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא, רב בקהלה קדושה קראקא, בא לשם בחור אחד, לא נודע מאין הנהו, וחפש לו מעמד לשירת שמה. ונשתכר אצל בעל בית אחד, בעל חנות גדולה, להיות משרת בחנותו, ועשה עבודתו באמונה. והתנה עם בעל הבית בפרוש על זה האופן יהיה אצלו משרת, שיוכל לילך ערב ובקר לתפלה אל בית הכנסת. והסכים על זה בעל הבית. ומאז בא הבחור אל החנות, נתברר העסק והמסחר למעלה ראש בשפע ברכה.

פעם אחת הלך הבחור המשרת הזה לבית הכנסת להתפלל תפילת שחרית כמנהגו. בתוך כך באו סוחרים ממרחקים והמון אדם רב אל חנותו של בעל הבית, עד שלא היה יכול למלא לכל אחד משאלותיו, והבחור הלזה אחר מלכא. ושאל הבעל הבית כמה פעמים את המשרת איפה הוא? והשיבו, כי עדין לא בא מבית הכנסת. וילך הבעל הבית בחרי אף לראות מדוע בושש מלכוא; אם האריך בתפלתו יסלח לו, ואם אף מבלה זמנו בבטלה, אז יקח נקם ממנו. וכאשר בא לבית הכנסת, ויראהו עומד ומסתכל כלפי מעלה על ציורי התקרה, ואין אומר ואין דברים בפיו, וירץ אליו בחמת רוח ויכהו מכת לחי. וכל המתפללים שם נתאספו לראות מה זאת, והבעל הבית עזב את בית הכנסת והלך לחנותו.

והבחור הלז לא שב לבית אדוניו עוד, אף הלך אל הרב הקדוש בעל "מגלה עמוקות" מכירו מלשעבר, לטול רשות ולהפרד ממנו. ויתמרמר הרב הקדוש לנגדו למה זה מעזבנו - אבל לשוא היה כל הפצרותיו וללא הועיל.

ויאמר לו הרב הקדוש: על-כל-פנים אל תפטר אלא מתוך דבר הלכה, למען יהיה לי למזכרת נצח. הנה יגעתי בחבורי "מגלה עמוקות" ואמרתי רנ"ב אופנים על פסוק זה בפרשת ואתחנן "ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה", כמנין ר"ב ל"ך, על הפצרת משה רבנו עליו השלום לכנס לארץ ישראל. אמור לי גם כבודו, מה זה אשר לא הבאתי בספרי.

ויאמר לו הבחור, יש אתי רמז מה שלא מוכא בספרים, להיות שיש ארבע חיות הקדש הנושאת המרכבה העליונה והכסא-כבוד לה ד' רגלים. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה: האבות הן המרכבה, והאבות הקדושים המה שלושה כנגד שלשה רגלים. ורצה משה רבנו ע"ה לכנס לארץ ישראל, ועל ידי קדשת הארץ יוכל להיות רגל רביעי שממרכבה. ואמר לו הקדוש ברוך הוא "רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, כי כבר הכינתי את דוד עבדי להיות ברגל הרביעי", ורמז לזה "בדבר" ראשי תבות: "בן דוד ברגל רביעי". עד כאן.

ויפטר ממנו ופרח לו איש האמת.

בעל החנות, בראותו כי הנער לא בא עוד לביתו, התחרט מאד על שבִּישוּ בָּרָבִים, והלך במר נפש להרב הקדוש בעל "מגלה עמוקות". ובבואו לביתו, אמר לו הרב הקדוש: מה שהכית אותו על הלחי הוא לא הרגיש כלל, ולו לא עשית מאומה. אבל לי עשית - הרחקת ממנו אוהב ורע, והוא עתה על ת' פרסה ולא אראה אותו עוד, ושש אנכי על אמרותיו שהניח לי כנכתב למעלה. והוא מעשה הפלא ופלא. ("על הצדיקים ועל החסידים" בני ברק תשנ"ד עמוד רע"ט)

חבנריו הקדושים הנודעים לנו:

חמשה עשר ספרים כתב רבי נתן נטע בנגלה ובנסתר. מהם שבִּעָה על התורה. למרבה הצער לא כלם נדפסו. פרושו על הזהר נדפס עוד בחייו בלובלין שפ"ג. חדושי לרי"ף נדפסו רק בשנת ת"ף ומאז הם צרפו לכל מהדורות הרי"ף שנדפסו על הש"ס. לאחר פטירתו ביום י"ג מנחם אב שצ"ג, והוא רק בן ארבעים ושמונה, נדפס ספרו "מגלה עמוקות" שהיה לאחד מהספרים החשובים ביותר בתחום הקבלה. בספר זה רנ"ב אופנים להסבר תפילת משה בפרשת ואתחנן בספר דברים: "אעברה נא ואראה". לפי המסורת היה בדעתו לכתב אֶלֶף אופנים, אולם לפתע כבה האור בחלונו.

רשימת הספרים:

א מגלה עמוקות, רנ"ב אופנים לסדר ואתחנן בקבלה רמזים וגימטריאות על תפלת משה רבינו, קראקא שצ"ו. **ב** מגלה עמוקות על כל התורה, לבוב תקנ"ה. **ג** זוהר עם כמה חדושים ותוספות, לובלין שפ"ג. **ד** מחזור עם הוספות, קראקא שס"ח. **ה** סליחה, קראקא שצ"א - סליחה לקדושים, קראקא שצ"ח. **ו** חדושים על הרי"ף, אמסטערדאם ת"פ. **ז** אֶלֶף אופנים על אל"ף זעירא של ויקרא (כתב יד). **ח** תורת נתן על התורה. **ט** דרוש יקר ונכבד על תש"ך צרופי בראשית (הקדמת בנו ל"מגלה עמוקות" ואתחנן). **י** ספר על הקבלה (לשון בנו שם). **יא** חדושים על הב"י וד' טורים (באוצר ספריד"א). **יב** שאלות ותשובות (לשון בנו בהקדמתו).

חבר 1000 אופנים על אל"ף זעירא של ויקרא, 252 אופנים על פסוק ואתחנן, 720 צרופים על פסוק בראשית, 130 אופנים על פסוק "מאלמים אַלמים בתוך השדה", 72 אופנים על ביום השבת, 42 אופנים על "וזכרתי את בריתי יעקב".

בנו של רבנו מעיד עליו בהקדמתו הנזכרת, שהניח אחריו ט"ו ספרים בנגלה ובנסתר: חובר חכרי, עשות הרבה ספרים, חקוקים בעט ברזל ועופרים, לזכרון לדור דורים, מנין י-ה עולים במספרים, חלק לשבִּעָה וגם לשמונה מסדרים.

יומא דהילולא:

י"ג לחדש מנחם אב - יומא דהילולא רבא של הצדיק הקדוש בעל "מגלה עמוקות" זצ"ל.

וכה נחקק על מצבתו:

פה נטמן איש אלקי קדוש מן הקדמונים, מגלה עמוקות רזין ומטמונים, הוא
שאומרים עליו שדבר אתו אליהו פנים אל פנים, הגאון אב"ד ור"מ מו"ה נתן נטע בן
מו"ה שלמה שפירא זצ"ל, נפטר ביום ד' י"ג אב שצ"ג לפ"ק תנצב"ה.

ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך יב בלק פנחס מטות 592 עמודים 12 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך יא במדבר נשא בהעלותך שלח קרח חוקת בלק 592 עמודים 11 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך י אחרי קדושים אמור בהר בחוקותי 528 עמודים 10 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ז ויקרא צו שמיני תזריע מצורע 496 עמודים 9 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ח ויקהל פקודי 640 עמודים 8 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ז תרומה תצוה כי תשא 560 עמודים 7 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ו יתרו משפטים 432 עמודים 6 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ה שמות וארא בא בשלח 560 עמודים 5 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ד מקץ ויגש ויחי 512 עמודים 4 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ג חיי שרה תולדות ויצא וישלח וישב 624 עמודים 3 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך ב נח לך לך וירא 544 עמודים 2 מפתח העולם	ספר תורת הזהר תרגום הזהר בלשון הקדש ברך א הקדמות לתורת הזהר הקדמת הזהר בראשית 640 עמודים 1 מפתח העולם
--	---	--	---	---	--	---	---	--	---	--	---